

LÄS OM: hummerfiske/bäversafari/lotsarnas rönnskär/radions sjörapport/
gudarnas ek/mumins mamma/grisslornas klippa/mås eller trut

magasinSKÄRGÅRD.

sinne/smak/sevärdheter

Varsågod!
Magasinet är gratis.

Läs mer om
Sjörapporten
på sid 36.

»När vindarna blåser hårt är det skönt med trygghet och stabilitet. Eller en fyr som ständigt blinkar i fjärran. Någon tusenårig gammal ek som står kvar där och inger vördnad.«

#2-2020

Låna lokalt

-prata bolån med oss!

När du lånar lokalt stannar pengarna i Roslagen!

Som Sparbank har vi inga enskilda aktieägare. Därför kan vi lämna tillbaka en del av vinsten för att stödja lokala aktiviteter och utvecklingsprojekt i linje med vår vision om ett attraktivt och öppet Roslagen i tillväxt.

Sedan 2001 har vi bidragit med drygt 130 miljoner kronor till Roslagens utveckling.

- ▶ Ansök om lån eller lånelöfte digitalt på roslagenssparbank.se/lanalokalt
- ▶ Boka tid på roslagenssparbank.se/boka eller kom in på något av våra fyra kontor.
- ▶ Ring 0176-770 00 för guidning vid digital låneansökan eller tidsbokning.

Varmt
välkommen
till
Sparbanken!

MUMIN OCH #VARTHAV PÅ KASTELLET I SOMMAR!

År 2020 har det gått 75 år sedan Tove Jansson gav ut sin första Muminberättelse. För att fira det har Moomin Characters lanserat kampanjen #VARTHAV tillsammans med John Nurminens Stiftelse för att samla in pengar till att rädda Östersjön - ett av världens mest förorenade hav.

Välkommen till Mumin och #VARTHAV på Kastelet från och med den 18e Juni. Från Mumin museet i Tampere kommer en pop-up utställning på temat #VARTHAV med Mumin och Tove Jansson. Det kommer även att finnas aktiviteter för barnen och bistron kommer att förvandlas till en Mumininspirerad cafédel och en butik fylld med massor av roliga Muminprodukter!

Läs mer om kampanjen på

www.varthav.fi

© Moomin Characters™

Fr.o.m
18/6

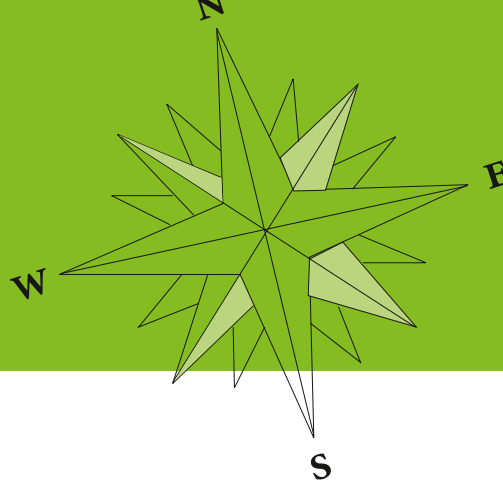
®&® Rights & Brands

MOOMIN®

MUUMIMUSEO
MOOMIN MUSEUM

Jag har en dröm ...

... att Coronatiden snart är över? Visst, men jag har en dröm ... att vi inser hur mycket vi behöver varandra, att vi hjälps åt, bryr oss, om oss själva, familjen, vänner, grannar, kollegor, främlingar, alla djuren och den sårbara naturen. Vårt hotade hav Östersjön.

Allt fler vill i dessa tider komma ut. Utomhus. Där det är lätt att hålla avstånd. Till friska luften. Blommorna. Dofterna. Skönhet och färger. Som ur en tavla av Lena Linderholm kanske.

Denna sommar blir det »svemester« på hemmaplan. Gärna till någon ö långt bort på havet. »Frihet«, det var det skärgården betydde för Tove Jansson. Hon kunde tackla oroliga tider med sin egen sago- värld, Mumindalen.

När vindarna blåser hårt är det skönt med trygghet och stabilitet. Som Sjörapporten till exempel. Eller en fyr som ständigt blinkar i fjärran. Någon tusenårig gammal ek som står kvar där och inger vördnad. Respekt får man också för hummern, som

funnits på vår jord sedan dinosauriernas era. Det är länge sedan. Eoner med tid. En oändlighet. Lika länge som fåglar har funnits. Bevingade skapelser som kan flyga fritt mot himlen. Måsar, trutar och sill-grisslor för att nämna några. Vad vore väl skärgården utan dem?

Jag har en dröm ... att jämställdheten snart är en ickefråga. Att She Captain får fler kvinnor att våga ta rodret, om de vill. Och jag håller med mumintrollens »mamma« Tove, jag har en dröm att det är självklart att alla kan älska alla och allting, om de känner så. Jag har en dröm ... att Östersjön snart blir frisk från sin sjuka övergödning och nedskräpning.

Slutligen – jag har en dröm ... att ni finner njutning av läsa det här numret, som vi tror och hoppas kan bli extra skönt att ha till hands just denna sommar, då vi kan guida er till fina smultronställen. Var rädd om er. / REDAKTÖREN

»Allt fler vill i dessa tider komma ut. Utomhus.
Där det är lätt att hålla avstånd. Till friska luften.«

Roslags

Brenneribesök & Provningar

Småskaligt
dryckeshantverk

- Besökslördagar
- Fest & Bröllop
- Provningar för privata grupper

NORRTELJE BRENNERI

www.norrteljebrenneri.se

tel. 0176 22 71 30

Stavsnäs Sjöskog

Stavsnäs Bryggeri har bytt både namn och ägare.
Restaurang & glassbar mitt på kajen i Stavsnäs Vinterhamn.
Familjen Wilhelmsson med personal
hälsar dig välkommen till oss.

stavsnassjokrog.se info@stavsnassjokrog.se 0760-08 15 16

Redaktionen

ANSVARIG UTGIVARE / REDAKTÖR
Josefin Ekberg

FOTOGRAF
Roine Karlsson

FORMGIVARE
Eva Englund

SÄLJARE
Gabriella Fischer

FRILANSREPORTER
Misse Ljungström

ILLUSTRÄTOR
Lars Holm

Passa på – böcker kvar

Först till kvarn. Vi har böcker kvar av »Med hjärtat i Skärgården«.
Fullmatad med 43 reportage ur magasinet sedan 15 år tillbaka.
Från hela Stockholms skärgård med omnejd, och även Åland.

Pris: 250 kr plus porto.

Boken är rikt illustrerad med fotografier. Hård pärm. 193 sidor.

Beställ på info@magasinskargard.se

magasinSKÄRGÅRD.
www.magasinSkargard.se

ANSVARIG UTGIVARE O. REDAKTÖR Josefin Ekberg
JE Mediaproduktion

Gräddö varvsväg 12, 760 15 Gräddö
0709-701 901

josefin@magasinskargard.se
www.magasinskargard.se

ANNONSSÄLJARE Josefin Ekberg 0709-701 901,

Gabriella Fischer 070-296 14 99

OMSLAGSFOTO Roine Karlsson

FRILANSREPORTER Lisa Berlin / Gunnika Isaksson-Lutteman

Misse Ljungström / Hélène Lundgren / Roine Karlsson / K-G Mattsson

KRÖNIKÖR Titti Gnosselius

FORMGIVARE Eva Englund ILLUSTRÄTOR Lars Holm

TRYCKERI Printall, Estland

DISTRIBUTION 75 000 ex/år (vår/sommar, vinter)

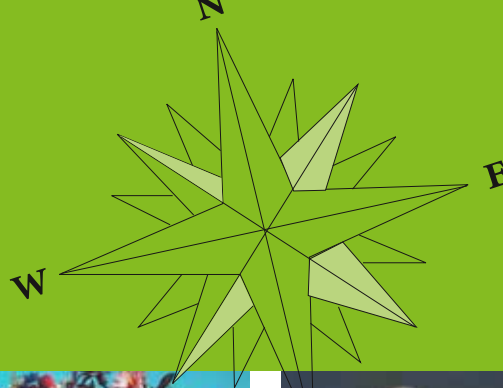
MagasinSkärgård är en fristående produkt.

För ej beställt material ansvaras ej.

Gilla oss på Facebook!

Innehåll

6

36

54

64

Havets svarta guld

s 6

Kan man tänka sig något mer lyxigt än att bli bjuden på en romantisk supé med hummer. Lika exklusivt som att få följa med på en fisketur på västkusten och vittja tinor. Häng med på hummersafari i Smögen.

Hemtrevlig lotsö

s 22

Norr om Gävle ligger en sevärd gammal lotsplats – Rönnskär. Vandrarhemsvärd Margareta Berglund är uppvuxen på ön och har många lotshistorier att berätta. Både hennes farfar och pappa har arbetat här.

Poetiskt väder

s 36

Ett av landets äldsta radioprogram började sändas för snart 100 år sedan. Den för båtfolk livsviktiga Sjörapporten på P1. Att lyssna på de melodiska orden »Ålands hav, nordostlig vind, god sikt« är som ljuv poesi.

Kungen av träd

s 52

Stor och åldersstigen utstrålar den kraft och stabilitet. Eken inger respekt och vördnad. Åskguden Tors träd. Vars starka virke användes till Gustav Vasas mäktiga flotta. Rostade ekollon ansågs vara en hälsosam delikatess.

Mumins mamma Tove

s 54

För 75 år sedan, i orostider, skapade Tove Jansson sin egen sagovärld. Mumintrollen i Mumindalen. Inspiration kom från Blidö. Tove var långt före sin tid när det gäller feminism och rätten att älska alla oavsett kön.

Trut, tärna eller mås

s 64

Ingen riktig sommar utan måsars skrin. Man antingen älskar dem eller inte. De bajsar ju. Och ibland på fel ställen. Vitfåglarna har ändå blivit en stark symbol för varumärket »skärgård«. Kan du skilja på mås, tärna eller trut?

EDBLAD

BUTIK & i Gåsвик
TRÄDGÅRDSCAFÉ

Välkommen till våra butiker i Roslagen:
Norrtälje, Öregrund, Grisslehamn och Gåsвик.

Se Trädgårdscaféets meny och öppettider på
www.edblad.com/gasvik

Med spänd förväntan hoppas vi på hummer istället för krabbor.

Smögens »svarta guld«

Somliga nöjen till havs finns bara på västkusten och inte i vår egen skärgård. Som hummersafari till exempel. Vi begav oss ända till Smögen för att uppleva hummer, både fisket och som maträtt. **TEXT:** Josefin Ekberg **FOTO:** Roine Karlsson

Den här hummern är tillräckligt stor.

FAKTA Hummerfiske

För att skydda beståndet gäller stränga restriktioner för när man får fiska hummer och hur mycket per fiskare. Hummerfisket börjar alltid den första måndagen efter 20 september. Det är bara tillåtet att fiska hummer till sista november för fritidsfiskare och sista december för yrkesfiskare. Hummer får endast fångas med tinor och ryggskölden måste mäta minst nio centimeter. En hummer kan bli 70 centimeter lång och väger som mest tre-fem kilo. Men vanligast är runt ett kilo. Den ömsar skal 15–20 gånger innan den får fiskas upp.

I Sverige finns hummer utmed

kusterna i Skagerrak, Kattegatt och norra Öresund. Hummern gömmer sig dagtid under stenar och håligheter. Om natten ger den sig ut på jakt efter föda. Den är allätare och gillar kräftdjur, snäckor, musslor, sjöborrar och kadaver med mera.

Svenska Hummerakademien bildades 1996. Föreningen vill främja intresse och kunskap om hummer och driver bland annat projektet »Hummer Bo Strand« med en utställning om hummer och andra skaldjur, ett hummerrev och destinationsutvecklare Södra Grötö med skärgård. Den har även bidragit med att sätta ut 350 hummeryngel för att stödja beståndet.

I tinorna används sill som bete.

Vi checkar in på anrika Smögens Hafvsbad och har till vår glädje blivit uppgraderade till en tjugig svit med eget bubbelbad. Hotellet öppnades år 1900 då Smögen blev ett semesterparadis för folk som ville koppla av med hälsosamma kurer och bad. Huset har byggts till och moderniserats genom åren. Läget är det bästa på hela ön. Med »badrocks-avstånd« till havet och solnedgång i väster. Rummen har döpts till lokala personligheters namn. Alla med en historia kopplad till ön.

Bland annat Evert Taube – rum 510. Sveriges största skald gjorde sin scendebut på Smögen. Egentligen var han här i liknande ärende som vi, en reporter som skulle skriva om sillfisket. Men en storm gjorde att fiskarna tvingades stanna i hamn. Då arrangerades en visafton med »den sjungande journalisten« och unge Evert drog fulla hus.

Där slutar liknelsen. Vi kommer varken att sjunga eller spela. Denna gången. Vår vistelse börjar med en fyrrätters hummersupé som ingår i paketet. Det är en helg i slutet av november och skönt med så få gäster i restaurangen. Kvällen känns romantisk och lyxig. Vi blir bortskämda av personalen och njuter i fulla drag. Av lugnet och den goda maten.

Mycket kräftor

Dagen efter väntar det som har lockat oss hit. Hummerfiske. Efter en skön morgon med några simtag och bastubad i spa-avdelningen, packar vi för avfärd och beger oss till hamnen där Tommy Olofsson från Smögens Fiske & Skärgårdsturer möter oss. Han lever på sina fisketurer för turister året om, att försörja sig på enbart fiske är knappt lönsamt längre. Hans släkt är Smögenfiskare sedan flera generationer och hans son går i faders fotspår och tar över verksamheten när pappa går i pension.

Vi är en liten grupp som ska följa med, både från vårt hotell och ett annat. Spända av förväntan går vi in i Tommys sjöbod och får låna varma flytöveraller.

Fiskeguide Tommy Olofsson låter Sara Nord hålla i »kläppen«.

Frans-Oskar Kuskmålen från Kalmar och älskar att fiska.

»När vi vittjar tinorna är det mest krabbor. Inte lika exklusivt som hummer men ändå.«

Från hotellet anländer kaffekorgar som vi ska ha med oss. Vi går ombord på katamaranen Ellen och börjar vårt safari efter den mest åtråvärda av västkustens »Big 5«. De andra fyra är kräftor, ostron, musslor och räkor.

Det är en gråmulen dag men åtminstone inget regn eller blåst. Och det känns skönt att vara utomhus den trista årstiden då man brukar kura ihop sig

inne, på tok för ofta. Frisk havsluft sugns in i lungorna.

När vi vittjar tinorna är det mest krabbor. Inte lika exklusivt som hummer men ändå.

– För hummer får man 600 kronor per kilo och krabba tio kronor, avslöjar Tommy.

Visserligen är krabborna en upplevelse de med, men spänningen ökar efter

Alexandra Eriksson får se vilket kön hummern har.

att få se vår första eftertraktade hummer – »havets svarta guld«. Tommy guidar och svarar på nyfikna frågor.

– Vi använder sill som bete. Men det går lika bra med rostbiff och potatissallad, säger han medan vi tar upp första tinan med en lång båtshake, kallad »kläppen«.

»Över förväntan«

Totalt får vi upp fyra humrar men en visar sig vara för liten och slängs tillbaka i sjön. Humrarna måste mäta mer än nio centimeter från ögonen till ryggsköldens slut för att få tas upp. Längden avslöjar dess ålder. Cirka tio centimeter är en tioåring.

– Hummern kan bli minst 50 år gammal, berättar Tommy.

En av humrarna, vår största, bedömer han vara runt 25 år. En hona.

– Hanarna har smalare stjärt och större klor, förklarar han.

Vår skeppare Jan ropar från förarhytten:

– Lagg på!

Vilket betyder att vi nu kan kasta tillbaka tinorna som vi har agnat med ny sill. Vi vittjar två tinor per ställe som vi åker till. Efter ett femtontal tinor och picknick på en klippa, vänder vi tillbaka mot Smögen. Turen har tagit tre timmar och Tommy är nöjd med fångsten, trots allt.

– Det här är normalt, säger han.

En av deltagarna, en ung kille från Örebro, säger att hummersafarin var över förväntan. I sjöboden får vi se ett vattenfyllt stort kar som krabborna och humrarna släpps ner i. Först förses de med gummiband runt de starka klorna.

– Efter en vecka säljs de till privatpersoner och restauranger, berättar Tommy.

Krabborna ser ut som köttfyllda pioger och humrarna liknar större kräftor. Leddjuren har funnits på vårt klot ända sedan dinosauriernas tid, långt innan människans existens. Cirka 200 miljoner år före ryggradsdjuren. Sägar bara en sak – RESPEKT! 🐾

Gratinerad hummer

(Recept av Mari Bergman)

Ingredienser (4 portioner):

1 kg hummer
1 kruka färsk persilja
1 vitlöksklyfta
1 citron – Eko
50 g parmesanost
1 krm flingsalt
25 g smör
20 g machésallad

Tillagning: Värm ugnen till 200 grader. Dela hummern på längden. Se till att skjärt och sköld håller ihop. Plocka ur köttet ur hummerstjärten. Ta bort och släng magsäcken från skalhalvorna som sitter längst upp mot huvudet. Lägg hummerhalvorna på en ugnsplåt. Grovhacka hummerköttet och blanda med finhackad persilja, riven vitlök, rivet citronskal, riven parmesanost och flingsalt i en skål. Fördela hummerblandningen i hummerhalvorna. Klicka över smör och gratinera i ugn 12-15 minuter. Lägg upp de gratinerade humrarna på ett fat. Riv över lite extra parmesanost och dekorera med machésallad och citronklyftor.

Foto: Bosse Lind

Visst längtar du ut till skärgården!

Skärgårdsstiftelsens områden är till för dig och du är välkommen att lägga till i våra naturhamnar, ströva i vackra skogar eller ta ett bastubad på någon av våra öar.

Att äga och förvalta 40 naturreservat i Stockholms skärgård, med 20 000 hektar vatten och 12 000 hektar mark, kräver resurser. Som stödjande skärgårdsvän bidrar du till att hålla skärgården öppen.

Ditt bidrag hjälper oss att fortsätta:

- Vårda Stockholms skärgård, både över och under ytan.
- Hålla natur- och gästhamnar öppna för dig.
- Ge fortsatta möjligheter till äventyr i Stockholms skärgård.

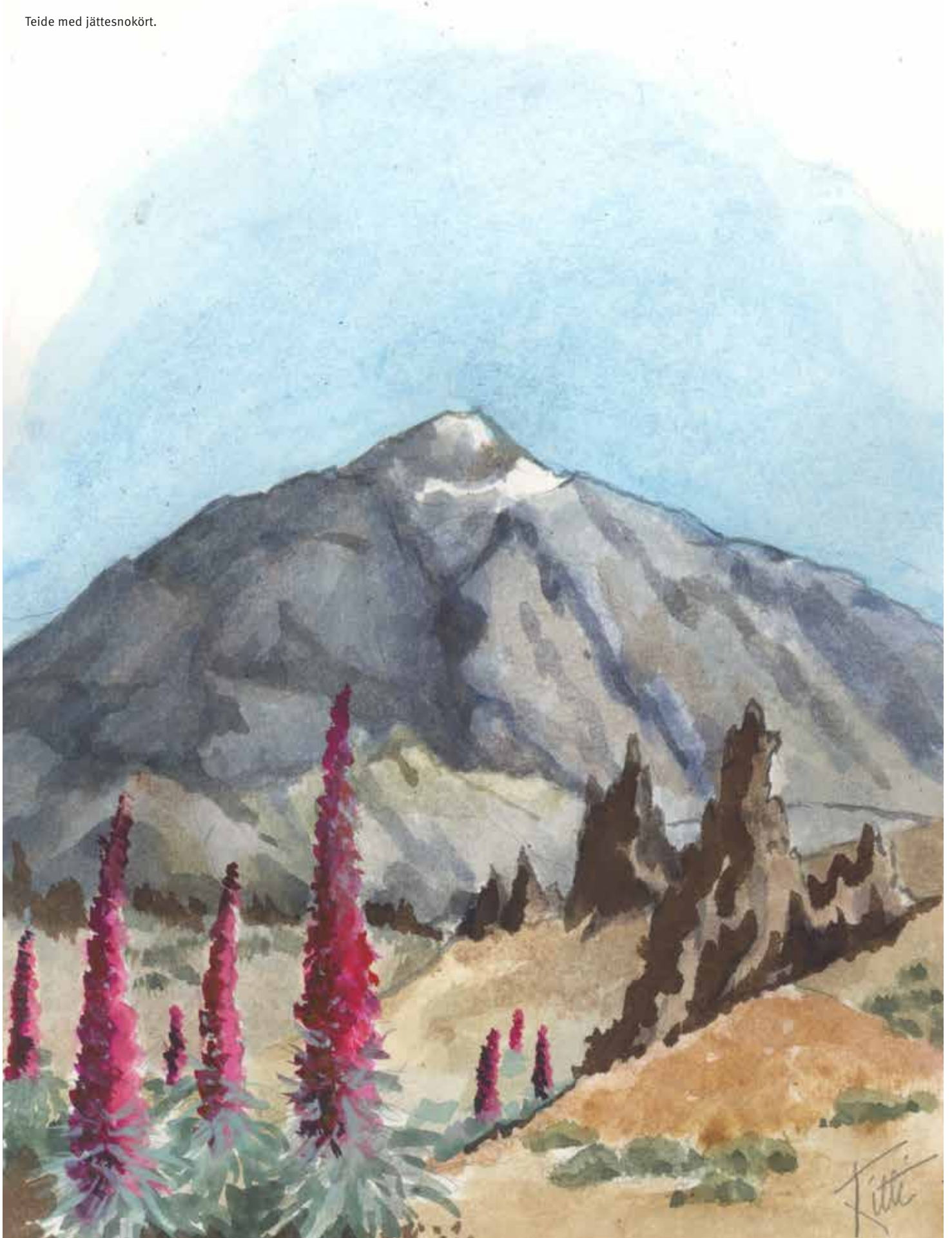

WWW.SKARGARDSSTIFTELSEN.SE

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN

Teide med jättesnokört.

Flydde Teneriffa och fann Mörkö

Att boka en resa till Teneriffa är inte att tänka på i dessa tider. Vår krönikör Titti Gnosspelius hann med nöd och näppe spendera tid på ön innan den stängdes ner. Hon kom hem till Sverige med sista flyget och fann nöje i att upptäcka närbelägna ön Mörkö och dess särart istället.

TEXT O. ILLUSTRATIONER: Titti Gnosspelius

Bakom oss ett kallt, snöblaskigt grå molninbäddat landskap, framför oss soldagar och milda Atlantvindar.

Teneriffa, »Den eviga vårens ö«. Här skall vi glömma kalla händer, blöta fötter och rinnande näsor. Men vädret är olika i norr, väster, öster och söder, uppe i bergen eller nere vid kust och hav. Det stora vulkanbergsmassivet mitt på ön delar Teneriffa i olika klimatzoner. Man kan på samma dag bila nära vulkantoppen Teides snöhätta, för att strax efter nå solbadarstränderna vid syd- och västkusten. På sluttningarna ned mot den djupblå Atlanten är grönskan mer än frodig. Blommor och blommande buskar målar landskapet i granna färger.

Vulkanen Teida har nu sovit länge, men i början av 1900-talet hade en syster-vulkan Chinyero ett tio dagars vulkanutbrott. Lavafält med surrealistiska formationer och skulpturer av stelnad lava brer ut sig runt vulkanbergen. En färgklick däruppe är den sällsynta »Jättesnokörten«, en upp till tre meter hög konformad blomställning översållad med röda tratt liknande små blommor.

Soliga dagar med milda havsvindar men rapporterna varnade för storm. Och storm blev det – med råge. Plötsligt sveptes hela kusten in i »Calima«, en sandstorm från Sahara! Luften blev tät och dimgul, mikroskopiska sandkorn kröp in i ögonen, täppte igen mun och näsa, lade sig som ett hårnät över huvudet och gav en retande envis hosta. Alla flyg till och från ön ställdes in, affärerna hölls stängda, res-

taurangerarna stod tomma och bygator och stränder låg avfolkade.

Efter några dagar när sand, kringblåst skräp, löv och palmblad sopats undan från uteplatser och gator kröp livet åter i sina normala gängor. Men då kom nästa skrämselbud: En farlig smitta, en virussjukdom hade rapporterats från ett hotell någon mil längre ner utefter kusten. Smittan spred sig, hotellet sattes i karantän. Situationen blev allvarligare och allvarligare. Rykten spreds att gränserna skulle stängas, att inga flyg skulle gå och att smittan var ytterst farlig.

Ett av de sista flygen som lyfte från flygplatsen på Teneriffa var vårt. Vi lämnade ett kaos bakom oss. Allt var stängt, matställen, kiosker, taxfree med mera. Flygplatsen var full av folk, men det var allt. Ingen kaffedoft, inget stekos, inget prassel med taxfreepåsar, inget spring till

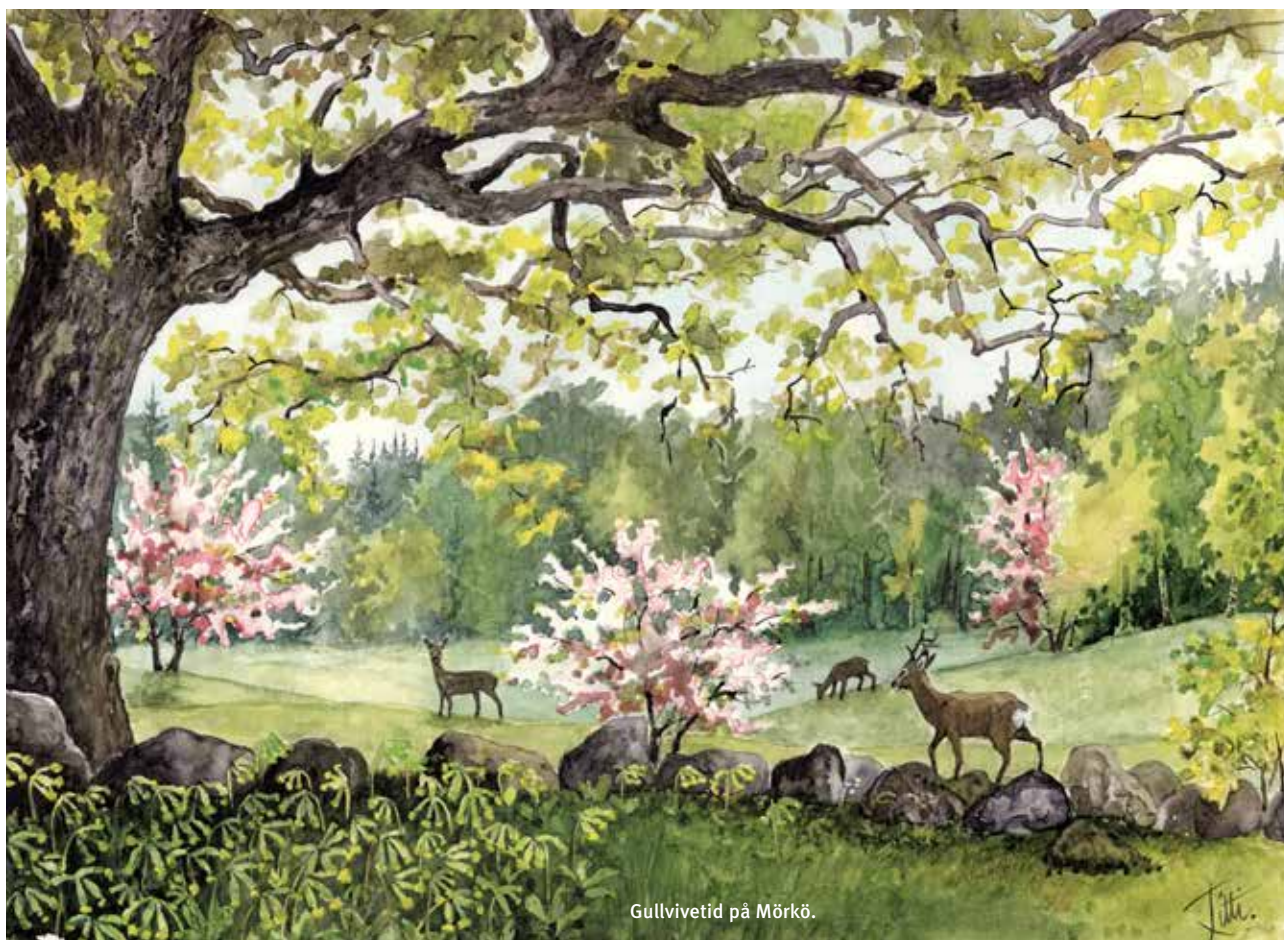
gaten, alla väntade. Folk var tysta, samlade och allvarliga. Alla ville hem.

Det var befriande när flygplansnosen stångade sig genom molnen på väg mot ett vintrigt men friskt Sverige. Trodde vi! Hemma blev det sju resor värre. Mätte det ljusna snart!

Spännande ö på lagom avstånd

Skomakare bli vid din läst! När alla gränser stängs och flygen slutat lyfta, blir världen påtagligt mindre. Man får bli kvar på hemmaplan i Trosa. Men det finns ofta mycket mer än vad man tror att upptäcka på nära håll. Nästgårds ligger Mörkö, en ö som nämnts i handskrifter sedan 1200-talet, men som mestadels passeras »tvärsöver« från bro till färja eller vice versa. Det är ett skiftande landskap från nordspetsen till den sydligaste udden. Två anrika slott på norra delen av ön

»Lavafält med surrealistiska formationer och skulpturer av stelnad lava brer ut sig runt vulkanbergen. En färgklick däruppe är den sällsynta »Jättesnokörten«, en upp till tre meter hög konformad blomställning översållad med röda tratt liknande små blommor.«

Gullvivetid på Mörkö.

dominerar landskapsbilden. Engsholms slott från 1300-talet längst norrut. Här huserade en gång Magnus Ladulås söner. Det sägs att spöken hemsöker slottet, de vandrar runt, tar hissen och ställer till det. Annars kan det nämnas att slottet har en fin restaurang och vacker park.

Hörningsholms slott tronar konungsligt ovanpå grunden av en gammal vikingaborg. Svante Sture lät bygga slottet på 1500-talet. Det eldhärjades när ryssarna brände städer och bosättningar längs med Sördermanlands kust i början av 1700-talet. Men återuppfördes straxt efter och är nu sedan lång tid i släkten Bondes ägo.

Varken slott eller koja, men med anor längre bort i tiden än de två slotten, är Berghuset. Längst ner på Mörkösydspets ligger denna berggrotta. Under ett stort flyttblock som bildar tak över grottrummet med två ingångar. En vid stigen, genom den går man upprätt, men genom den andra ingången måste man krypa. Utsikten från grotteberget är

underbar. Stora och små öar, blånande landmassiv i fjärran och Östersjöhavet. Vackrare kan det inte bli.

Öns historia sträcker sig långt bak till urminnestider. Om det vittnar sju fornborgar, gravfält från stenåldern och flera kända runristningar.

Att vandra över Mörköns ängar och genom de gamla skogarna är som att ta ett kliv bakåt i historien. Ekar, säkert flera hundra år gamla, skuggar mossklädda stenrosen eller glömda stigar. Sällsynta örter växer i hagarna. Ormrot, ängskallra och tuvor av vildlin med små vita blommor. Nere på strandängarna lyser rosa kustarun. Den är fridlyst, så trots att det kliar i fingrarna att plocka bara en liten, liten bukett av de vackra stjärnliska blommorna är det bäst att låta bli. I skogsbrynet blänker det till av ljusgula gullvivor mellan björkslye och mandelblom. Och som en rosa sky blommor vildapeln som bäst i gullvivetider.

Överallt blomsterfärger, gröna toner

och blått vatten där land tar slut... varför kallas Mörkö för mörk ö? Längs vägarna ligger små torp och hemman, rödmålade och med härlig snickarglädje. Syrenbersäer och potatistegar. Alldeles vid vägen från Kanholmsbron till Skanssundets färja finner man en mysig rastplats Idala café med allt trevligt man kan tänka sig lanthandel, konstutställningar av olika slag och kaffe med hem-bakt fikabröd. Inga paraplydrinkar eller heta disconätter.

Men varför gå över ån efter vatten? ... Ta färjan över fjärden eller bron över sundet. Mörkö är väl värt att besöka.

/ KRISTINA »TITTI« GNOSSPELIUS

KRISTINA »TITTI« GNOSSPELIUS
Bildkonstnär, konsthantverkare och designer. Uppvuxen i Stockholm och dess skärgård. Bosatt och verksam i Trosa sedan 1960-talet. Konstnärlig ledare på AB Lilla Paradiset.

BESÖK ÖSTERSJÖNS MEST ENSLIGA Ö

Upplev lugnet och stillheten. Njut av milsvida stränder, se sälar på nära håll och svävande havsörn. Vandra längs med 60 km markerad led genom säregen natur.

GOTSKA SANDÖNS
NATIONALPARK

Båt från Nynäshamn & Fårösund
21 maj-6 september
www.gotskasandon.se

Foto: Magnus Lepschi

bullandö krog

WERMDÖ

N 59° 17' 9, E 18° 39' 2

Öppet sommarsäsong
nästan alla dagar, från april till oktober
se hemsidan

Musikkvällar på bryggan
juli - augusti

Festvåning
upp till 96 gäster

Julbord från skärgården
i december

Restaurang
Catering

Festvåning
Konferens

08-571 458 54

www.bullandokrog.se

Vi paddlar i vikingarnas farled för att få se bäver.

Bäversafari i vikingars farled

Glöm safaris till fjärran länder, det räcker med att sticka ut med kanoten i Åkers kanal. Bävern har gått från att vara utrotad till att vara en vanlig syn i våra vattendrag. Vi paddlar med Friluftsförbundet på bäversafari i Långhundraleden.

TEXT: Gunnika Isaksson-Lutteman **FOTO:** Sara Wennerqvist/Gunnika Isaksson-Lutteman

Kvällens deltagare har samlats på holmen, mittemellan slussportarna i Åkers kanal. Friluftsförbundet Österåkers ordförande Tobias Lundberg hälsar alla välkomna och delar ut kartor för kvällens bäverpaddling. Vi får också instruktioner att hålla utkik efter fallna träd utefter kanalens stränder. Ett organiserat kaos tar sedan vid, men snart har alla fått flytväst, kanot och en kompis att paddla med.

Gruppen glider iväg på det stilla vattnet. Regnet börjar sakta strila när Tobias berättar om Åkers kanal och att vi ska paddla norrut mot Garnsviken längs Långhundraleden, en viktig farled för forna vikingar. På 900-talet var farleden livligt trafikerad när havsnivån var tiotals meter högre än vad den är idag. Farleden ledde vikingarnas skepp från Östersjön till dåvarande huvudstaden Uppsala. Farleden grundades så småningom upp och Åkers kanal byggdes i början av 1820-talet.

– Vi kommer inte paddla vilse idag, vi följer bara kanalen och vänder efter fiket, säger Tobias.

Kanalen ringlar genom ett bostadsområde till en början, men stadens brus mattas av fort. Snart är det bara natur omkring oss. Stranden kryper nära och kantas av alar med mossbelupna rötter. Några knölsvanar skräms av kanoterna och en häger lyfter majestätiskt från en sten i vassen.

Stammen ökar

Bävren var helt utdöd i Sverige under slutet av 1800-talet, men efter återinplantering av norska bävvar 1922 har stammen stadigt ökat till att nästan bli ett problem. När Sverige spelade kvalmatch till fotbolls-VM 2018 orsakade bävrarnas fällda träd strömavbrott för 400 hushåll i Åkersberga. Inbitna fotbollsfans missade hela första halvlek och det skrockades om att bävrarna inte gillade fotboll. Prästfjärdens vidare vatten öppnar upp sig samtidigt som kvällsolens sista strålar bryter igenom regnmolnen.

– Tur att jag inte stannade hemma

En bäverhydda.

»Plötsligt dyker bäverhyddans plockepinn upp. Alla söker hoppfullt av s tränderna och vattenytan med blicken. Det är helt tyst omkring oss ... «

när jag kollade väderleksrapporten tidigare, erkänner Cornelia och vänder upp ansiktet mot den värmande solen.

Vi börjar närma oss bäverhyddan och Tobias ber oss viska och paddla så tyst som möjligt.

När Långhundraleden smalnar av igen stiger spänningen. De omgivande rötterna för tanken till Amazonas och det är märkligt hur svårt det är att paddla tyst när en måste.

Plötsligt dyker bäverhyddans plockepinn upp. Alla söker hoppfullt av stränderna och vattenytan med blicken. Det är helt tyst omkring oss, men någon bäver får vi inte syn på.

– Har bävvar bra hörsel, undrar Unnur, de kanske hörde att vi kom och gömde sig i hyddan?

Bäver eller inte

Lite moloket paddlar vi vidare mot rastplatsen längre fram. Vi drar upp kajakerna på sandstranden och slår oss ner på klipphällarna för en skön fikastund medan solen går ner.

– Förra året satt bävrarna på stranden och betraktade oss, berättar guiden Mattias Korall.

Vi får en ny chans på tillbakavägen. Samma andaktsfulla tillstånd uppstår när vi närmar oss hyddan. Men ingen aktivitet syns till. Inga bävvar, inget plaskande.

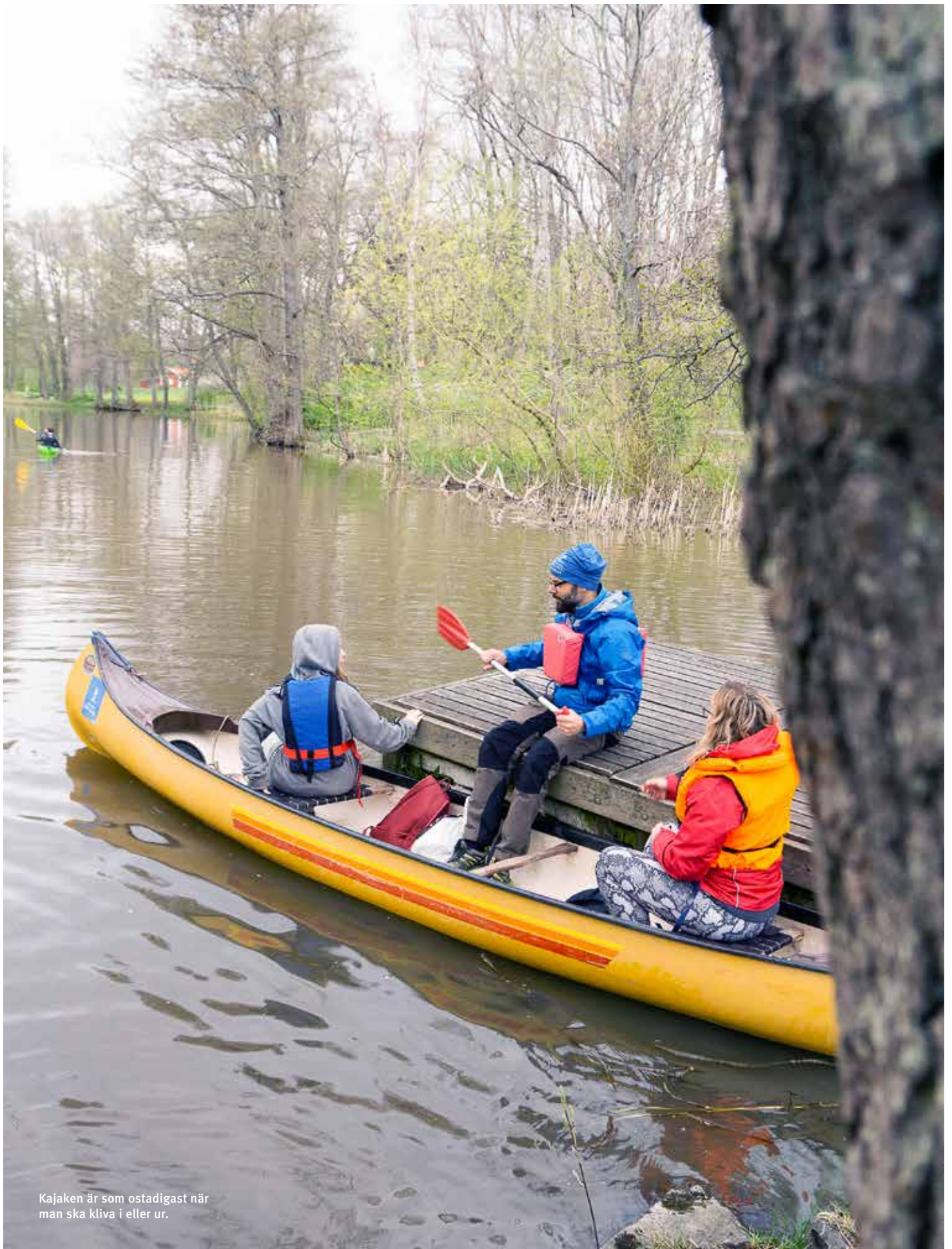
Gruppen sprids ut och var och en paddlar tillbaka till slussen i sin egen takt. Temperaturen faller med skymningen. När vi kommer in bland husen igen möts vi av Hampus och Lina som vänt tillbaka.

– Jag såg bävern vid bryggan där, säger Hampus exalterat och som gärna vill få en till skymt av den.

Tillbaka vid slussholmen bekräftar Tobias att bävern simmade mot dem och dök sedan under kanoterna. De som inte hann se bävern korsförhör de som fick se den. Frågorna surrar i luften medan paddelutrustningen stuvats in i förvaringsboden igen. Någon undrar om det är sant att bävern kan gnaga av ett träd som är en meter i diameter. Och vad är egentligen »bävergäll«?

– Var det verkligen bäver vi såg, frågar sig Cornelia.

Det glada småpratet blandas med slussens forsande. Det har hunnit blivit mörkt innan deltagarna skingras, ett bäversafari rikare. 🐾

Kajaken är som ostadigast när man ska kliva i eller ur.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

Boktips
minnen från
Möja

»Möjagubbe« minns öns jordgubbar

Fiskaren och jordgubbsodlarens son Ove Lindenäs växte upp på Möja. Han föddes 1950 och tillhör den generation som har upplevt fisket och jordgubbsodlingens tid i skärgården.

I boken »En fiskarson från Möja minns« utgår han i första hand från sina egna upplevelser, men också från sin far Sven Lindenäs och andras berättelser.

I boken finns också ett 30-tal gamla bilder på personer och miljöer. Det är viktigt att Oves och andra skärgårdsbors historier från en svunnen tid bevaras./ROINE KARLSSON

TITEL: En fiskarson från Möja minns
FÖRFATTARE: Ove Lindenäs
FÖRLAG: Skärgårdsgalleriet HB
ANTAL SIDOR: 161
CIRKAPRIS: 250 kr
ISBN: 978-91-519-4632-0

Båtlinjer i Norrtälje skärgård

Flera populära båtturer går i sommar trots pandemin. Norra båtlinjen kör med fartyget Rex mellan Norrtälje-Vätö-Gräddö-Lidö-Arholma. Mellan 8 juli och 9 augusti på ons- till söndagar. Söderarmslinjen går för femte året i rad Kapellskär-Söderarm 1 juli-6 augusti på ons- och torsdagar. Nordsydlinjen trafikerar 24 juni-18 augusti en mängd bryggor mellan Arholma och Nynäshamn. Hela 70 sjömil från norr till söder och tillbaka. Och s/s Blidösund kör sin anrika trad från 1911 på fredagar mellan 26 juni-16 augusti från Stockholm till Norrtälje samt premiärturen 18 juni. Det blir begränsat antal passagerare som uppmanas att hålla avstånd. Ingen med förkylningssymtom får gå ombord. Ångfartyget kör även några dagsutflykter.

Fotografi & Broderi

Välkommen till Rådmansö bygdegård i Gräddö
Utställning lördag 1 till torsdag 6 augusti kl 11-17

Arr: Fotograf Roine Karlsson
Rådmansö bygdegårdsförening

Intensivkurser

Fartygsbefäl klass VIII

**November 2020. Fjortonde året i
Rådmansö bygdegård, Gräddö**

Fartygsbefäl klass VIII 12-15 november
Säkerhetskurs för fiskare 13-14 november
Handhavande av snabba fartyg 16-19 november

www.kustens.se
Thomas Jernmark
070-828 87 85
Jörgen Emanuelsson
0705-90 13 87

KUSTENS.se
marina utbildningar

KVARNUDDEN

Kafé, Krog och Bed & Breakfast med utsikt över
Gräddö hamn. Hos oss kan du äta och dricka i skärgårdsmiljö.

**ÖPPET ALLA DAGAR I
JUNI, JULI OCH AUGUSTI***

*För mer info se Facebook eller hemsidan, kvarnudden.se

Vår butik
är öppen
varje dag

*Midsommarrafton stängt

TRUBADUR- & GRILLKVÄLLAR KL 18-23
OBS. Vi följer Folkhälsomyndighetens
föreskrifter, med tillräckligt avstånd
mellan alla bord och vi välkomnar
endast sittande gäster.

FEJAN CANVAS HOTEL

www.fejanoutdoor.se

Välkommen till Rådmansö

Till halvön Rådmansö som ligger öster om Norrtälje går E18 hela vägen till Kapellskärs hamn, där färjor dagligen kör rutten till Åland, Finland och Estland. Till Rådmansö hör en stor del skärgård med kända fyrplatser som Söderarm, Tjärven och Svenska Högarna. Före 1951 var Rådmansö landets största skärgårdskommun. Taxibåtar går från fiskebyn Refsnäs samt Östernäs på södra sidan. Sommartid trafikeras ibland Gräddö brygga. Bland annat den anrika ångbåten Blidösund. Runtom i skärgården finns ryssugnar, hållristningar och labyrinter. I Riddersholm står en vacker väderkvarn. Likaså på ön Lidö, ett stenkast från Rådmansö. Den ovanliga Mnemosynefäriken kan skådas. I Kapellskär står ett minneskors över färjekatastrofen med Estonia. På platsen finns även en hållristning från 1752, då kung Adolf Fredrik och hans manskap väntade på bättre sjöväder. Här växer också »ryssgräset«, en kvarleva från rysshärjningarna.

Bröllop & Fest

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD
Gräddö • 0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

Trevis
Måleri AB

070-403 31 03
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

Fritidsbyn
Kapellskäret

Vandrarhem STF Camping SCR
Gästhamn

www.fritidsbyn.se
Tel 0708-800 838

GRÄDDÖ
ELINSTALLATIONER AB

0709-556 636
www.graddoel.se

Present & Gårdsbutik
**BREVIKS
LOGEN**

brevikslogen@tele2.se
0701-471 549, 0176-428 06

FRÖTUNA TAXI & BUSS AB
Vi kör dig lungt
och säkert

ABONNERING AV BUSSAR
Telefon 0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

DIN BYGGHANDEL!
RäfsnäsSåg AB

0176-402 65 www.rafsnassag.se

BOLIST

ZUMBA!
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD

move
CATARINA HAGSTRAND ZUMBA fitness

www.movecatarina.se

Välkommen
GRÄDDÖ SALONGEN AB

Ingela Wickman
Boka tid (1 mån av tid drop in)
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com
Mitt emot ICA i Gräddö

Samlings plats

Viltsafari Delikatessbutik Café
Matservice Minigolf Femkamp
Stugor Musikevenemang
Öppet året runt! www.samstorp.se

**GRÄDDÖ BYGG
& SNICKERI AB**

TOTALENTREPRENÖR

Mattias Anders
070-723 41 20 070-723 41 21
www.graddobygg.se

0176-404 99
www.lidovardshus.se

ICA Gräddö **QSTAR**
Skärgårdshandel
Väl sorterad ICA-butik
Tel: 0176-400 12

ATG, Svenska Spel och DVD-uthyrning
Ombud för Posten och Systembolaget

Pizzeria
GRÄDDÖ
KEBAB SALLAD GRILL PASTA

Lunch 89:--
(10-14) Ingår salladsbuffé, dryck, bröd, kaffe.
Fullständiga rättigheter **0176-400 11**
Öppet alla dagar under sommaren 10-22

**Mauds
HEMSLÖJD**

Refsnäs 0176-403 92 eller 070-547 19 36

kajak & uteliv

0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Upptäck lotsarnas Rönnskär

Rönnskär är en okänd liten pärla i Söderhamns skärgård. I den gamla lotsstationen finns ett av landets trevligaste vandrarhem. Längst upp i lotsutkiken kan man spana ut över havet åt alla väderstreck. Vandrarhemsvärderna är själv uppväxt på ön och kan många spännande historier.

TEXT O FOTOGRAF: HÉLÈNE LUNDGREN

Info: Mellan 15 maj – 25 oktober kan man övernatta på Rönnskärs vandrarhem. www.svenskaturistforeningen.se och www.visitsoderhamn.se

Det finns ett 40-tal hus på Rönnskär och flera har varit nära att bli K-märkta.

Båten tuffar ut från kajen i Söderhamn och besättningen kör med säker hand genom Sveriges stenigast kust. När vi närmar oss Rönnskär skimtar de röda sjöbodarna på avstånd och ovanför alla husen sticker lotstornet upp. Väl framme på bryggan står Margareta Berglund och väntar på oss. Hon är en härlig kvinna som driver vandrarhemmet i den gamla lotsstugan, som började byggas 1868. År 1900 kom hennes farfar hit som sextonåring och även hennes far blev lots på Rönnskär.

– På den tiden växte det inget här ute på ön, och varje gång kvinnorna åkte ut med båten tog de alltid med sig en hink jord. Nuförtiden kan vi nästan få allt att växa här ute, berättar Margareta.

Margareta har många härliga barnomsminnen från sin uppväxt på ön och hon är en mycket duktig historieberättare.

– I fyra hus bodde det 20 barn och när jag var liten fick jag ofta följa med pappa och lotsarna när de skulle ut på sjön. Under 50-talet åkte jag ofta skidor ut till Rönnskär och pappa och jag har även cyklat på isen ut till ön. Jag minns på 60-talet när jag var kär i en lots och gick på isen i mörkret på väg från ön till jobbet som lärare i Söderhamn, berättar hon.

Mycket har hänt på Rönnskär genom åren. I september 1944 kom det en hel båt med 240 ester drivande in mot ön.

– De flesta var kvinnor och barn som alla var mycket trötta och omskakade. Mia som var en stark kvinnofigur här på ön stod längst fram i fören när de åkte ut med båt för att hjälpa dem. Alla flyktingarna togs till Söderhamn och blev där omhändertagna av olika lokala familjer, fortsätter hon.

Det lär finns 1 000 vrak längs kusten. En annan dramatisk händelse på Rönnskär hände en kall vinternatt 1950 när det holländska fartyget Berkel råkade ut för en storm och gick på grund vid Hällgrundet.

– Öns enda telefon ringde mitt i natten och min farfars bror samt de andra lotsarna gick ut med sina båtar. De gick in med båten så nära fartyget de kunde och

Vandrarhemsvärd Margareta Berglund tar väl hand om sina gäster.

»På den tiden växte det inget här ute på ön, och varje gång kvinnorna åkte ut med båten tog de alltid med sig en hink jord.«

vid varje våg hoppade en person i taget över till lotsbåten. Två personer hoppade även med hundarna som var ombord. Och sist hoppade kapten med skeppsflaggan. Hela beättningen på 27 personer, samt kapten och hans fru klarade sig. Alla på Rönnskär delade med sig av vad de hade hemma och herrekiperingen i Söderhamn sålde slut på alla sina kläder. Lotsarna som räddade besättningen fick pris för sin bedrift. Skeppsklockan och nakterspelet finns i Tullhuset och varje stuga på ön har något från Berkel. Vi var »sjörövare« och brukade ro ut för att leta timmer så länge det fraktades här längs kusten, minns hon.

Hemtrevlig atmosfär

Lotsstation lades ner 1972 och först 2010 öppnades här ett vandrarhem. Från mitt rum kan jag se havet. Vandrarhemmet har en hög mysfaktor samt trevlig stämning. Margareta får alla att känna sig välkomna och det känns mer som att vara på besök hemma hos en kär gammal vän. På övervåningen leder en brant trappa upp till lotsutkiken som har en storslagen utsikt över hela havet och horisonten.

Här blir vi sittande hela kvällen med en bricka full med ost, kex och vindruvor. Medan solen går ner över havet turas vi om att ha högläsning ur Pippi Långstrump.

Nästa dag tar vi en promenad på ön där husen ligger tätt nere i hamnen. 1940 fanns här även tull och en stig leder till det gamla tullhuset som senare blev öns samlingslokal. Nedanför ligger dansbanan där hela ön brukar fira midsommar och »Lyshelgen« i augusti. Nere i hamnen ligger en vedeldad bastu som alla gäster kan använda. Bastun är härligt varm och från altanen leder en trappa ner till vattnet där man doppa sig i havet. Alldeles i närheten går det en liten bro över till den lilla ön Rönnharet där en smal stig leder till öns gästbryggor.

Det är dags för oss att lämna Rönnskär för denna gång och vi vinkar adjö till Margareta och går ner till bryggan där en mås vaktar sina duniga ungar. Båten tar oss tillbaka till kajen i Söderhamn där 500 segelfartyg(!) kunde ligga förtöjda förr i tiden när mycket timmer transporterades längs kusten. 🐦

»Nere i hamnen ligger en vedeldad bastu som alla gäster kan använda. Bastun är härligt varm och från altanen leder en trappa ner till vattnet där man doppa sig i havet. Alldeles i närheten går det en liten bro över till den lilla ön Rönnharet där en smal stig leder till öns gästbryggor.«

Mellan 1891 och 1972 låg Lilljungfruns lotsplats på Rönnskär. Att namnet blev Lilljungfrun berodde på att det i Sverige redan fanns en lotsplats med namnet Rönnskär, som låg i Västerbotten.

Välkommen till anrika Hållnäs och Lövstabruk

Hållnäs är en halvö vid norra Upplands kust, nio mil norr om Uppsala och fem mil söder om Gävle. Kommer man norrifrån är Skärplinge inkörsporten och söderifrån Lövstabruk. Hållnäs halvön är 235 kvadratkilometer stor och har fem mil kust. Längst i norr ligger Björns fyr och österut Rödhålls naturreservat. På den nordvästra kusten ligger naturreservatet Kapplasse med märkliga stenformationer. Bland Hållnäs-kustens många hamnar och fiskelägen märks främst Fagerviken, Sikhjalma, Fågelsundet, Klungsten, Gudinge, Ångskär och Skaten. Från bronsåldern finns ett fåtalstensättningar. Från järnåldern finns 20 gravfält. Två runstenar har upptäckts. I byn Kärven hittades 1954 den medeltida Kärvenskatten.

Lövstabruk är en liten ort med cirka 100 invånare. Det är ett internationellt känt vallonbruk. En gång i tiden landets största järnbruk som ägdes av ätten de Geer i 13 generationer. På platsen har funnits hyttor sedan urminnes tider. Första gången namnet Lövstabruk nämns är 1578. Här ligger bland annat Leufsta Herrgård från 1700-talet med sin vackra park. I kyrkan står en berömd orgel, Cahmanorgeln. Lövstabruk är idag byggnadsminne och förvaltas av Statens fastighetsverk. I byggnaderna finns butiker med hantverk, turistbyrå, värdshus, B&B, kafé, smedja, trädgårdsmästeri, bryggeri, bruksarkiv, Barnens Bruk med mera.

Calles Fisk
FAGERVIKEN

Butik & Servering
0294-231 10, 070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

SVENNES
DÄCKSERVICE

MÅN-FRE 07.00-17.30 LÖR 09.00-13.00
Hållnäs Tel.0294-220 37

SKÄRPLINGE
Rör AB

TEL. 0294-100 77

Salbergavägen 14, 819 30 SKÄRPLINGE
www.skarplingeror.se

ICA
TORGET
SKÄRPLINGE

Ol-Anders väg 1 Skärplinge
0294-102 55 www.ica.se

Klaverens Hus

076-904 89 16
www.klaverenshus.se

Carinas Kära Ting
PRESENT & HANTVERKSbutik

Graver och målar på glas
Café

Löten 311, Skärplinge 070-672 99 23
www.carinaskarating.se Vi finns även på

ICA
nära
Kastbergs

Edvallav. 19, Hållnäs
0294-220 05 www.ica.se

Butik & Ateljéer i Hantverkets Hus

Öppet dagl 20/6-16/8 kl 11-17
www.hantverketshus.se

Välkommen till
Kolhuset i Ångskär

Vi erbjuder mat, fika & glass
Fullständiga rättigheter

Ångskär 370, 819 65 Hållnäs
0730-910 188 kolhuset.com
 facebook.com/kolhuset
 insta: Kolhuset

Modebutikerna
Pep'nChilli

100 % personlig service

0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund

Saras Blommor
Florist Sara Söderberg

Torget 2, 819 30 Skärplinge
Tel. 0294-512727
allasarasblommor@gmail.com

W

FOTO: JONAS HÄLLÉN

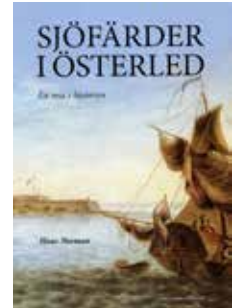

Boktips
Sjöfararnas
hav

Resa i Östersjöns historia

Hans Normans bok »Sjöfärder i Österled« vänder sig inte bara till den som långfärds-seglar eller färdas till sjöss, utan också till de som vill sätta sig in i Östersjöns historia. Här finns mycket att upptäcka

i Östersjöområdet från Stockholms ström till S:t Petersburg. Det är alltid spännande att sätta sig in i platsens historia, som man befinner sig på eller är på väg till. I boken hittar man lätt det man vill läsa om. Här finns allt från folkomflyttningar, krig, och besöksmål. Från vikingatid till nutid. Och mycket annat längst kuster och farleder. Det är gott om bilder på byggnader och annat. /ROINE KARLSSON

TITEL: Sjöfärder i Österled. En resa i historien.
FÖRFATTARE: Hans Norman
FÖRLAG: Balkong Förlag
ANTAL SIDOR: 351
CIRKAPRIS: 349 Kr
ISBN: 978-91-87553-42-4

Strandbar och bastu på Idöborg

Den 16 juni öppnar Strandbaren Idöborg och krögaren utlovar svensk sommar mat med grillaftnar, livemusik, brygghäng och egen strand. En helt ny vedeldad bastu har byggts med stora panoramafönster och i gästhamnen finns 40 båtplatser. Idöborg satsar också på friluftaktiviteter i sommar med paddling, vandring och swimrun i Nämndöarkipelagen. Restaurangen kommer att ha öppet för lunch och middag tis-torsdag, samt vissa helger. För den som vill övernatta på Idöborg finns 80 sängplatser i rum eller stugor som man kan boka året runt. /HÉLÈNE LUNDRÉN

FOTO: HÉLÈNE LUNDRÉN

Välkommen till

Fjärdlånga vandrarhem

enkelt boende i en underbar miljö!

Telefon: 0735 - 955 303, 08-501 560 92
www.fjardlang-huvudskar.se

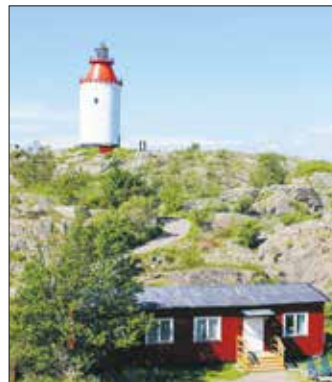
LANDSORTS VANDRARHEM

Bara en dryg timmes resa från Stockholm hittar du en unik och storslagen miljö i den allra yttersta skärgården.

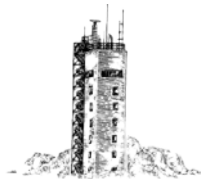
Landsorts Vandrarhem ligger vackert nedanför Landsorts fyr på öns södra udde.

34 bäddar fördelade på olika hus, alla hus har kök, altan, dusch, toalett, några är handikappsanpassade och ett hus har bastu. Hyr hela huset eller per bädd.

Gemensamhetslokal för ca 30 personer.

www.landsortsvandrarhem.se info@landsortsvandrarhem.se 073 231 90 01

LOTSTORNET

LOGI & RESTAURANG SVEDTILJAS

LANDSORT - SVERIGES ÄLDSTA FYR - VACKER
NATUR - LOGI - RESTAURANG - KALLA KRIGET

www.g-mo.se - info@g-mo.se - 070 219 90 90
eller följ oss på Facebook - Instagram

*Drömplatsen
för landkrabbor och sjöbusar*

Skärgårds
hotellet
NYNASHAMN

www.skargardshotellet.se • 08-520 111 20

Sommarparadis väcks ur törnrosasömn

En hel ö med flera pampiga sekelskifteshus, lusthus, ladugård och orangeri har legat och slumrat intill Vaxholm, sedan 60-talet. Nu har Kerstin och Gunnar Haglund tagit sig an ön för att rädda kulturmiljön på Stora Ekholmen, innan det är försent.

TEXT O. FOTO: Lisa Andersson Berlin

Stora Ekholmen utanför Vaxholm
väcker liv i byggnadsvårdstarmen.
Denna kulturskatt ska räddas.

Kerstin och Gunnar Haglund har äntligen blivit ägare till sitt drömhälsö.

Trots omfattande förfall av byggnader och miljö såg Gunnar och Kerstin hur de kunde förvandla Stora Ekholmen till vad det en gång varit, ett sommarparadis, så som det såg ut under dess glansperiod i början av 1900-talet. De äkta makarna från Upplands Väsby har ett stort intresse för gamla byggnader och renovering och har tidigare renoverat hus och lustjakten Arona.

– Vi har seglat förbi här ända sedan 70-talet och fascinerats av ön med dess vackra byggnader och tänkt att: »Tänk om vi kunde få ta hand om det där«, säger Kerstin.

Hösten 2018 kom ön ut till försäljning och paret slog till. Den 55 100 kvadratmeter stora ön blev deras och är köpt i bolaget Stora Ekholmen Kultur AB.

Nu ska det gamla storköket, bostä-

derna, orangeriet och ladugården få blomma upp på nytt och säkert är att ön ska vara tillgänglig för allmänheten.

– Vi vill inte begränsa oss med att säga vad det kommer att bli för verksam-

het eftersom att vi inte ännu vet. Vi låter det växa fram och möter så mycket människor med så bra och spännande idéer nu på vägen, säger Gunnar.

Och det är ett omfattande arbete de har framför sig. När vi är på plats är målare, snickare, trädgårdsmästare och glasmästare härute, alla i full gång på olika delar av ön.

Hur orkar ni ta er an detta jättestorprojekt?

– För att det är så roligt. Vi har ingen ångest över projektet trots att

man upptäcker att golvet är ruttet i ena huset eller att det regnar in ett annat. Blir det problem löser vi det. Och den

största belöningen är när folk kommer hit och får ta del av det här och säger hur häftigt det är, säger Gunnar.

De har räknat med att vara klara med renoveringen inom fem år men hoppas att kunna bjuda ut folk på kulturevenemang mycket tidigare än så.

Stora Ekholmens historia

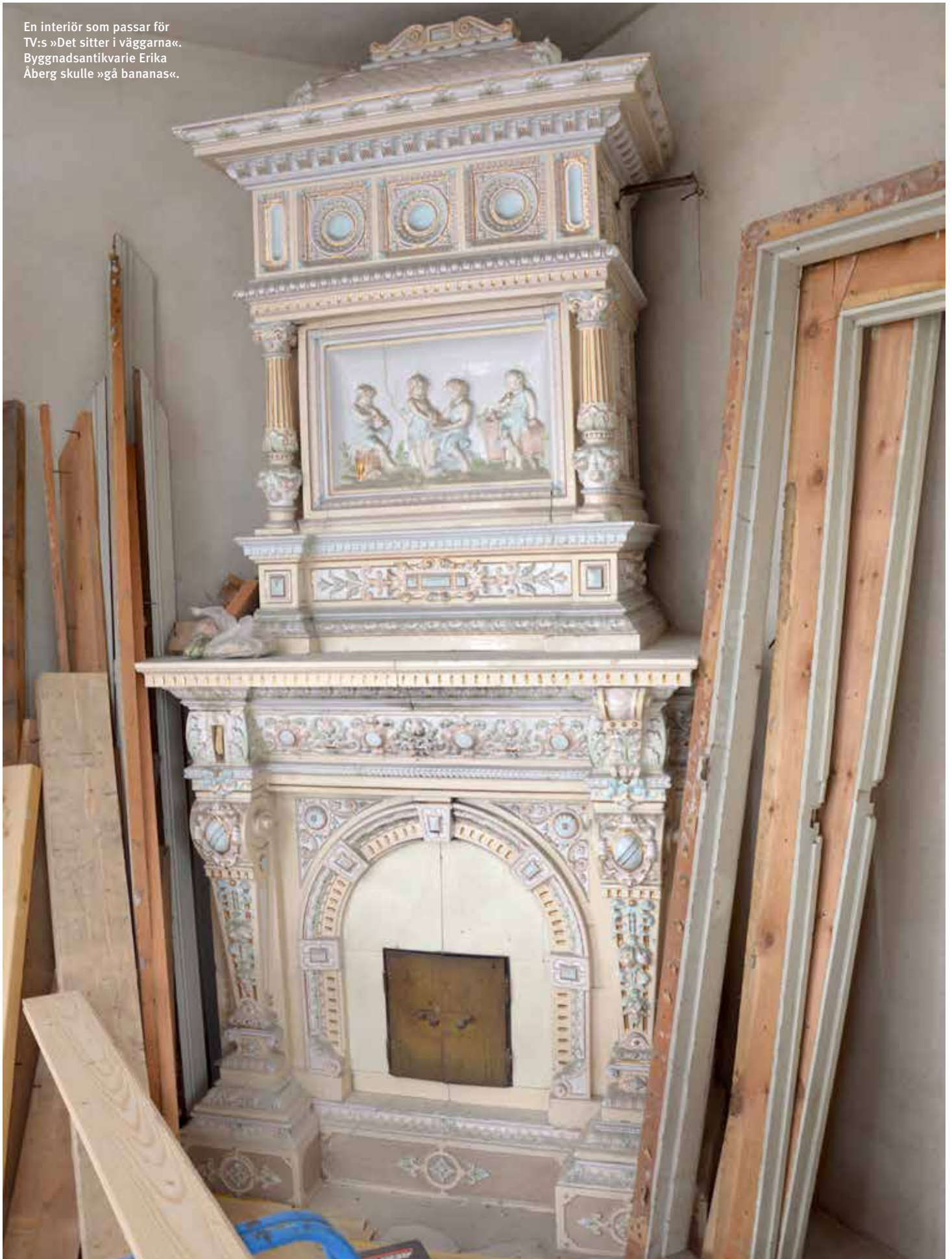
Som namnet avslöjar odlades här ekar fram till 1800-talet och ön ingick i Värmdö skeppslag. Under sent 1800-tal uppförde ägaren och arkitekten Carl Sandahl och hyresgästerna och byggmästarna, C A Olsson och Johan Möller, tre varsina villor på ön som kom att kallas Sandahls villa, Stora huset och Marieberg (i dag kallat Ekorrhuset). 1909 köpte grosshandlare Albert Grumme hela ön och det blev startskottet för öns glansperiod. Ett semesterparadis växte fram med växthus, hönsbarn och ladugård.

Husen och miljön får fantasier om poesi, punchverandor och cigarrer att dansa fram. Det är inte otroligt att förra sekelskiftets kulturelit med Elin Wägner, Carl Larsson och Anders Zorn i spetsen, möttes här under Grummes tid, och filosoferade i syrenbersäerna.

Vem eller vilka som kommer att bolma cigarrer på verandorna och dricka punch i bersäerna i framtiden återstår att se. Blir det kanske sjökaptener, filosofer och influencers? 🐦

»Vi vill inte begränsa oss med att säga vad det kommer att bli för verksamhet. Vi låter det växa fram ... «

En interiör som passar för
TV:s »Det sitter i väggarna».
Byggnadsantikvarie Erika
Åberg skulle »gå bananas».

NAMN: Anna Mourou Lange
ÅLDER: 40 år
UPPVÄXT: På Tynningö
GÖR: Kreativ producent inom
media och initiativtagare till
den icke vinstdrivande
organisationen She Captain
ÄLSKAR: Att bryta normer, segla,
träna MMA och dansa salsa
LYSSNAR PÅ: Afrobeat,
jazz och allt som svänger
PLANER FÖR 2020: Tar med sig
familjen på 3 års jorden-runt-
segling där hon kommer vara
ambassadör för projektet
#morewomenatsea

Båtlivet berikas med stolta kvinnor

Det kvinnliga nätverket She Captain har växt explosionsartat på kort tid. Kanske för att ledordet är »kul« när man visar vägen för kvinnor att ta plats i båtlivet. Möt initiativtagaren Anna Mourou Lange.

TEXT: Gunnika Isaksson-Lutteman FOTO: She Captain

»Hoooooyaaaaah!« hörs det över fjärden och genast kommer svaret på She Captains hälsningsfras från de andra båtarna. »Hoooyaaah!« Det är varmt

för att vara i september. 30 motor- och segelbåtar med 130 kvinnor är på väg till Sandhamn, i det som troligen är världens största kvinnliga eskader. I morse lämnade alla »She Captains« Runmarö där de tränat manövrering och dansat på bryggan med glowsticks i kvällsmörkret. Innan helgen är över kommer det att skålas och firas med She Captains egen shuffle-dans i Stockholms skärgårds seglarmecka.

– Det ska vara kuuuul, det behöver inte vara så seriöst hela tiden, säger Anna med ett skratt, vi vill »swagga« till båtlivet, det är okej att ta ut svängarna.

She Captains eskadrar är populära, där erfarna och nybörjare blandas i besätningarna. Bland de som har egna båtar är det flera som är ute utan sina partners för första gången och upptäcker att de faktiskt kan både lägga till och mecka med saker. De som inte har tillgång till båt får en ingång i båtlivet och chansen att lära sig från kunniga skeppare. She Captain erbjuder också praktiska manövreringsövningar och jobbar med kunskapsspridning. Det började som ett nätverk och sedan starten har även en ideell förening tagit form och du kan som kvinna bli medlem i The Club. Företag och män kan bli supporters. She Captains styrka är blandningen av rutinerade kappseglare, atlantkorsare och fritidsseglare samt nyfikna rookies.

2017 startade Anna Mourou Lange

She Captain som idag samlar över 4 300 medlemmar. She Captain vill utvecklas dynamiskt och lyssnar till vad medlemmarna vill ha. Det var faktiskt så det hela började. Anna funderade över varför hon såg så få kvinnor lägga till med båten när hon själv seglade. Hon frågade kvinnor hon mötte i båtlivet hur det kom sig. Det visade sig att det var rädsla för att ramma bryggor och andra båtar samt praktisk erfarenhet som saknades.

När hon inte hittade en kontext som passade för att lösa problemet startade hon facebookgruppen She Captain.

Hela tiden har det funnits en strategi med genomtänkt kommunikation i sociala medier. Anna vill att kvinnor ska få känna sig balla och modiga. Mindre mellanmjölk och mer bus helt enkelt. Loggan designades efter de kaxigaste på haven, piraterna som dricker rom och spelar kort. Den starkaste kvinnan i kortleken är spader dam och sedan slängdes ett segertecken in för att She Captains är här för att ha kul.

– Min passion är att bryta normer, då frigörs kraft och bus. Jag älskar bus, säger Anna finurligt.

Inom She Captains är det noll tolerans mot skitsnack, istället satsas på loveboost. Meningen är att peppa varann att våga prova nya roller på sjön och att känna sig trygga med att ställa »dumma«

frågor. Och att träna praktiskt med båt tillsammans.

– Om saker och ting går bra så lär du dig ingenting. Det är ju när det går åt helvete du lär dig, menar Anna.

En stor del som She Captain gör är att utbilda båtbranschen i genus. De vill få företag att se över de bilder och roller de sprider.

– Det känns som om alla bara har väntat på att någon ska göra det här på ett litet roligare och trevligare sätt, säger hon och berättar att de bygger ett varumärke med strategisk kommunikation och därför kanske det ter sig som att framgången har kommit fort.

She Captains sköna atmosfär har spritt sig utanför Sveriges gränser och många vill vara med i folkrörelsen. Därför jobbas nu aktivt för att kunna lansera internationella eskadrar framöver och att skapa lokala She Captain kluster runt om i världen. Utmaningen är att orka bibehålla farten och hitta på nya saker. Snart lanseras bland annat projektet »Not in my ocean« som går ut på att om du ser skräp i havet, kan du passa på att träna manövrering med båten för att plocka upp soporna. – »When the wind is shit, pick up the shit«, som vi säger, skrattar Anna.

Drömmen är att She Captain ska bli tongivande och kunna påverka ännu mer hur båtbranschen tänker kring jämställdhet. Och att de även smittar av sig på andra branscher.

Mer information: shecaptain.se 🐦

W

FOTO: CAN BURCIN SAHIN

Boktips
muminbok
i nyutgåva

Konst på Vaxholms Kastell

Kastellet utanför Vaxholm bjuder på mycket sevärt och intressant i sommar. Flera konstnärer ställer ut sina alster.

Lena Linderholm, William Brown och Susann Aarwin bland andra.

Det blir också guidade turer på museét, sommarcaféet håller öppet och för förbokade grupper finns ett Escape Room samt äventyret »Fångarna på Kastellet«. En pop-up shop som säljer Muminprodukter till förmån för Östersjö-projektet »Vårt Hav« kommer att finnas nära bistron 18 juni–31 augusti. I lekrummet kan barnen pussla, gå tipspromenad och se film i en myshörna.

Muminbok för havets skull

Muminpappan går och drömmer om äventyr och författarskap. För att få inspiration tar han muminfamiljen med sig ut till en liten ö

med en stor fyr. Men äventyret blir inte som de hade tänkt sig. Ön och fyren långt ute i havet visar sig vara en vild och enslig plats. I år har det gått 75 år sedan

Tove Jansson gav ut sin första muminroman. Som en del av kampanjen

#VÅRTHAV utkommer

»Pappan och havet« i vacker jubileumsutgåva.

I boken ingår en bilaga med tio konkreta handlingar att utföra för att minska belastningen på vårt hav. För varje såld bok doneras 1€ eller 10 kronor till John Nurminens Stiftelses arbete för att rädda Östersjön.

TITEL: Pappan och havet

FÖRFATTARE O ILLUSTRÄTOR: Tove Jansson

FÖRLAG: Förlaget

ANTAL SIDOR: 210

CIRKAPRIS: 254 kr

ISBN: 978-952-333-273-7

Redo för

RENOVERING?

Vi har produkterna och kunskapen som gör jobbet enklare!

På Roslagens Golv har vi många års erfarenhet av det mesta inom renovering – golvläggning, golvslipning, mattläggning och badrumsrenovering för att nämna några exempel. Varmt välkommen in till oss, vi hjälper dig gärna med dina hemmaprojekt!

Instagram:
nordsjo_osthammar

Facebook:
NIDosthammar

Roslagens Golv

Östhammar: Energivägen 1

Telefon: 0173-212 35

Öppettider: Var 7–18, lör 9–14

www.nordsjoidealdesign.se

Nordsjö Idé&Design

VI PRESSAR INTE BARA SLANG, VI KAN HYDRAULIK OCKSÅ!

Butiksförsäljning i Roslagen: Gammelbygatan 18 i Östhammar
www.parkerstore.com/se • www.industrihydraulik.se

Vi möblerar sommaren!

Sommarmöbler från **Grufab**

Karlavagnen

Bredvid Granngårdens utemarknad

070-687 18 76

Öregrund/Östhammar »Grannstäderna vid havet«

Namnet Östhammar består av den fornnordiska ordet »hamar« som betyder stenig backe. Staden omnämns första gången 1368 då den fick sina stadsprivilegier. I slutet av 1400-talet hade farleden till Östhammar blivit så grund att borgarna anhöll om att få flytta till Öregrunds näs. Vilket bifölls och staden Öregrund föddes. Namnet betyder »grusgrundet« och antas syfta på Dummelgrundet utanför hamnen.

Fest? Bröllop? Svemester?

Kick-off. After Work. Privat fest. Snavsprovning.
Stjärnskådning. Ja, möjligheterna är oändliga ombord på pråmen Galej som kör ert sällskap till någon ö i norra Roslagen. Catering och dansgolv på däck med himlen som tak och baren öppen.
Coronatryggt.

Hit o Dit - Sjötaxi

Vi erbjuder även sjötaxi i Roslagens norra skärgård - Grisslehamn, Östhammar, Öregrund & Örskar

GALEJ

070-626 21 31
www.galej.nu

Forsmarks Wärdshus

Giftastankar? Boka ert bröllop hos oss.
Boende i herrgårdens flyglar med vigsel i brukets egen kyrka eller i den vackra engelska parken.

www.forsmarkwardshus.se Tel 0173-501 00

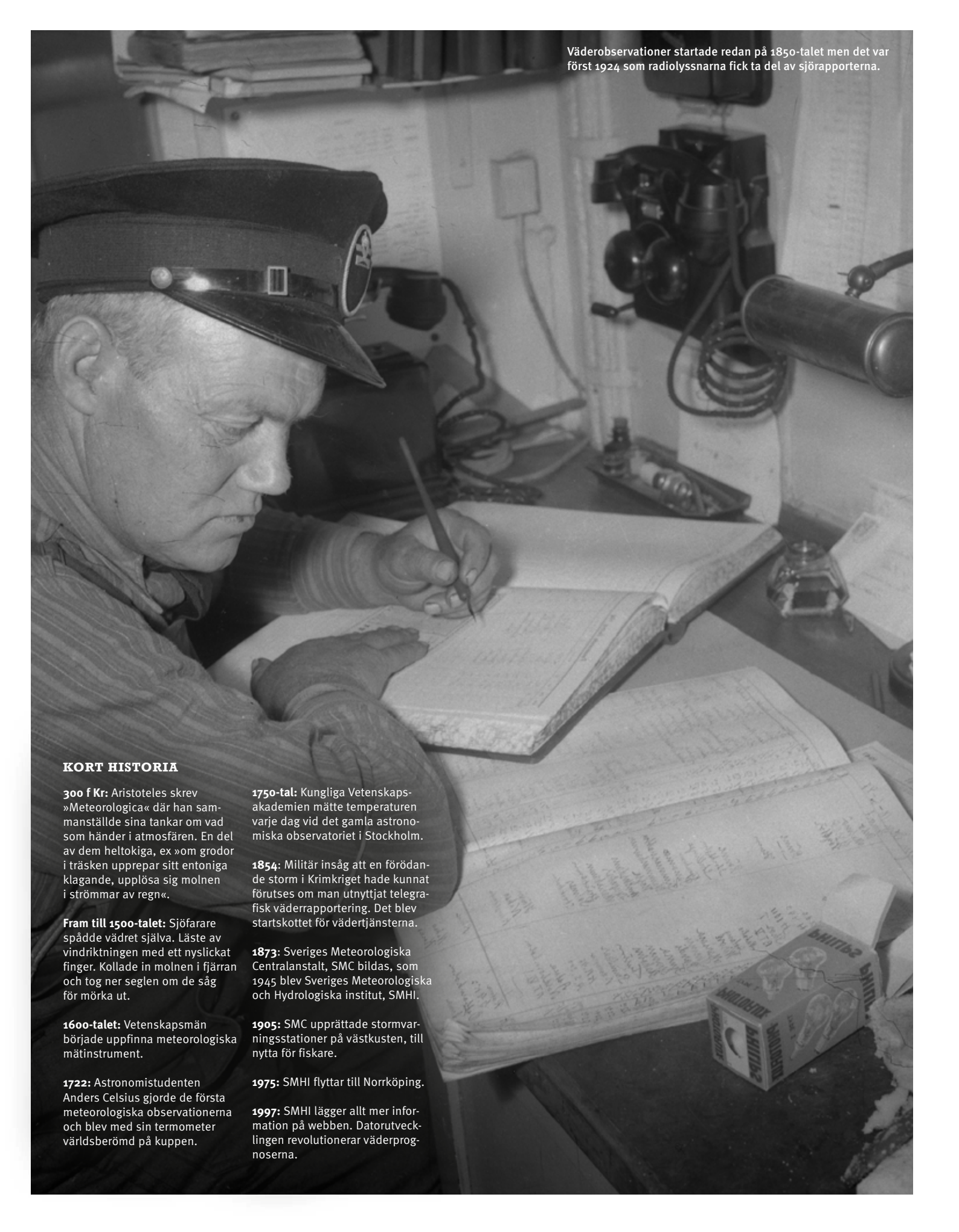
Utbildning förarbevis 4-hjuling (kan göras hos er kunder, t ex på öar, gäller endast 4-hjuling), även utbildningar på moped klass I och II samt snöskoter.

Nyströms Motor

Östhammar

Jan Nyström 070-576 96 41 www.nystromsmotor.se

Väderobservationer startade redan på 1850-talet men det var först 1924 som radiolyssnarna fick ta del av sjörapporterna.

KORT HISTORIA

300 f Kr: Aristoteles skrev »Meteorologica« där han sammanställde sina tankar om vad som händer i atmosfären. En del av dem heltokiga, ex »om grodor i träskan upprepar sitt entoniga klagande, upplösa sig molnen i strömmar av regn«.

Fram till 1500-talet: Sjöfarare spådde vädret själva. Läste av vindriktningen med ett nyslickat finger. Kollade in molnen i fjärran och tog ner seglen om de såg för mörka ut.

1600-talet: Vetenskapsmän började uppfinna meteorologiska mätinstrument.

1722: Astronomistudenten Anders Celsius gjorde de första meteorologiska observationerna och blev med sin termometer världsberömd på kuppen.

1750-tal: Kungliga Vetenskapsakademien mätte temperaturen varje dag vid det gamla astronomiska observatoriet i Stockholm.

1854: Militär insåg att en förödande storm i Krimkriget hade kunnat förutses om man utnyttjat telegrafisk väderrapportering. Det blev startskottet för vädertjänsterna.

1873: Sveriges Meteorologiska Centralanstalt, SMC bildas, som 1945 blev Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska institut, SMHI.

1905: SMC upprättade stormvarningsstationer på västkusten, till nytta för fiskare.

1975: SMHI flyttar till Norrköping.

1997: SMHI lägger allt mer information på webben. Datorutvecklingen revolutionerar väderprognoserna.

»Ålands hav, nordostlig vind, god sikt«

Sjörapporten är ett av Sveriges äldsta radioprogram. Premiärsänt redan 1924. Ett viktigt program som nästan fått kultstatus, en stillsam andaktsstund för många. Men ett program fyllt av namn som de flesta lyssnare inte riktigt vet vad de är.

TEXT: Karl-Gustaf Mattsson

»Norra Kvarken. Växlande eller omkring sydväst 1-6. God sikt. Syd Utsira. Växlande 3-7. Under torsdagen omkring ost och ökande till

5-10. God sikt.« Ja, för den som lyssnat på P1:s sjörapport är orden bekanta. Meteorologer som fem gånger om dagen mässar i radion om vindriktningar, siktförhållanden, vattenstånd och eventuella varningar kring våra svenska kuster. Till nytta för sjöfarare och småseglare. En gång i tiden var Sjörapporten ett måste för alla som hade naturen som arbetsplast. Inte bara fiskare utan för mängen lantbrukare och skogshuggare. Stillsamt lyssnande under tiden man avnjöt sitt morgonkaffe. En andakt fylld av återkommande geografiska ord.

– Jo, en del har beskrivit Sjörapporten som ren poesi, säger Sverker Hellström, meteorolog hos SMHI.

Poesi eller inte. SMHI sänder punktligt varje dag. Land och sjöväder. Klockan 5.55, 8.55, 13.00, 15.55 och 21.55. Kanske att Sjörapporten idag har en mer begränsad lyssnarskara än tidigare. Några få fiskare och seglare på sjön. Men där finns också de som lyssnar bara för nöjes skull. Än ler och kollar på nätet, på SMHI:s hemsida eller i sin mobiltelefon. Tack vare den moderna tekniken kan man få väderreporter för varje timme. Annat var det förr.

– Tidigare inkom de flesta rapporter med telegrafens hjälp från lotsar och

fyrvaktare ute i sjöbandet. Nu sker det mesta per automatik från radarstationer och satelliter, berättar Sverker.

Meteorologerna på SMHI i Norrköping tyder siffrorna, sammanställer ett manus och läser upp texten i den egna studion. Vilket direktsänds i Sveriges Radio.

Världsmästare i väderreporter

För många äldre lyssnare är Sjörapporten förknippad med två särskilda röster. En knarrig stockholmare och hans assistent som hängde med i tre decennier, till mitten av 1980-talet. Namnen bakom rösterna var Jan Widebäck och Lars Bosaeus. Båda kallades världsmästare i väderreporter. Bosaeus var storrökare och fick ofta anledning att leta runt ute på stan efter piptobak. Tobakshandlarna trodde ofta inte sina öron när själveste »Sjörapporten« kom in och bad att få ett paket Borkum Riff, passande nog uppkallat efter ett fruktat rev i Nordsjön.

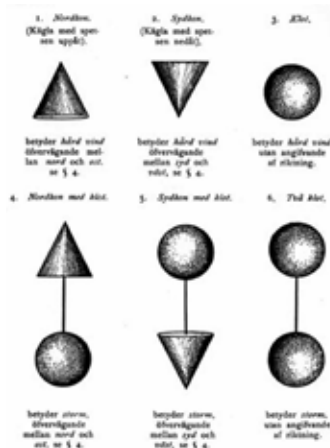
Men framförallt är det den långa raden av geografiska namn som rapporten innehåller. 16 sjöområden och 48 observa-

tionsplatser av fiskevatten, öar, holmar, grund och uddar. Bottenviken, Norra Östersjön, Skagerack, Fiskebankarna och Tyska bukten för att nu nämna några. Eller Måseskär, Hallands Väderö, Anholt, Arkona, Harstena, Landsort, Almagrundet, Örskär och Bjuröklubb.

– För oinvidga blandas de här namnen ibland ihop. Det kan man reagera på som meteorolog. För de är ju både sjöområden och väderstationer, säger Sverker.

Efter 1984 fick Sjörapporten ännu fler namn. Nordsjön och Östersjön fick ytterligare prognosdistrikt och därtill tillkom Norra Kvarken, Bälten, Rigabukten, Finska viken och Skärgårdshavet.

Sjörapporten har gamla anor. Rapporterna startade tillsammans med andra väderobservationer redan på 1850-talet. Levde så tillsammans med landrapporter fram till 1905. Då tillkom sjörapporter om stormvarningar på Västkusten. På efterfrågan av svenska fiskare. Snart innefattade sjörapporterna hela den svenska kusten. Från fyrar runt Skånes kuster, i Stock-

holms skärgård, utmed Höga kusten och ända upp till Malören söder om Kalix. Platserna utrustades med ett särskilt signalsystem av klot och koner på en mast. Snart började även den större sjöfarten efterfråga sjörapporter och hela områden, gränsande till grannländernas kuster ställdes till buds.

Till sin hjälp i mätningar och observationer hade man oftast fyrvaktare och lotsar som skötte sysslan vid sidan om sina vanliga jobb. Men där fanns också några som jobbade heltid och andra som fritidssysslade mot litet arvode.

– Det finns fortfarande några som jobbar manuellt, men de blir allt färre, avslöjar han.

SMHI, som först hette Statens meteorologiska centralanstalt, började i liten skala 1873. Med några få anställda som härbärgerare i lokaler på Drottninggatan i Stockholm. Snart blev det fler avdelningar ute i landet. För klimat, vädertjänst och sjörapport. All inkommen kunskap meddelade man via tidningar, egen radiostation 1920 och några år senare upplästa i rundradion. Utkiksstationerna blev allt fler, vilka dock fram på sextioalet ersattes av automatstationer. Flera av dem har idag blivit byggnadsminnen.

Populärt samtalsämne

Från 1939 har Sjörapporten drivits som egen utsändning. Till en alltmer stigande kultstatus. Det har gjorts TV-program om Sjörapporten, skrivits böcker och till och med diktats sånger om Sjörapporten. Senast Emil Jensens visa om »Norra Kvarken«.

– Vädret betyder mycket för folk. Man pratar gärna om det och tar flitigt del av våra rapporter, säger Sverker.

Det klagas förvånansvärt lite på SMHI.

– Nja, några klagomål kan det väl komma in sommartid. Man har fått regn på öar där man ankrat till, där vi rapporterat om sol. Men det är svårt för oss att exakt veta var molnen far. Vi är ju inga profeter, bara observatörer. Lyssnarna

Ofta var det fyrfolk och lotsar som även skötte väderrapporterna.

»Tidigare inkom de flesta rapporter med telegrafens hjälp från lotsar och fyrvaktare ute i sjöbandet. Nu sker det mesta per automatik från radarstationer och satelliter.«

tycks förstå att rapporten är en prognos, inte en fullständig sanning, säger han.

1975 samlades SMHI:s alla utspridda avdelningar till Norrköping. Där finns man än idag. Utsedd till Sveriges modernaste myndighet och med en professor på varje avdelning, för meteorologi, hydrologi, oceanografi och klimatforskning.

– Idag är vi ungefär 500 anställda på SMHI, säger Sverker.

Självt började han på SMHI 1987. Uppväxten var i Ångermanland och under sin studietid i Uppsala blev han intresserad av väder. Först ägnade han sig åt allmänna väderprognoser, sen sjöväder. Men han är inte ensam på Sjörapporten.

– Nej, vi är en arbetsgrupp som sköter det här. Jag läser inte så ofta längre, men gör några inlägg då och då, förklarar han.

För Sverker liksom andra meteorologer är väder ett totalengagemang.

– Jo jag älskar det här jobbet och ägnar nog all min fritid åt prognoser, säger han.

Dock har han inte besökt särskilt

många av de platser han brukar rapportera om. I alla fall inte om man måste ta sig ut dit med båt.

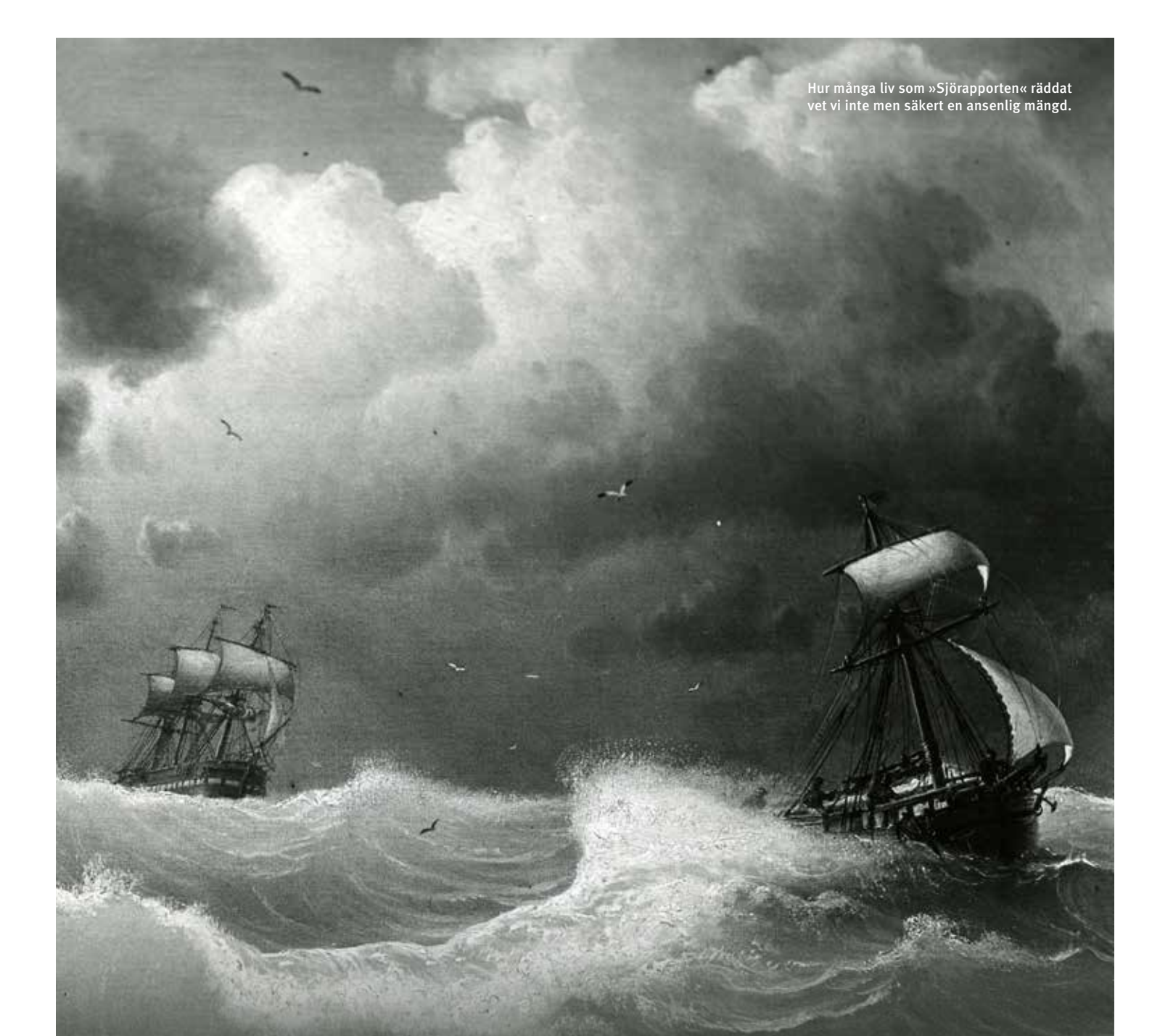
– Nej jag är ingen sjömanniska precis. Jag har inte ont av sjögång, men stannar hellre till vid kuststationerna. Senast var jag i Falsterbo, berättar han.

En del av Sverkers arbete handlar numera om klimatförändringar. Ett ämne som tycks bli allt viktigare. Vindarna längs våra kuster har också blivit nyckfullare.

– Jo, nog kan vi se en stadigt stigande temperatur i världen. Men man ska inte tro att allt går spikrakt uppåt. Förra våren var väldigt varm i Sverige, årets är kall. Hur framtiden blir är det egentligen svårt att sia om, menar han.

Om detta kommer att påverka Sjörapporten återstår att se. Högre vattenstånd kanske kan väntas mer av i framtiden. Sjörapporten lär i alla fall bli kvar. Till säkerhet för folk som vistas på havet.

– Förhoppningsvis har vi bidragit till att rädda många från livsfarliga sjöväder, avslutar Sverker. 🐦

Hur många liv som »Sjörapporten« räddat vet vi inte men säkert en anseelig mängd.

FAKTA Sjörapportens värsta stormar

25–26 december 1902 – »Julorkanen« – Omkring femtio fiskare omkom på Västkusten och kring Skånes kuster.

3 januari 1954 – Ute på Agö blåste det 36 m/s i medelvind. 18 miljoner kubikmeter skog fälldes i inlandet.

17 oktober 1967 – På Ölands södra udde uppmättes en svensk rekordmedelvind på 40 m/s under en tiominutersperiod. Fyra människor dog i orkanen.

22 september 1969 – Västkusten drabbades av kraftigt oväder. Vindstyrkor på uppemot 35 m/s uppmättes när stormen härjade som värst. Tio människor omkom.
1–2 november 1969 – Medelvinden vid Örskär var uppe i 36 m/s. Sex människor dog.

30 december 1978 – Orkan över Skånes kuster. 46 m/s på Hanö.

14 januari 1993 – Orkanvindar över södra Östersjön. Polska bilfärjan »Jan Heweliusz« gick under.

7–28 september 1994 – »Estoniastormen« på Östersjön. En ganska normal höststorm med »bara« 25 m/s. Den ledde ändå till att 852 människor drunknade när färjan Estonia sjönk.

3–4 december 1999 – Det blåste 33 m/s i Hanöbukten. I Danmark var denna storm 1900-talets värsta.

8–9 januari 2005 – Stormen fick heta »Gudrun« och orsakade i inlandet stor förödelse. På Hanö blåste vindbyar upp till 42 m/s.

Boktips:

Boken Sjörapporten skriven 2013 av Lars Göran Nilsson.

W

FOTO: ROINE KARLSSON

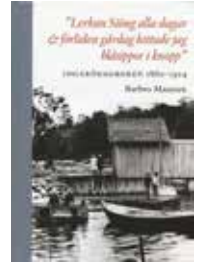

Boktips
Livet på
Ingårö

En skärgårdsbondes dagbok

Barbro Maassen har ägnat 30 år att förkovra sig i skärgårdsbonden Axel Wennbergs dagböcker och Ingårös historia. Axels tolv dagböcker, finns arkiverade hos Nordiska museet under namnet »Ingårödagboken 1860–1914«, den enda skärgårdsdagboken i registret från denna tid. De handlar om arbetet, kärleken, barnen och livet i skärgården. Nu har Barbro sammanställt materialet i boken »Lerkan Siöng alla dagar & förliden gårdag hittade jag blåsippor i knopp«.

Boken är rikt illustrerad och är säkert till stor glädje för alla som har en anknytning till Ingår med omnejd. Varje eller by borde ha en egen bok med dess historia./ROINE KARLSSON

TITEL: »Lerkan Siöng alla dagar & förliden gårdag hittade jag blåsippor i knopp«:
Ingårödagboken 1860–1914
FÖRFATTARE: Barbro Maassen
FÖRLAG: Kulturhistoriska Bokförlaget
ANTAL SIDOR: 255 **CIRKAPRIS:** 214 kr
ISBN: 978-91-87151-15-6

Festpråm till Öregrund

I sommar kan man boka en partypråm via Galej Öregrund AB. Pråmen har dubbla motorer och två man i besättningen. Man kan hyra den för privata fester, bröllop eller företagets kick-off, till exempel. Ombord blir det cateringmat och dansgolvet består av fartygets däck.

– Det var min fru Rose-Marie som kom med idén efter att ha varit på fest i Smögen, berättar Lennart Jansson, som har arbetat för fullt i vår med att fixa till pråmen.

Det finns planer på stjärnkikarkvällar samt snapsprovningar och man kan lätt ta med cyklar ombord, med lite fantasi blir möjligheterna oändliga. Paketet med en fyra timmars båtres och lunch eller middag för slutna sällskap kostar 620 kronor per person. Det planeras också kortare kvällsturer för After Work-sällskap. Information uppdateras på företagets Facebook-sida samt www.galej.nu.

KNUTMASSOKVARNEN I GIMO

Café Hantverk Knutmuseum
Öppet 10.00 - 16.00 måndag - fredag. Välkomna!

Pensionat Villa Dagmar

FURUSUND

Rum, café
sommarloppis
galleri

Välkomna!

070-757 57 46 • 076-212 98 97
facebook.com/villadagmar
villadagmar.se

Vi kör i vått och torrt!

- Lastbåt med kran för frakt av gods
- Leverans av grus och jord i storsäck
- Utläggning av bojar och flytbryggor
- Bärning och bogsering
- Hämtning av bygg- och grovsopor
- Mark- och schaktarbete

SKÄRGÅRDS
TJÄNSTER
YXLAN AB

070-5379019 www.skargardstjanst.se

HYR UT DIN STUGA MED OSS

Tryggt – Enkelt – Betalning i förskott
– Skattefritt upp till 50 000,-

stuga@stugsommar.se
www.stugsommar.se
020-625 625

Stugsommar.se
HYR I HELA SVERIGE

Välkommen till grannstäderna Östhammar och Öregrund

Östhammar bildades redan 1368. På grund av landhöjningen flyttades staden 1491 till Öregrund. Och 1539 fick Östhammar tillbaka sina stadsprivilegier. Båda städerna har varit blomstrande bad- och kurorter. I Östhammar finns Societetshuset Källör som idag används som bygdegård och för olika evenemang. I närheten ligger det nya fina Sjötorget med lekpark, utegym, skateramp, träskulpturer, beachvolleyplan samt butiker och krogar i röda nybyggda »sjöbodarna«. Lars Molins film Badjävlar spelades in i Öregrund och Östhammar och trakterna omkring. Du kan promenera i filmens spår och bli guidad via en app på inspelningsplatserna. Östhammar är känt för sina årliga veteranbilsträffar »Kul på hjul« samt Festival Östhammar.

Öregrund ligger två mil nordost om Östhammar. Öregrund är en av landets bäst bevarade trästäder med mycket atmosfär och snickarglädje. Öregrund är den enda staden på ostkusten där man kan se solen gå ner i havets horisont. Den lilla staden var förr en viktig sjöfartskonkurrent till Stockholm. Här skeppades järnet från vallonbruken ut och kallades för »Öregrund Iron«. I slutet av 1800-talet blomstrade dess badortsepok, det firas varje år med Badortdagarna. Då blir det hattparad, tidstypisk klädsel, badortsdopp, mässingsorkester och annat roligt. Andra festligheter är Båtveckan med Roslagsloppet, Öregrundsmåndagarna och Tennisveckan. Vid infarten till Öregrund ligger Tallparken med tennisbanor, promenadstigar, utsiktsbänkar, sandstrand och klippbad.

ÖRSKÄRS FYR
VANDRARHEM, STUGOR
& SERVERING

Roslagens nordligaste utpost!
boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Möbler, Kläder & Cafe
www.sundboden.se 0173-133 64

Adas
kafé & bageri

Norra Tullportsgat. 6, Östhammar
0173-129 99 www.adaskafe.se

myBLISS

Ekologiska barnkläder i egen design
www.mybliss.se

E D B L A D

Strandgatan 2, Öregrund
0176-20 87 97
www.edblad.com

Restaurang Briggen

Strandgatan 1C Öregrund 0173-308 48

**Öregrund
BO & KAJAK**
070-2805442 bokajak.se

Förmedlar boende,
hyr ut kajaker, cyklar mm.
070-280 54 42 www.bokajak.se

Nyströms Motor
Snesslinge

0173-140 04, 070-576 96 41
www.nystromsmotor.se

Kina-Thai

Östhammar 0707-502 854
www.restaurangchinathai.se

Epokgården 16 år

Lägenhetshotell - Konferens
Vandrarhem med de sköna sängarna

Rådhusgat 16 Öregrund
0173-302 00 www.epokgarden.se

Eds Trädgård

Fruktträd Bärbuskar Rosor
Butik Café Besöksträdgård
1 km norr om Östhammars
rondellen. www.edstradgard.se
073 64 65 925 / Facebook

KLOCKARGÅRDEN
En oas mitt i Öregrund!

Hotell - Bröllop - Konferens - Butik
Öppet året runt
0173-300 65
www.klockargarden.nu

**NORRSKEDIKA
HOTELL**
bar & café

Ett riktigt hotell
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se

Jess of Sweden

www.jessofsweden.se

Nordsjö Idé&Design

Roslagens Golv
Energivägen 1, Östhammar
Tel: 0173-212 35
www.nordsjoideedesign.se

Modebutikerna
Pep'n Chilli

100 % personlig service

0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund

NAMN: Lena Linderholm
FAMILJ: Maken Gösta, dottern Emilia, sonen Hampus samt barnbarnen
ÅLDER: 73 år
YRKE: Konstnär, föreläsare, företagare.
UTBILDNING: Capellagården, Pernbys Målarskola, Konstfacks textillinje plus färg, form, måleri och skulptur
INTRESSEN: Kultur, matlagning, heminredning, trädgårdsodling
WEBSHOP: lenalinderholmshop.se

TIPS: I sommar blir det en Tove Jansson-utställning i ett av Lena Linderholms rum på Vaxholms kastell.

Färgstarka personligheten Lena Linderholm utstrålar lika mycket glädje som sin konst.

Konst som doftar Provence

– Meningen med min konst är att sprida glädje, säger Lena Linderholm när vi ses i hennes nya butik/galleri/ateljé på Vaxholms kastell. Och javisst blir man upplyft och inspirerad av hennes färggranna inredning.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Roine Karlsson

En färgfest av gula citroner, lila lavendel, svarta oliver och röd vallmo, slår emot oss när vi träder in i de anrika lokalerna. Med fläkt av franska Provence. Det är keramik, tyger, tavlor, böcker, brickor och mycket annat fint att inreda sitt hem med. Signatur Lena Linderholm. Porcelainet är av fajans och handmålat i Portugal. Efter Lenas förlagor.

I butiken säljs också tvålar, téer, smycken och annat av noggrannt utvalda kvalitetsmärken. Produkterna är smakfullt placerade längs »ruffiga« stenväggar i en historisk miljö där officerare förr var inkvarterade. En kontrast mellan det feminina och livsbejakande skapas mot det hårda.

Ann-Sofie Jansson hjälper till att sköta ruljansen i butiken om dagarna.

– Serien »Lavendel« är en riktig storsäljare, berättar hon.

Att ta sig till Kastellet visade sig vara väldigt smidigt. En linfärja går var femtonde minut från Vaxholms hamn. Knappt hann vi bli på SL-kortet så var vi framme på ön. Härute samlas ett tiotal konstnärer och konsthantverkare. Lena Linderholm hade tidigare en butik i Vaxholm men valde att flytta hit istället. På en speciell plats, med atmosfär av historiens vingslag. Ett populärt turistmål med museum, café, restaurang och rikt utbud av aktiviteter.

– Det är så vackert och romantiskt här.

Och snart blommar syrenerna, säger Lena.

Vi kikar in i ett litet övernattningsrum så vansinnigt gulligt inrett att man genast vill flytta in där. I lokalen längst bort har Lena sin ateljé.

– När jag målar mår jag så bra. Det är bättre än yoga till och med. Jag försvinner bort i en annan värld, beskriver Lena.

För att vara vårt första möte känns det som om vi känner varandra redan. Lena är öppen och tillmötesgående, lätt att prata med samt väldigt generös. Hon skinner av glädje och värme och verkar minst lika lycklig som hennes alster utstrålar. Men efter att ha läst hennes bok »Min cancer – tröstebok« kan man förstå att livet inte alltid varit en dans på rosor. Det var några tuffa år med bröstcancer och dödsångest, men nu är Lena frisk och full av energi igen.

Hennes liv består av många glädjeämnen. Förutom konsten har hon även passion för matlagning och trädgårdsodling.

– Rosor ska inte ha för mycket vatten. Jag sätter ut paraplyer över mina rosor när det regnar mycket, tipsar hon.

Livsnjutare

Lena är uppväxt i Stockholm och har målat sedan hon var liten flicka. Redan som 18-åring startade hon eget företag.

– Jag är textilkonstnär i botten och har

vävt, sytt och broderat mycket, berättar hon.

1973 träffade hon den kände jazzmusikern Gösta Linderholm på en fest. De fann varandra direkt. Sedan dess har de varit oskiljaktiga.

– Vi är båda gladlynta men det finns ett djup också, säger Lena.

Paret Linderholm pendlar mellan att bo i Strängnäs, Provence och fjällen. De har förmånen att njuta av vitt skilda naturtyper under olika årstider och klimat. Med gott om inspirationskällor. Makarna delar intresset för kreativitet och samarbetar mycket. Förutom Lenas konstkurser och Göstas konserter tar de emot grupper i deras vackra hem och trädgård i Strängnäs. Till kaffet brukar Gösta underhålla gästerna med sin musik. Huset är ett kulturhistoriskt intressant byggnadsminne som de vårdar ömt och har inrett omsorgsfullt.

– Jag är ingen storkonsument av Ikea, kan jag säga. Det är mycket gamla grejer. Och min egen konst i inredningen, säger hon och ler.

Lena och Gösta har också ett eget bokförlag ihop och ger ut böcker tillsammans. Bland annat har de skrivit och illustrerat kokböcker med recept på nyttiga soppor och gott bröd.

Kan livet vara mer fulländat? Att få vara frisk, ha ett trevligt umgänge, en glad visa på gitarren (kanske »Rulla in en boll ... «), i en doftande trädgård och bli serverad en måltid lagad på nyskördade grönsaker. Och som prick över i, serverat på Lenas eget färggranna fat. Vad mer behövs för att njuta i fulla drag? 🐾

»Förutom konsten har hon även passion för matlagning och trädgårdsodling.«

En ung Alice Babs hälsar på i Refsnäs.

Ett brev från Roslagen

Författaren Evert Wallert skrev 300 krönikor till tidningen Åland. De kallades »Brev från Roslagen« och blev även publicerade i en bok med samma titel. Texterna skrevs för mer än ett halvt sekel sedan. Mycket känns igen och annat är idag smått förlegat. Det här »brevet« handlar om den folkära och internationellt hyllade sångfågeln Alice Babs. **TEXT:** Evert Wallert **FOTO:** Privat

Nytt besök av världsstjärna som är mycket annorlunda. Genom strandens grenverk mot det blänkande Fjärdskärssundet ser vi en större båt av för oss okänt utseende glida in mot vår brygga. Men när vi skyndar stigen nedåt mot hamnen får vi klarhet. Ett joddlande av sådan skönhet och kvalitet som nu tränger in i den av gulmåra och renfana starkt kryddade atmosfären kan vi inte missta oss på. Det måste vara Alice Babs. Och där står hon också glittrande glad i fören av »Olivia av Saltsjöbaden« och sträcker armarna mot oss med hela värmen av sin rika personlighet.

Alice var lycklig med sin Nils-Ivar Sjöblom.

Familjen Sjöblom debarkerar och det blir glada tillrop ... kram på kram, så att man nästan tappar andan. Snällt säger Alice att var hon än kommer i världen, starkt längtar hon till roslagsskärgården och våra holmar. Man förstår henne. Hit når ingen telefon, och hon är absolut skyddad för de ofta ganska plågsamma autografjägarna. Även har det blivit liksom ett ödesband mellan Alice och Nils-Ivar samt oss allt sedan deras första äktenskapstid, då han tjänstgjorde som officer på stat inom vår skärgårdssektion.

De var då våra trägna och alltid så kärkomna gäster – ja, Alice var faktiskt hos oss hela dagarna.

Det är en sällsamt lycklig familj, innerligt sammansvetsad, alltid topptrimmad. På sin tid var Nils-Ivar simmästare inom KA 1. Har man riktig tur kan man få se samtliga sjöblommar gå på händerna samtidigt. Lilleba, 15 år, tänkte bli ballerina men har nu slagit den fruktansvärt hårda banan ur hågen. Hon utvecklar sig till en skönhet. Det är en förtjusande flicka. En aning reserverad och därför, skulle jag tro dubbelt attraktiv i pojkarnas ögon. Lasse är en klämmig pojke, öppen och rejäl. Vi fiskade

tillsammans och hade mycket kul. Lilla Titti är, såvitt jag kan förstå, en blivande sångerska av format, redan fenomenalt tonsäker. Har många drag gemensamma med moder Alice. Hjärteknipande rar och därtill strålände intelligent. Faktiskt höll denna unga flicka ett litet anförande efter landstigningen på holmen »hur roligt det var att komma hit osv«.

Nästa dag gjorde vi en strålände utfärd i skärgårdshavet med »Olivia av Saltsjöbaden«. Olivia är, kan man säga, en elegant laxkutter i storlek 8,5 x 3 m och försedd

med en lysekilsmotor som ger henne en fart på 6,5 knop. Kuttern är synnerligen praktiskt inredd och försedd med en hel del moderna finesser. Under fjolåret användes Olivia längs kusterna i anknypning till Alice Babs' turné.

Vi kom att hamna på det märkliga skäret Vattungar, vars kanaler och små sjöar samt lämningar efter en hel liten fiskarby jag skildrat i ett tidigare roslagsbrev. Det var en dag med varmlåst över det flacka berglandet. Buketter av fackelros och lysande gula höstfibblor kom Alice och flickorna att brista ut i hänfödda ordalag, i synnerhet sedan de funnit några kistar vit ljung.

Med familjen Sjöblom var också en gäst från Californien, en sjuttonårig yngling son till en filmproducent från Los Angeles och en strålände representant för unga USA. För honom var säkerligen detta strandhugg i utskärgården kulmen på sverigeresan, att döma av hans entusiasm.

Efter långa strövtåg på det vidsträckta men lättillgängliga skäret med vidunderliga utblickar mot ett starkt blålysande hav smakade den på klipparketten framdukkade lunchen mer än bra. Men det dröjde inte länge förrän ungdomarna på nytt var igång med sina forskningsexpeditioner i detta verkliga eldorado. Våldiga svarta kaveldunscigarrer kring en av de gåtfullt svarta »vattungarna« sjourde sensation lik-

»Alice Babs har en märklig förmåga att koppla av inför en period av särskilt krävande uppgifter. Raklång la hon sig på rygg på den ljumma finpolerade klippan och slumrade strax in.«

som hjortronen och de talrikt förekommande gamla bodgrunderna, inför vilka man gärna gör halt och tänker tillbaka på vad jag brukar kalla saltströmmings-epoken, när vissa tjänligt belägna utskär

myllrade av fiskare och deras familjer från pingst till mickelsmäss.

Alice Babs har en märklig förmåga att koppla av inför en period av särskilt krävande uppgifter. Raklång la hon sig på

rygg på den ljumma finpolerade klippan och slumrade strax in. Ja där låg världsstjärnan helt lugnt och sov. Två dagar senare skulle ett intensivt arbete börja igen – inspelningar i Radiotjänst, årets stora framträdande på Stockholms Gröna Lund tillsammans med Svend Amussen och Ulrik Neuman samt Bengt Hallbergs trio, sedan en lång turné med dem genom Sverige, besök på kontinenten och så i oktober Los Angeles för ett synnerligen smickrande engagement.

Sedan Alice vilat sig en kvart på klippan började hon läsa i en bok bunden i ett ljusblått band med titel och författarnamn i guldbokstäver. Hon såg mig komma och tittade upp med ett stänk av allvar i sitt leende.

– Vad läser du Alice?

– Åh, Evert, du får verkligen ursäkta ... jag tog med mej den här boken från stugan på Fjärdskäret. Tycker det är så många goda tankar i den.

Det var ett religiöst verk som följt med i en boksamling tillhörig före ägaren av holmen mästerlotsen A Rosenberg.

Sådan är Alice. Hennes rika personlighet har en djupt allvarsmättad karaktär. Under den leende och glittrande fasaden som blivit så älskad av den stora allmänheten, finns det stora livsallvaret. Flera gånger har hon offentligt vågat ge uttryck åt sin religioitet. Alice, den goda och kloka, är sannerligen en annorlunda världsstjärna.

– Augusti 1960. 🐦

Författaren Evert Wallert (1898–1989) har gett ut ett stort antal böcker om skärgård. Han föddes i Dalsland och bosatte sig senare för gott i den lilla kustbyn Refsnäs på Rådmansö. Hans bok »Brev från Roslagen« kom ut 1973

och innehåller ett urval av de 300 krönikor han skrev under 25 års tid till tidningen Åland. Evert ömmade starkt för skärgården och beskrev en omvälvande period när »nya moderna tider« stundade och det »fortida« sjönk i värde. Varmt tack till Ditte Lindström, Everts styvdotter, som har gett Magasin Skärgård tillåtelse att publicera Everts texter.

Åtellet - hotellet vid ån

ÅTELLET

0176-700 450
www.atellet.se

#atelletnorrtalje

facebook.com/atellet

SJÖTULLSGATAN 10, NORRTÄLJE

Pia Alm
Certifierad Inredare

0708-11 86 56

pia@indoorstylingdesign.se

INDOOR STYLING
&
DESIGN

Norrköping »Roslagens huvudstad«

Namnet Norrtälje skrevs 1298 in Telgium samt 1409 Norra Tælgha. Detta har i doktrinen ansetts stå för ett med tälja besläktat namn på inbyggare: »deras som bor vid inskränningen«, med vilket avses »vid den långa viken«. Mitt igenom staden flyter Norrtäljeån. I hamnen ligger ångbåten S/S Norrtälje sedan 28 juli 1968. Båten levererades år 1900 och har trafikerat ett flertal sträckor bland annat till Åland. Idag är ångbåten en restaurang.

Visste du att Pensionat Granparken, Hotell Roslagen och Lilla Torget har varit inspelningsplatser för filmen »Ha ett underbart liv«?

JANSSONS MARKISER

Allt i solskydd

Markiser • Persienner
Rullgardiner

Kontakta oss gärna för gratis mättagning!

Vi har flyttat till Esplanaden 14, 761 45 Norrtälje

Tel 0176-177 95, E-post info@janssonsmarkiser.com
www.janssonsmarkiser.com

Roslagsknopen
Finns i flera storlekar
med eller utan
briljant

GULDSMEDERNA

Instagram

Följ oss gärna på: [instagram@guldsmederna](https://www.instagram.com/guldsmederna)
Posthusgatan 6 · 761 24 Norrtälje · Tel. 0176 156 56

Eldabutiken Norrtälje

**TIDLÖS
DESIGN
ÅRET RUNT**

JOSEF DAVIDSSONS
VIKING 30

ORD. PRIS FR. 21 900:-
Delbet. fr 1004 kr/mån

**INSTALLERAT
OCH KLART!**
Vi är med. Hela vägen.

Låter du vem som
helst installera din
nya eldstad?
Det gör inte vi.

Eldabutiken Norrtälje Storstensvägen 6 (bredvid Byggmax) | tel 0176-142 00 | norrtalje@eldabutiken.se
Öppettider: Mån-Tors 10-18, Fre 10-17 samt Lör 11-14 Stängt lördagar juni-juli-augusti.

www.eldabutiken.se

elda

W

FOTO: MOOMIN CHARACTERS

Mumin vill rädda Östersjön

Moomin Characters har startat kampanjen #VÄRTHAV med målet att samla in minst 1 miljon euro till John Nurminens stiftelse och dess Östersjöprojekt. Stiftelsen arbetar för att minska utsläpp och övergödning till vårt hotade innanhav. Med gipspulver på åkrar, säkrare gödselfrakt och fiske av »skräpfisk« bland annat.

– För två år sedan när jag skulle simma i havet kom en tjock matta med stinkande alger flytande. Det blev omöjligt att gå i vattnet, berättar Moomin Characters vd Roleff Kråkström, som kom med idén till kampanjen #VÄRTHAV eller #OURSEA på engelska.

Under året och fram till 31 juli 2021 pågår kampanjen, som i skrivande stund samlat in 470.383 euro. I år är det 75 år sedan första Mumin-boken gavs ut vilket uppmärksammas med många utställningar och olika event både i Finland, Sverige, England och Japan. Både för att fira jubileumet och samla in pengar till Östersjöprojektet. Mer information på www.oursea.fi.

Bricka »Fyrar i Roslagens skärgård«

Sundboden Design, formpressat trä, Made in Sweden, 445 kr. Stort utbud av marina produkter. Finns att köpa hos Sundboden, Öregrund. Butik & Webshop. 0173-133 64, www.sundboden.se

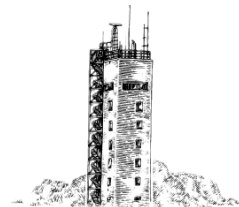
LENA & GÖSTA LINDERHOLM
Du hittar vår värld fylld med konst, musik och glädje
på Kastellet i Waxholm och i Stallarholmen
www.linderholm.se

WWW.CSWEDEN.SE

Landsort Sommar - Höst - Vinter

Njut av utsikten från ditt rum i det gamla Lotstornet - milsvidd utsikt över skärgården och Landsorts fyr Sveriges äldsta.

Ni kan börja med ett glas champagne på sjunde våningen i Lotstornet. Vandra ner till restaurangen och njut av en middag eller om ni är sällskap upp till tolv personer sitt på sjunde våningen ät och njut av utsikten

LOTSTORNET
LOGI & RESTAURANG SVEDTILJAS

SVEDTILJAS BÅTTAXI

Gör en heldagsutflykt till Landsort
10.00 - 21.30

MÖJLIGT NU TACK VARE BÅTTAXI

Besök Erstabatteriet i Norrhamn och upplev kalla krigets faser, ta en promenad ner till byn och njut av en lunch. Besök fyren, ta en promenad runt byn eller ligg och njut på klipporna. Avsluta dagen på restaurang Svedtiljas med utsikt över skärgården

www.g-mo.se - info@g-mo.se - 070 219 90 90 eller följ oss på Facebook - Instagram

ICA VÄDDÖ
Supermarket 0176-778 80

**VI HAR ÖPPET 8-21
 ALLA DAGAR**

Välkommen!

ROSLAGENS SJÖFARTSMUSEUM
 Älmsta Vaddö

Museum (550 m²) med rika samlingar från Roslagens sjöfart under gången tid
 Beläget på Kaplansbacken
 Egen brygga vid Vaddö kanal

ÖPPETTIDER:
 1 juni to 31 augusti kl 10.00 - 16.00
 Midsommarafton stängt
 Extra öppethållande för grupper efter överenskommelse

Telefon 0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se
 Försäljning av kaffe, läsk, bröd och glass

Vaddö »Här trivs man«

Vaddö (Waddö) är den norra delen av en ö i norra Roslagen (i Norrtälje kommun) och ligger cirka 10 mil norr om Stockholm. Vaddö räknas tillsammans med den södra delen av ön, som går under namnet Björkö, som Sveriges till storleken sjunde största ö. I söder övergår Vaddö till Barnens Ö och Björkö och i norr finns broförbindelse till Fogdö och Singö. Från Grisslehamn går färjor till och från Åland. Ön har cirka 3 000 permanentbostäder och drygt 8 000 fritidshus. Näringslivet på ön är beroende av sommarturismen. Många hantverkare arbetar som egna företagare.

LOTSVILLAN
 PAD THAI

Thairestaurang i Simpnäs hamn
 med utsikt över Ålands hav

Vi serverar god vällagad thaimat,
 à la carte & take away

percys 0176-525 12 **Öppet hela sommaren**
 CATERING **Helgöppet vår och höst**
www.sirpercycatering.se

ARHOLMANORD
 0176 560 40 | info@arholmanord.se | www.arholmanord.se

VI HAR HAVET SOM VÅR NÄRMSTA GRANNE

BOENDE | AVENTYR | RESTAURANG | BATTERI ARHOLMA

Tomta Kalkonfarm Grisslehamn

Gårdsbutik
 Rökt kalkonkött

0175-306 90 • 070-545 20 10

GRISSEHAMNS BÅTVARV
 Vid Grisslehamns marina
 Ekbacksvägen 22 *Välkomna!*

BÅC & BILVERKSCAD
 070-560 06 75

RESPOTRAILER

SUZUKI May of Life **HANSEN MARINE**

Vi samarbetar med alla försäkringsbolag
 Båtplatser, vinterplatser varmt/kallt
 Servar alla bilar och båtar:
 Allt från aktersnurra till Turbine engine

FOTO: STRÖMMA

Skärgården lockar turister

Stromma har låtit genomföra en undersökning där svenska turister på besök i Stockholm fått svara på frågor. Inte helt oväntat ligger skärgården i topp bland turisternas favoritattraktioner. På frågan vilken typ av sightseeing som väcker allra mest positiva känslor, svarar de flesta »en båttur ut i skärgården«.

Att äta och dricka gott hamnar högt upp på turisternas prioriteringslista enligt enkäten. Hela 67 procent sade sig ha detta önskemål. Inte helt oväntat förknippar de svenska turisterna skärgården med sommar, idyll och Saltkråkannostalggi.

Undersökningen genomfördes av PFM Research med drygt 2 000 svenska turister som besökt Stockholm de senaste fem åren. I Strommas utbud finns utflykter till bland annat Sandhamn, Kymmendö, Bullerö, Vaxholm och Fjäderholmarna sommartid.

/INGRID HEDMAN

Navigationsskurser i Gräddö

För fjortonde året blir det navigationskurser i Rådmansö bygdegårds lokaler i Gräddö. Den 12–15 november kan man gå intensivkurs för fartygsbefäl klass VIII, 13–14 november en säkerhetskurs för yrkesfiskare och 16–19 november kan man lära sig handhavande av snabba fartyg. Arrangör är Kustens.se marinutbildningar.

FOTO: ROINE KARLSSON

SVINNINGE MARINA

SPECIALITET:
Båtupptagning – segelbåtar med masten på – för bottenvätt, inspektion eller reparation. "Drive in" eller beställ tid.

SERVICE:
Motorer, propellrar och försäkringsskador.

Beställning av upptagning och information om båtplatser
Tel: 08-540 631 55 • Fax: 08-540 273 50
www.svinningemarina.se

VÄRMDÖ ÖBEVAKNING AB

Av Länsstyrelsen auktoriserat bevakningsföretag.
Tillsyn och Larmutryckningar av er fastighet, året runt.
08-718 41 31 070-712 59 34 www.obevakning.se

NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN AB

UTLÄGGNING AV BOJAR
SAMT FLYTBRYGGOR

TRANSPORT MED KRAN FÖR
MATERIALTRANSPORTER

BYGGER BRYGGOR

Tommy Westerman
0709-32 97 95
tommy.bygg@telia.com

Bromskärsvägen 74, 760 17 BLIDÖ

En blomma säger mer än tusen ord
En röd ros står för »Du är mitt allt«,
sju stycken betyder »Jag älskar dig« och tio röda rosor
är ett frieri på blomsterspråket.

Eds Trädgård

Intill riksväg 76 - 1 km norr om Östhammars rondell.

Fruktträd, Bärbuskar & Rosor

Trädgårdsrådgivning Jord Gödsel Tillbehör

Häckväxter, Stora Alléträd, Klematis & Kaprifol TrädgårdsCafé
www.tradgards.tv Tel. 073 64 65 925 0736 17 18 17

För Öppettider se: www.edstradgard.se eller på vår Facebook

Växplats Nybyn

Ekologisk handelsträdgård
med café, butik, utställningar och kurser

Nybybackens väg 33, 762 92 Rimbo

Tel. 0175-606 44 www.vaxplatsnybyn.com

Trädgård och mat

Välkommen till en fullsorterad
trädgård och en restaurang
med fullständiga rättigheter.

0176-510 41 Väddö
kronstradgard.se

magasinSKÄRGÅRD.
sinne/smak/sevärdheter

Vill du också ligga här?

Ring Josefin på 0709-701 901 eller
maila till josefin@magasinskargard.se

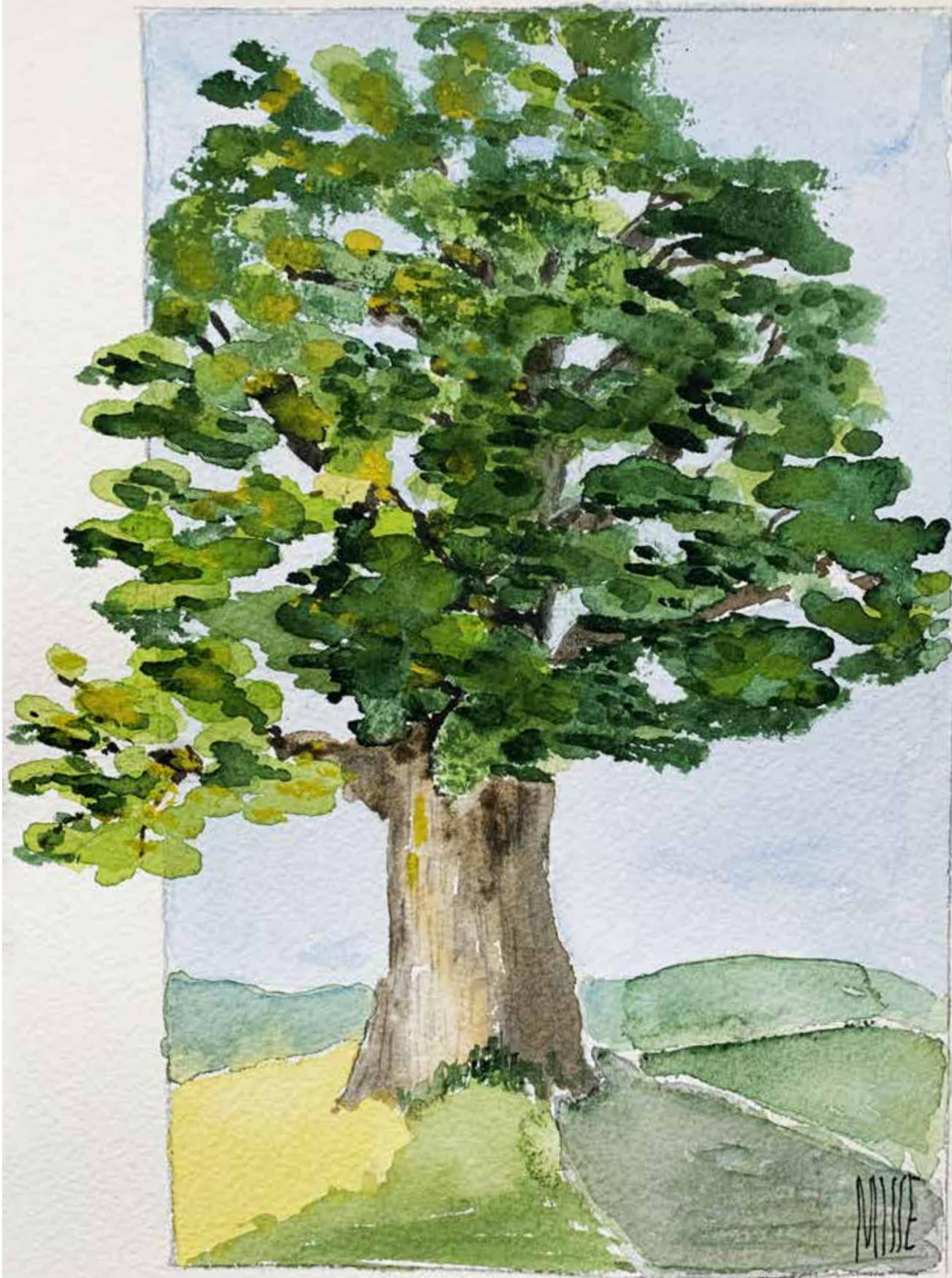

ÅKERSBERGA

Växtförsäljning
Stora Säby Gård 540 625 00 Välkommen

14 000 m² handelsträdgård,
inredning, restaurang & café

Stora Säbyvägen 1, 184 42, Åkersberga. www.bergavaxter.se

Ekar kan bli minst 1 000 år gamla.

Eken – de starka gudarnas träd

Eken är ett kraftfullt och magiskt träd som väcker känslor och respekt. Vem minns inte »radiohuseken« som det skrevs långa protestlistor för att rädda. Har du en egen »ekhistoria«? Skriv gärna till oss och berätta. **TEXT O ILLUSTRATION: Misse Ljungström**

Eken är kungen av de svenska lövträden. Stor och mäktig står den som symbol för styrka och trygghet, vilket redan framgår i namnet Quercus Robur; quercus efter grekiskans kratos = kraft, makt och robur från latinets stark, hård.

Det finns många hundra olika arter av ek i världen men i Sverige är Skogsek den vanligaste. I de flesta länder har eken sedan urminnes tider haft både kulturell och mytologisk betydelse och fick bli åskgudens träd. I Norden var det Tors träd, i Grekland Zeus och i Rom Jupiters. Kanske för att grenarna till utseendet påminner om blixnar, särskilt när de är avlödade, men mer troligt som en kamp mellan makterna eftersom blixten ofta slår ner i de höga, vida kronorna.

I vissa delar av landet kallades eken för »trollträd«, därför att man trodde att trollen sprang och gömde sig under dess grenar när det åskade. Tänk också på hur skräckfilmer ofta visar oväder med spretande kala ekgrenar och blixnar med dunder mot en blygrå himmel, likaväl som lycka ofta visas med ljuv musik i vackra ekskogar. Kanske som minnen av de eklundar som redan under antiken

blev heliga platser till gudarnas ära, där människor kunde drömma sig bort och få framtiden uppenbarad för sig av orakel och ekgudar.

Kungen la beslag på alla ekar

Nu är Nordens stora ekskogar sedan länge skövlade. Ekens hårda och starka virke gjorde den tidigt eftertraktad, bland annat som fartygsvirke och Nordens kungar ville ha dem till sina krigsskepp. Till ett enda linjeskepp krävdes cirka 2 000 stora ekar! Eftersom Gustav Vasa behövde ek till sin växande krigsflotta bestämde han år 1537 att alla ekar i Sverige tillhörde kronan och enbart den.

Tidigare århundraden hade byarna haft rätten till ekarna och böndernas grisar kunde ströva fritt ute i de gemensamma ekskogarna och mumsa på ekollon. Svenska ekar hade även skyddats av Västgötalagen som sade att det var lika straffbart att fälla en ollonbärande ek som att mjölka en annans ko, vilket innebar böter på 6 öre. Ekollon hade inte bara betydelse för gudarna och de ollonätande svinen utan också viss betydelse

i både folkhushåll och folkmedicin. Rostade ekollon sågs sedan gammalt som delikatess och om de både torkades och kokades ansågs de ha styrkande och hälsosamma egenskaper. Så sent som under andra världskriget användes ekollonen som kaffesurrogat och piggade upp en fikasugen befolkning.

Det brukar sägas att det tar 400 år för en ek att bli vuxen, sedan lever den sitt liv i 400 år och därefter dör den i 400 år. Det känns svindlande att tänka på Sveriges äldsta ek, Kvilleken i Rumskulla. Den börjar nu nå slutet av det liv som började under vikingatiden. Den är inte bara äldst utan även den med största stamtjockleken i Europa. Nu mäter den 14 meter i omfång och härbärgerar hundratals individer. Det är ofattbart många individer som haft sin bostad i just den här eken under dess tusenåriga levnad. Generationer av fåglar, insekter och småkryp har levt i sitt eget trygga universum skyddade av ekens styrka och kraft. Visst är det lite svindlande! 🐿

»Det brukar sägas att det tar 400 år för en ek att bli vuxen, sedan lever den sitt liv i 400 år och därefter dör den i 400 år. Det känns svindlande att tänka på Sveriges äldsta ek, Kvilleken i Rumskulla. Den börjar nu nå slutet av det liv som började under vikingatiden.«

Mumintrollens mamma Tove

För 75 år sedan släpptes allra första boken om Mumintrollen. Inspiration till Mumindalen hämtade Tove Jansson från barndomens Blidö. Hon var en modig kvinna, långt före sin tid vad gäller feminism och homosexualitet.

TEXT: Josefin Ekberg FOTO: Reino Loppinen & Alf Lidman

TOVE JANSSENS BÖCKER har översatts till 43 språk. Hon jämförs ofta med vår egen Astrid Lindgren. Som ett sätt att fly oroliga tider skapade Tove sin egen fantasifulle sagovärld med boken »Småtrollen och den stora översvämningen« 1945. Men det var några år senare med »Trollkarlens hatt« som succén kom. Muminböckerna slog först igenom i Sverige och England, innan genombrottet i egna hemlandet.

Mumindalen är en idyll där ständiga katastrofer lurar utanför den trygga dalen. Karaktärerna har olika särdrag: nyfikna Mumintrollet, tråiga Hemulen, ångestfyllda Filifjonkan, självupptagne Muminpappan, kompromisslösa Lilla My, rastlöse Snusmumriken och räddhågsne Sniff bland andra. Inspiration till porträtten fanns bland nära och kära.

Figuren Too-ticki liknar Toves livskamrat och kollega Tuulikki Pietilä. Ett av Too-tickis tänkvärda

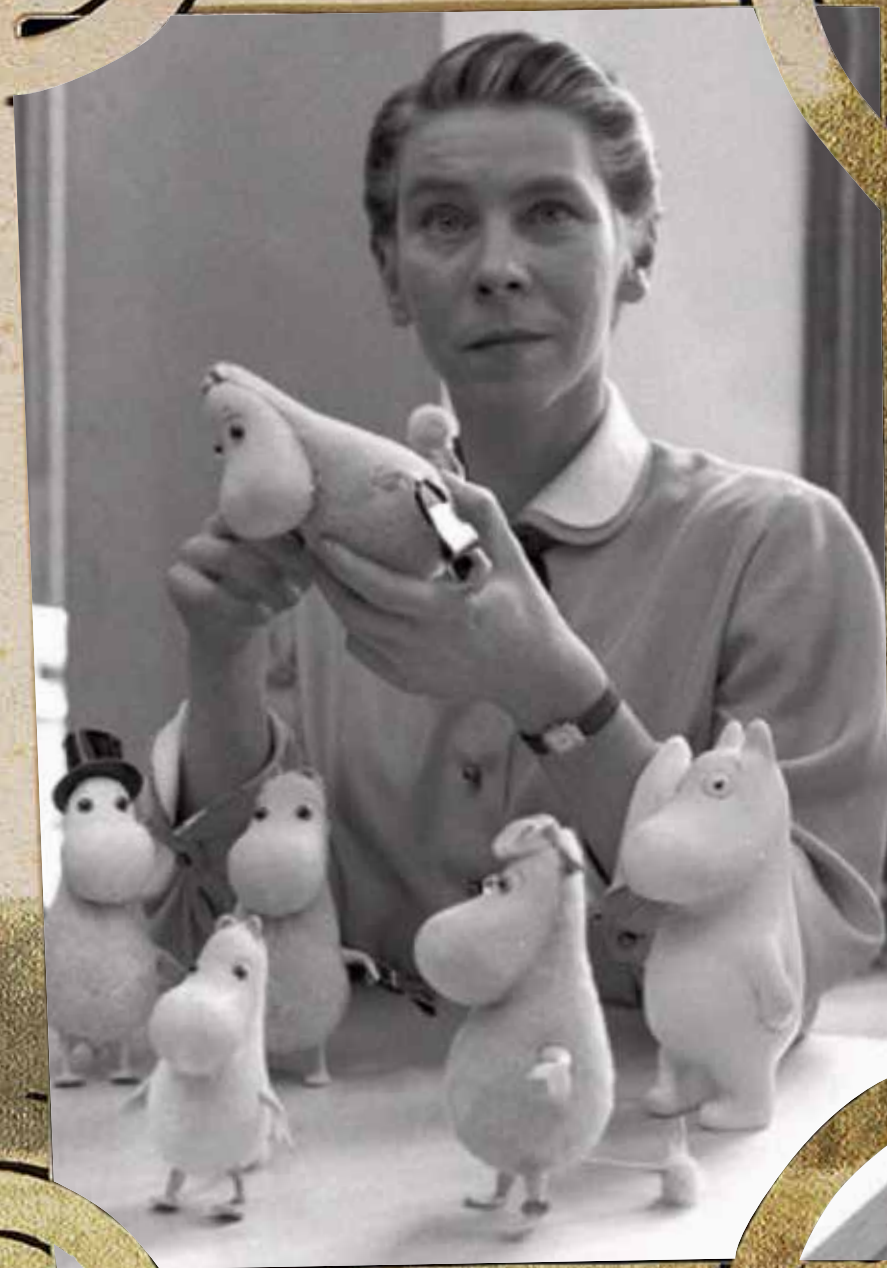
citat känns ju högaktuellt idag, med coronakrisen runt hörnet »Allting är mycket osäkert och det är just det som lugnar mig«. På frågan vem av figurerna som påminner mest om Tove själv kunde hon svara »Mumintrollet«, andra kanske skulle säga Lilla My.

Böckerna om Mumin läses med behållning av både barn och äldre. De är egentligen inte så barnanpassade med innehåll som våld och alkohol. Ursprungligen var det för vuxna hon skrev och illustrerade böckerna. Tove kände inga barn då och fick aldrig egna. Fast det var inget hon saknade eller ens hade plats för. Hennes liv bestod av arbete, resor, dans och kärlek. Allra viktigast för henne var konsten.

»Jag ser vad det blir av mitt yrke om jag gifter mig. För det hjälper inte, jag har alla dessa kvin-

»I alla fall, ensamsittare intresserar mig. Att man kan vara det på så många sätt. Jag vet vad ni menar, sa X, jag vet precis vad ni kommer att säga. Olika sorters ensamhet. Den påtvingade och den självvalda. Viktoria genmälte: Alldeles riktigt. Det är onödigt att utveckla saken närmare. Men om man förstår varann outtalat kan det egentligen bli rätt lite kvar att prata om, inte sant?«

Ur Tove Janssons bok »Resa med lätt bagage«

bilden **BERÄTTAR**

nans instinkter att trösta, beundra, underkasta sig, ge upp sig själv. Jag skulle antingen bli en dålig målare eller en dålig fru. Och jag vill inte föda barn som ska dödas i något av de kommande kriget», förklarade Tove.

Konst med bröstmjölken

Tove Jansson föddes 1914 i Helsingfors och växte upp med pensel i handen innan hon ens lärde sig gå. Pappa Viktor Jansson var skulptör och mamma Signe Hammarsten-Jansson grafiker. Alla i familjen blev hängivna konsten. Hennes bröder också. Per Olov var fotograf och Lars tecknare. Kärleken till skärgård växte fram tidigt. Barnomens somrar vistades på Toves morföräldrars ställe på Blidö (förebilden till Mumindalen). Tove närde sedermera länge drömmen att bo på en egen liten ö. Till slut infriades den. En liten bod byggdes på ön Klovharun i Borgå skärgård. Havet och ölivet betydde frihet. Och att få vara ifred. Där levde hon och Tuulikki ett spartanskt liv i många år.

Tove blev riktigt stor inom sin profession. Finlands största till och med. Men till det yttre var hon liten och nätt. Hon vägde knappt 45 kilo. Mat var inget som intresserade henne nämnvärt. På frågan vad hon skulle ta med sig ut till sin avlägsna ö, kom svaret kort och gott »tvål och vodka«. Förmodligen bestod väl kosten av nyfångad fisk och konserver också.

Före sin tid

Tove förälskade sig i både män och kvinnor. Men den hon levde längst med var Tuulikki. De var ett homosexuellt par långt innan det avkriminaliserades i Finland 1971 och klassades som sjukdom ända till tio år senare. Och så sent som 1999 fick man inte ens publicera homovänliga artiklar. Paret var ändå öppna med sin relation. I konstnärskretsar ansågs det lite mer accepterat med »förbjuden kärlek«.

Tove var också en äkta feminist och stod upp för sina radikala politiska åsikter. När hon gjorde illustrationer för den satiriska publikationen Garm, var hon tydligt kritisk till både Nazi-Tyskland och Sovjet.» ... allra mest tyckte jag om att få vara svinaktig mot Hitler och Stalin« erkände hon.

Ett ställningstagande som inte landade i god jord hos Toves pappa, som var av annan övertygelse.

Förutom tretton muminböcker, otaliga teckningar, illustrationer och konstverk, har Tove skrivit 12 romaner och noveller, samt text till den kända sången »Höstvisa«. Hon har även illustrerat Tolkiens Bilbo och Alice i Underlandet samt skapat offentlig konst. Men mest känd här hon ändå för sina stornästa troll. Toves bröders ättlingar driver idag Moomin Characters. En miljardindustri som säljer böcker, muggar, bestick, fat, kläder, väskor och allt möjligt med muminfigurer på. Eftertraktade kvalitetsprylar med samlarvärde.

Tove Jansson avled 85 år gammal efter en stroke. Hon fick under sin livstid många priser och utmärkelser. I Nådendal byggdes nöjesparken Mumindalen. På senare tid har hon hedrats med ett eget torg, jubileumsmynt gavs ut 2014 – och i år, året då mumintrollen fyller 75, blir Toves födelsedag, 9 augusti, en inofficiell flaggdag i Finland. Det och mycket annat sker till hennes ära.

Upptäck Trosas natur och historia med apparna: Storyspot, Naturkartan och Hitta ut.
Laddas ner gratis på App Store eller Google Play.

VISIT **TROSA** trosa.com

Byt ruffen mot ett Trädhus för en natt!

Vandrarhem vid Trosavikens mynning
www.studiolagno.se
0156-224 70 info@studiolagno.se

Trosa »Världens ände«

Trosa är känt som stad sedan 1300-talet och är därmed en av Sveriges äldsta städer. Eftersom landskapet runt ån är flackt, har landhöjningen resulterat i att havet dragit sig tillbaka och landaralen ökat. Staden låg från början cirka en halv mil inåt landet fram till slutet på 1500-talet. Redan i början av 1400-talet var Trosa en betydande handelsplats och stadsprivilegium erhöles år 1610 på den plats Trosa ligger idag.

Mat *Spa*
Konferens
Aktivitet *Logipaket*

Trosa Stadshotell & Spa
För härliga upplevelser besök
www.trosastadshotell.se 0156-170 70

Ett anrikt bageri

Välkommen och fika i den gamla fina konditormiljön med anor från 1800-talet. Eller ute i Punchparken intill bageriet.

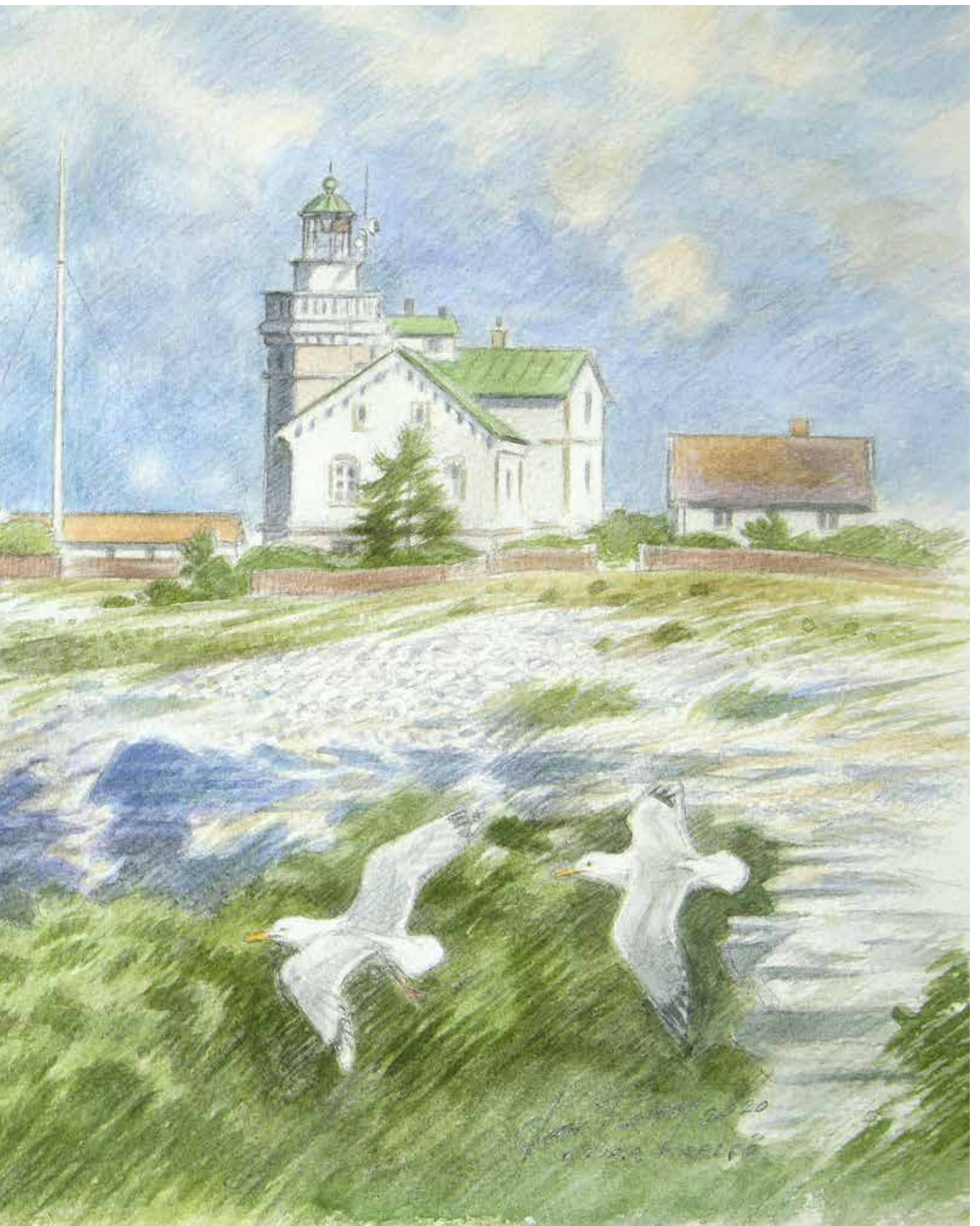
Västra Långg. 27, Trosa
Mån-fre 07.30-18
lör-sön 9.30-16
0156-123 94

Fyrplats med dramatiskt berg

Stora Karlsö utanför Gotland är ett av världens äldsta naturreservat, känt för alla sina fåglar som häckar på ett unikt berg. Och högt uppe på en klippa ligger fyren där man kan övernatta. Vi har varit på guidad vandring på Östersjöns mest speciella fyrplats.

TEXT: Hélène Lundgren **ILLUSTRATION:** Lars Holm

M/S Stora Karlsö tuffar ut från Klintehamn och på avstånd ser vi silhuetterna av Lilla Karlsö innan den höga fågelklippan på Stora Karlsö närmar sig.

Guiderna på Stora Karlsö välkomnar oss redan på bryggan i Norderhamn och berättar att en guidad vandring strax ska börja, med samling vid flaggstängen. Turen börjar på muséet där guiderna Hedda och Ann Christine berättar om öns historia, unika natur, artrikedom och alla sjöfåglar som kan ses här.

– Ända sen stenåldern har människor fiskat och jagat säl här. Och på bronsåldern hade man får och getter på ön. Under 1800-talet fanns ett stort fiskeläge och två fiskebodas finns fortfarande kvar från den tiden, berättar guiden Ann Christine Troberg.

Under vår vandring runt ön ser vi 17 örnar som glidflyger högt uppe i skyn och guiden berättar om sillgrisslorna som häckar på Stora Karlsö. På våren kommer tiotusentals par av sillgrisslor, tordmular och även tobisgrisslor hit för att häcka, vilket är Östersjöns största alkfågelkoloni. I maj lägger sillgrisslorna sina spetsiga ägg på de smala klippphyllorna som sen ruvas under en månads tid.

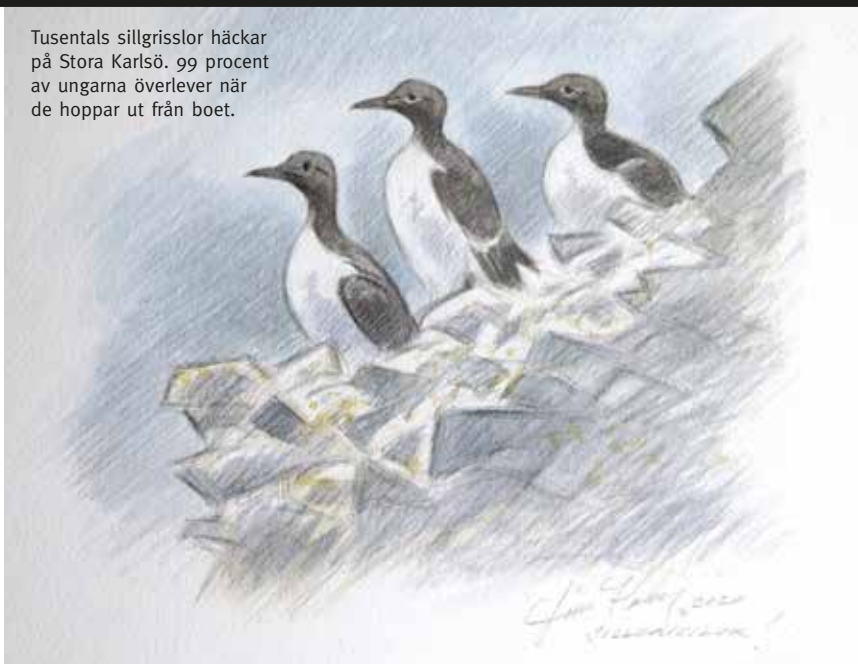
– Ungarna matas i tre veckor innan de i skydd av mörkret slänger sig ut från den höga klippan. De hoppar rakt ner på stranden, där alla pappor ligger i vattnet och lockar på sina ungar. 99 % av ungararna klarar det höga hoppet och följer sen med sina pappor till södra Östersjön, berättar vår guide.

Ungarnas feta mage fungerar som skydd när de landar på den hårda marken.

Skyddat fågelliv

Det var Will Wöhler som var drivande bakom föreningen »Karlsö Jagt- och Djurskyddsförening« och såg till att fågeljakten förbjöds på ön 1880, vilket räddade fåglarna. Ända sen 1918 har turister kommit hit

Tusentals sillgrisslor häckar på Stora Karlsö. 99 procent av ungararna överlever när de hoppar ut från boet.

för att se alla alkor som häckar högt uppe på klipporna. Forskare anländer varje år för att studera sillgrisslorna, ringmärka och ta DNA-prover. Strax efter midsommar när sillgrisslans ungar hoppar rakt ut från den höga klippan, så har besökare tidigare kunnat vara med och hjälpa till att ringmärka ungararna. Genom Världsnaturfonden har webkameror satts upp på forskningshyllan, där man dygnet runt kan följa vardagslivet bland de häckande sillgrisslorna.

Vi går en lång promenad runt ön och fortsätter uppför backen till den vita fyren som ligger högt uppe på en klippplåt med en storslagen utsikt över havet. Fyren byggdes 1887 av John Höijer som

var inspirerad av fransk arkitektur. Som mest bodde här fyra fyrvaktarfamiljer uppe i fyrbyn. Efter vandringen installerar vi oss i ett hemtrevligt rum uppe i den gamla fyrvaktarbostaden och sätter oss en stund i trädgården innan det är dags att gå ner till restaurangen i Norderhamn för att äta en god tre-rätters middag. Efter måltiden leder fyrens sken oss tillbaka till en välbehövlig vila högt uppe på klippan långt ute på havet.

Det går båtförbindelse till ön mellan maj till september. Denna sommar är dock Stora Karlsö stängt för besökare på grund av Coronapandemin. Bokningen har öppnat upp inför sommaren 2021 istället. 🐾

FAKTA Stora Karlsö

Marken ägs av Karlsö Jagt- och Djurskydds-förening AB och förvaltas av Länsstyrelsen. Ön består av bergarter från korallrev och kalksten. Under medeltiden pågick stenbrytning av den eftertraktade rosafärgade marmorn till kyrkbyggen. Havet har i klintarna gröpt ur ett 20-tal grottor. I den största Stora Förvar har 7 000 fynd från främst yngre stenåldern hittats. Man har också funnit runt 70 järnåldersgravar. Fåglar som häckar är sillgrissla, tordmule och tobisgrissla samt storskarv, ejder, svärta, silvertärna, gråtrut och silltrut. Däggdjursarter som förekommer vilt är skogshare och fladdermöss. Öns plåt är ett alvar format av mångårigt fårbeta. Det växer tusentals unika orkidéer och andra sällsynta växtarter. Fyrvaktar-bostaden och fyren klassas som byggnadsminne. Öns högsta punkt ligger 51,6 meter över havet. Klintarna är 10–30 meter höga.

»Ungarna matas i tre veckor innan de i skydd av mörkret slänger sig ut från den höga klippan. De hoppar rakt ner på stranden, där alla pappor ligger i vattnet och lockar på sina ungar.«

ELBIL - med hytt

Vi har elbilar till skärgården
Bullrar inte, ryker inte och luktar inte
Elbilen som är pålitlig i alla väder

Ring 08 –10 82 83

**MATTSSON
& THOLÉN**
BYGGER AB

Totalentreprenör på
fastland & öprojekt

All slags om-, ny- &
tillbyggnader

Utför öjobb med egen
båt & transporter

Magnus 0733 11 99 91
Tomas 0703 77 02 75
info@mtbygger.se
www.mtbygger.se
Följ oss på Facebook & Instagram

Välkomna!

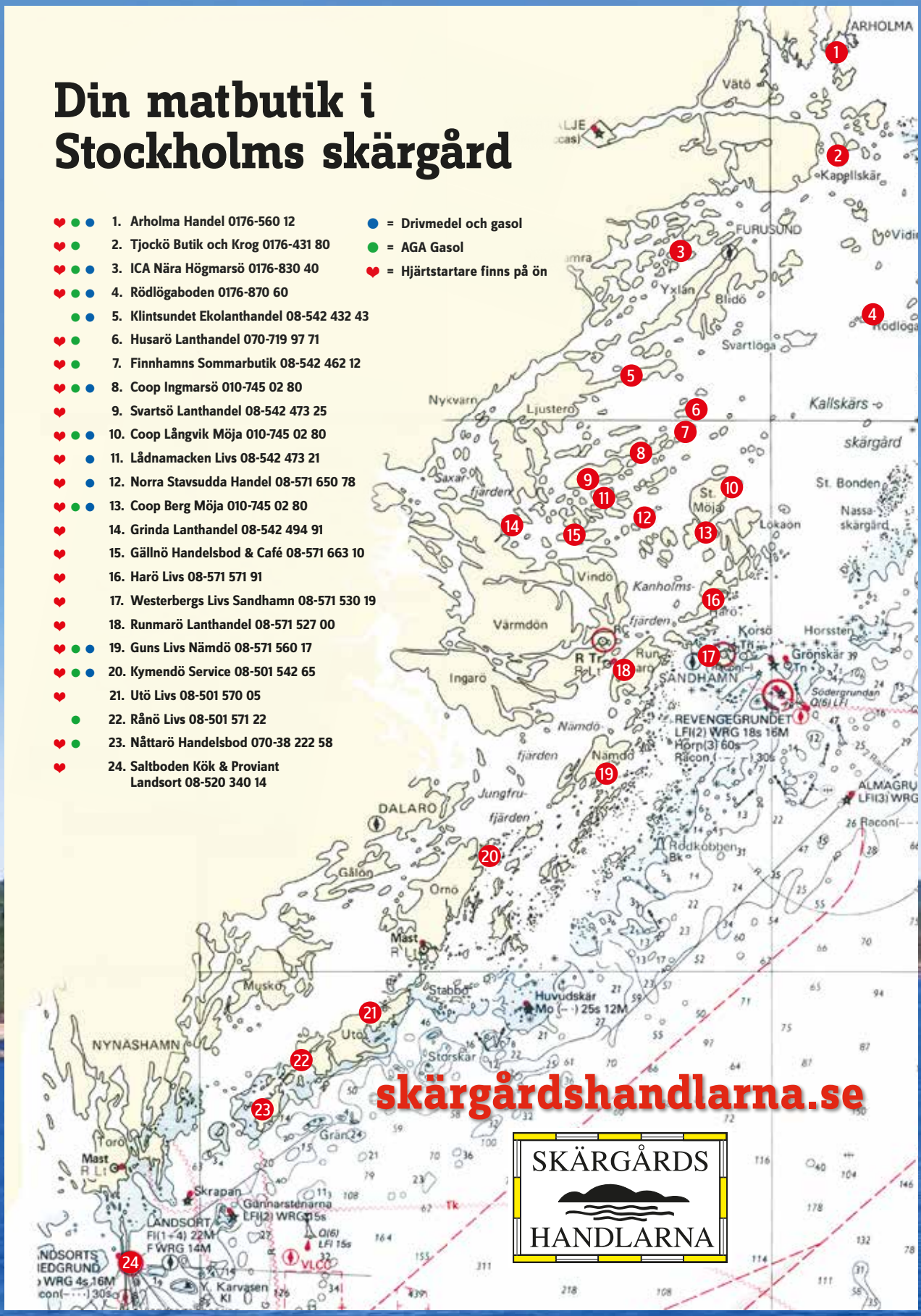
Löten 311, Skärplinge carinaskarating.se drevdelar.se

Vi finns även på

Din matbutik i Stockholms skärgård

- ♥ ● ● 1. Arholma Handel 0176-560 12 ● = Drivmedel och gasol
- ♥ ● ● 2. Tjockö Butik och Krog 0176-431 80 ● = AGA Gasol
- ♥ ● ● 3. ICA Nära Högmarsö 0176-830 40 ♥ = Hjärtstartare finns på ön
- ♥ ● ● 4. Rödlögaboden 0176-870 60
- ● 5. Klintsundet Ekolanthandel 08-542 432 43
- ♥ ● 6. Husarö Lanthandel 070-719 97 71
- ♥ ● 7. Finnhamns Sommarbutik 08-542 462 12
- ♥ ● ● 8. Coop Ingmarsö 010-745 02 80
- ♥ 9. Svartsö Lanthandel 08-542 473 25
- ♥ ● ● 10. Coop Långvik Möja 010-745 02 80
- ♥ ● 11. Lådnamacken Livs 08-542 473 21
- ♥ ● 12. Norra Stavsudda Handel 08-571 650 78
- ♥ ● ● 13. Coop Berg Möja 010-745 02 80
- ♥ 14. Grinda Lanthandel 08-542 494 91
- ♥ 15. Gällnö Handelsbod & Café 08-571 663 10
- ♥ 16. Harö Livs 08-571 571 91
- ♥ 17. Westerbergs Livs Sandhamn 08-571 530 19
- ♥ 18. Runmarö Lanthandel 08-571 527 00
- ♥ ● ● 19. Guns Livs Nämndö 08-571 560 17
- ♥ ● ● 20. Kymendö Service 08-501 542 65
- ♥ 21. Utö Livs 08-501 570 05
- 22. Rånö Livs 08-501 571 22
- ♥ ● 23. Nättarö Handelsbod 070-38 222 58
- ♥ 24. Saltboden Kök & Proviant Landsort 08-520 340 14

skargardshandlarna.se

Din matbutik i Stockholms skärgård

skärgårdshandlarna.se

Ladda ner
Skärgårdshandlarnas
App!

En tur i skärgården kräver inga förberedelser. Skärgårdens matbutiker har allt du behöver. Livsmedel, färsk fisk, nybakat bröd, skärgårdsslöjd och ofta lokalt odlade grönsaker. Vi vill med vårt breda sortiment och vår geografiska spridning att du ska få en trevlig och bekymmersfri tillvaro i Stockholms skärgård. Många av oss har bensin, gasol, är ombud för apotek och systembolag. Vissa av oss hyr även ut cyklar, kanoter och rum. Ring gärna din butik för sortiment och beställningar!

Samarbetspartners för en levande skärgård

Ingen sommar utan måsars skri

Ser du skillnad på skärgårdens vitfåglar? Inte det. Här följer en enkel lathund att plugga in så att du kan briljera med dina kunskaper om olika måsar, trutar och tärnor den här sommaren.

TEXT O FOT: Roine Karlsson

»Där sitter jag uti bersån på en bänk
och tittar på tärnor och mås,
som störta mot fjärden i glitter och stänk
på jakt efter födan, gunås.
Se, måsen med löjan i näbb han fick sitt!«

Ur Kalle Schewens vals av Evert Taube

Havstruten är störst av våra tre trutar. Har liksom silltruten en mörk rygg och vit vingöversida, men den är inte lika kolsvart som silltrutens. Benen är gråskära till skillnad mot silltrutens klargula.

Spana in benen i sommar. Är dom långa eller korta, laxfärgade eller gula? Nu tittar vi på fågel och ingenting annat. Alla vita fåglar man ser på sjön är inte måsar. Nu finns det några enkla knep man kan använda sig av om man vill skilja på dem. Som gör det lättare att navigera rätt bland alla vitfågellarna man ser.

Med några enkla minnesregler lärde jag tidigt mina barn att skilja en skrattnås med sin svarta rånarluva från fiskmås och gråtrut som saknar huvudbonad. Och att silvertärnan har kortare ben än den mer »långbenta« fisktärnan. Någonting min son fortfarande har med sig på sina fisketurer. På »truten«, förlåt näbben, skiljer man mås från någon av våra tre trutarter. Alla trutar är större än måsarna och har en röd fläck på näbben.

Måsar och trutar används flitigt i marknadsföringen av skärgården. Det är svårt att tänka sig en sommar utan fåglarnas skrin. Men det finns också folk som flyttar ut från stan och inte står ut med sina högludda grannar. De som vill ha tystnad i skärgården och skrämmer bort fåglarna från sina viktiga häckningsplatser.

Sjalva gläds vi då fiskmåsparet kommer tillbaka för att häcka i takrännan utanför vårt fönster. För många år sedan hade vi en halt mås som vi döpte till Måsart som återkom varje vår till samma plats. Andra fåglar gömmer ju sina bonor och vill inte bli avslöjade av oss människor och predatörer. Fiskmåsar har inga hemligheter för oss utan bygger sitt bo på en udda plats med sjöutsikt väl synligt. Ungefär som de vill säga: – Titta vilken fin plats vi har valt. Paret turas om att ruva mitt bland oss människor. Men kommer någon för nära blir det ett jakla liv.

På färjan mellan Yxlan och Blidö häckade ett måspar i klaffen till färjan flera år. Och personalen fick hjälpa ungarna av färjan.

Måsfågellarna minskar

Inventeringar visar att vitfågeln minskar kraftigt i skärgården. Fiskmåsen som är den näst vanligaste fågeln efter ejdern, har minskat med hälften på 40 år. Gråtruten är i stort sett försvunnen från ytterskärgården, men finns fortfarande kvar i inner-skärgården. Att vitfågeln minskat beror på

De gamla skrattnåsarna känns igen på sin svartbruna ansiktsmask.

Gråtrut.

Fiskmåsen liknar en gråtrut men är betydligt mindre och saknar den röda fläcken på undernäbben. Den ser också snällare ut än gråtruten.

Tärnorna är svårare att skilja åt. Fisktärnan är mycket lik silvertärnan men kan skiljas från den då den har lite längre ben. Och den gamla fisktärnan har en orange näbb med en markant svart spets.

Silvertärnor.

att det kustnära fisket och den öppna sophanteringen nära nog har upphört. Där försvann en viktig födoresurs för fåglarna.

Nu har måsar och trutar flyttat in mot tätorter och städer där de var mer ovanliga förr. En art som det går uppåt för de senaste fem åren är silvertärnan med 3 600 individer ifjol. Tittar man tillbaka har den ändå minskat rejält där den har inventerats. För nitton år sedan räknades hela 12 000(!) silvertärnor in.

Vi får hoppas att våra vitfåglar som är så förknippade med skärgård får vara

kvar här. Ombesjunga och hyllade som de är. De är ju ett av skärgårdens viktigaste varumärken. Så »låt dem få leva de är ju så sköna«. Gör som Evert Taube. Sätt dig ner på en bänk eller i en berså och se skillnaden på tärnor och mås när de störtar mot fjärden i glitter och stänk. Vad vackert Evert fick till det i Kalle Schewens vals. 🐦

Källor: Naturvårdsverkets publikation »Övervakning av fåglarnas populationsutveckling 2019« och »Fåglar i Stockholmstrakten«.

A photograph of two seagulls standing on a grey rock. They have white bodies with black wings and bright yellow beaks. The background is a soft-focus green field of grass. A third seagull is visible in the background, out of focus.

»På ›truten«, förlåt näbben, skiljer man mås från någon av våra tre trutarter. Alla trutar är större än måsarna och har en röd fläck på näbben.«

Silltruten har lysande gula ben och är mindre än havstruten som har gråskära ben. Den har kolsvart rygg och vingöversidor mot havstrutens gråsvarta.

Zorns kutter vid Rödlöga

På 1960-talet fick Erik »Kulan« Wennberg syn på den vackra kuttern Mejt vid Rödlögas brygga och målade av henne. Båten ägdes först av Anders Zorn och nu av Göran Brunius, även han konstnär. S/y Mejt var lätt att beundra.

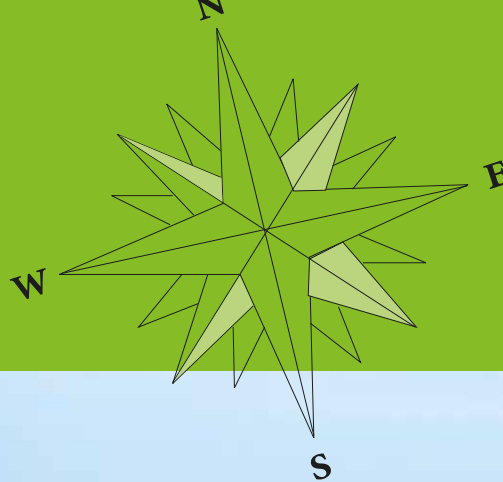
Hon döptes efter Anders Zorns 12 år yngre syster Mejt. Zorn köpte båten 1893 och seglade med henne varje sommar i skärgården. På sin tid var det en av landets mest kända segelbåtar. Evert Taube har skaldat om henne i Utövisan »emellan Mejt och Sif vi fällde ankar«. Sif ägdes för övrigt av skådespelaren och teaterdirektören August Falck. Om båtar kunde tala ändå. Mejt tycks ha levt ett både underhållande och dramatiskt liv. 1905 gjordes en spännande seglats

till Estland som resällskapet och Zorns vän Albert Engström har skrivit om i »Skrifter«. Den innehåller estniska tullare som förvägras att komma ombord »Skulle sådana där sluskar få trampa min fina Mejts fina däck!, sade Zorn. Aldrig i livet!«. Beväpnade soldater som kom springande när Mejt akterseglade dem. Tursamt nog sköt de inte. Texten handlar också om nakenbad, festliga middagar och champagne samt nya bekantskaper med svenskättade ester som talade gam-

melsvenska. Samt ett spontanköp av en vikingatida säng som inte fick plats ombord. Slutligen korsades Östersjön i kraftig storm och usel sikt för att hinna till Zorns möte i Sandhamn. För han hade ju aldrig kommit försent någon gång och det här skulle inte bli den första.

När gaffelriggaren avbildas på Rödlöga är den i konstnären Göran Brunius ägo. Även han har porträtterat sin Mejt. På bilden ser vi också Möjafiskaren Elof Österberg som håller utkik från Knuven i Munkvik. Brunius seglade med Zorns före detta kutter från 1936-37 tills det bara var kaffeved kvar och då edlades hon upp. Men Brunius låter beställa en exakt kopia 1978-80 av båtbyggare Ossi Gröndahl i Åbolands skärgård. Vad som hände med den förtäljer inte historien. Du kanske vet något? Hör gärna av dig i så fall. / JOSEFIN EKBERG

Guiden

Det är ett sant nöje att cykla utmed Strandvägen i Nynäshamn. Här finns gott om klippor att stanna till och beundra utsikten från.

Din Skärgårdsguide

Hjälper dig att hitta krogar, vandrarhem, spa, sjötaxi och sjöräddning. Och mycket mycket mer ...

Nytta o. nöje

Antikt/Loppis

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
VEGA ANTIKLADAN, NYNÄSV. 3 HANINGE
»En av Haninge kommuns kulturhistoriska byggnader«
072-519 19 63
Vega Antikladan på Facebook
@vega.antikladan på Instagram
www.kvarngarden.se

Antikt/Hantverk

Södra skärgården

FYRVERKET I MARINBODEN TROSA HAMNBODARNA
ÅRSTA HAVSBAD
070-576 01 26
facebook.com/marinboden

Badtunna/Bastu

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20, 0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

Bageri

ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR
0173-129 99
www.adaskafe.se
NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se

Bastu/Jacuzzi

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ, 08-541 385 30

Boende

Norra Uppland

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgården.se

HOTELL KLOCKARGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-300 65
www.klockargarden.nu
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com
NORRSKEDIKA HOTELL & CAFÉ
0708-841 442
www.gamlajarnhandeln.se
ÖRSKÄRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
Boka@orskarsfyr.se
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ARHOLMA NORD
0176-560 40
www.arholmanord.se
BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se
CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se
FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
FRITIDSBYNN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69
0708-800 838
www.fritidsbyn.se
FURUSUNDS VÅRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
Vårdshus
GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

KVARNUDDEN B&B, GRÄDDÖ
0176-400 50
www.kvarnudden.se
LIDÖ VÅRDSHUS, LIDÖ
0176-404 99,
www.lidovardshus.se
PENSIONAT GRANPARKEN, NORRTÄLJE
0176-103 54
www.granparken.com,
facebook.com/pensionatgranparken
PENSIONAT SOLGÅRDEN, GRISSLEHAMN
0175-300 19
www.pensionat-solgarden.se
SVEN FREDRIKSSON BED & BREAKFAST, NORRTÄLJE
070-209 42 43
www.svenfredriksson.com
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
VILLA DAGMAR, FURUSUND
070-757 57 46, 076-212 98 97
www.villadagmar.se
WIK BED & BREAKFAST, SÖDERBYKARL
0176-27 03 22, 0707-89 69 98
www.wikbnb.se
facebook.com/WikBed & Breakfast i Roslagen
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50
www.atellet.se
ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnpensionat.se

Mellersta skärgården

BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM, VAXHOLM
08-541 750 60
www.bogesundsslottsvandrarhem.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se

HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGMARSÖ
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se

KERSTIN ÖHMAN MOBERG, NÄMDÖ
070-433 11 66

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.lillsved.se

SANDHAMNS VÄRDSHUS,
08-571 530 51
www.sandhamns-varldshus.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

STORA KALHOLMENS VANDRARHEM
070-337 82 45
www.storakalholmen.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM, SVARTSÖ
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

VAXHOLMS B&B, VAXHOLM
0703-725 333
www.vaxholmsbedand-breakfast.se

WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM
08-541 301 50
www.waxholmsshotell.se

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Södra skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

FJÄRDLÅNG VANDRARHEM
073-595 53 03
www.enebackens.se

GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10
www.grundet.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se

KÖRUNDA GOLF & KONFERENS-HOTELL, ÖSMO
08-520 390 30
www.korunda.se

LANDSORTS VANDRARHEM,
0732-31 90 01
www.landsortsvandrarhem.se

LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
08-520 341 11,
www.g-mo.se

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se

VANDRARHEM BRÄNNERIET, NYNÄS SLOTT
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se

SKÄRGÅRDSHOTELLET, NYNÄSHAMN
08-520 111 20
www.skargardshotellet.com

SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-501 551 00
08-501 551 35 (boka bord)
www.smadalarogard.se

STF STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se

SÄLSTATIONEN, GÄLÖ
073-97 04 753,
076-54 24 005
www.salstationen.com

TRE SMÅ RUM I TROSA BED & BREAKFAST, TROSA
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

VEGA STADSHOTELL, NYNÄSV. 8 HANINGE
»Ett charmant och prisvärt affärs/familjehotell«
08-777 22 91
www.vegastadshotell.se

ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG KASTÖREN, KUMLINGE
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

PARK ALANDIA HOTELL, MARIEHAMN
+358 (0)18 141 30
www.parkalandiahotel.com

SILVERSKÅR
+358 18 525 565
www.silverskar.com

Boule

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Båtuthyrning

HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGMARSÖ
070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se

GRÄDDÖ SJÖLIV
076-793 76 17
www.graddosjoliv.se

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Camping

FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi

Cykel

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se

CARLBERG BED & BREAKFAST, BERGSHAMRA
0176-260 420
www.carlbergbo.se

FORSMARKS WÄRDSHUS,
0173-501 00
www.forsmarkswardshus.se

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se

GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se

LANDSORT GÄSTHAMN OCH STUGOR
08-520 341 20,
0709-562 561
www.landsortsstuguthyrning.se

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se

ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM,
08-542 474 00
www.svartsonorra.se

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Event/charter/båttur

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00,
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66,
www.idoborg.se

LINJETTCHARTER, NORRTÄLJE
070-571 85 50
www.linjettcharter.se

SANDKILEN HELMI, BLIDÖ
www.helmi.se

SEGELFARTYGET T/S CONSTANTIA
070-577 32 33
www.constantia.se

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Fiske/sportfiske

STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30,
www.lillsved.se

NYNÄS SLOTT

0155-26 15 05
www.nynasslott.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ**
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Galleri/Konst/ konsthantverk

**GARVAREGÅRDEN TROSA CAFÉ,
MUSEUM & HANTVERKSbutik, TROSA**
0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se
STAFFAN STRAND, HARGSHAMN
0730-817 313
www.strandsulptures.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
**ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM,
ECKERÖ** +358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Gokart

GOKART FÖR ALLA, MALSTA
0176-22 62 62
www.gokartforalla.se

Golf

FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se

Grupp & Ledarskaps- utveckling

ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.aventyrenso.se
facebook.com/aventyrenso

Guidning

SÄLSTATIONEN, GÅLÖ
073-97 04 753, 076-54 24 005
www.salstationen.com

Gym

**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Gårdsbutik

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67,
070-879 69 69
www.samstorp.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64
www.sundboden.se
TOMTA KALKONFARM, GRISSLEHAMN
0175-306 90,
070-545 20 10

Gårdsbutik/Fiskrökeri

VÄSTERRO, LEMLAND, ÅLAND
+358 405 642 308
www.vasterro.ax,
facebook.com/vasterro

Gästhamn

BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se
**DALARÖ TURISTBYRÅ & GÄSTHAMN,
DALARÖ**
08-501 508 66
www.dalacro.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FRITIDSBYRN KAPELLSKÅRET
070-880 08 38
www.fritidsbyn.se
GRINDA WÄRDSHUS
08-542 494 91
www.grinda.se
GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se
LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20
0709-562 561
www.sjoblomsservice.se
LIDÖ WÄRDSHUS
0176-404 99
www.lidovardshus.se
LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se

NYNÄSHAMNS GÄSTHAMN

08-520 116 35
www.nynashamn.se/gasthamn
ORNÖ BÅTVARV
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
UTÖ WÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Hästhottell

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514, +358 457 33
14 229
www.granlundagard.ax

Kajak

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42
www.bokajak.se
GRINDA GÄSTHAMN, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
**SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS,
ÅKERSBERGA**
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
**STF LILLSVEDS VANDRARHEM,
VÄRMDÖ,**
08-541 385 30, www.lillsved.se
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Kajak/SUP

GRINDA WÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
KAJAK & UTELIV, RÅDMANSÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kajakturer

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0709-81 00 00, 0176-431 50
www.fejanoutdoor.se
KAJAK & UTELIV, GRÄDDÖ
0176-403 15
www.kajak-uteliv.com

Kitesurf/kurser/ kitebutik

**KITEBOARDCENTER,
VANADISVÄGEN 21, STOCKHOLM**
Kitekurser alla dgr med vind.
Butiken öppen vard 11-15.30.
Övrig tid förbokas.
070-046 40 42
www.kiteboardcenter

Konferens

Norra Uppland

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com

Norra Skärgården

ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se
BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se
LIDÖ HERRGÅRD, LIDÖ
0176-404 99
www.lidovardshus.se
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se
SALNÖ GÅRD, VÄDDÖ
0176-931 90
www.salnogard.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12
www.soderarm.com
ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnpensionat.se

Mellersta Skärgården

**BOGESUNDS SLOTTSVANDRARHEM,
VAXHOLM**
08-541 750 60
www.bogesundsslotts-
vandrarhem.se
BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
FÄGELBROHUS, VÄRMDÖ
08-571 419 00
www.fagelbrohus.se
GRINDA VÄRDSHUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
STF LILLSVEDS VANDRARHEM, VÄRMDÖ
08-541 385 30
www.lillsved.se
ÄVENTYRENS Ö, ÅKERSBERGA
08-540 881 16
www.avenyrenso.se
facebook.com/avenyrenso

Södra Skärgården

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
GRUNDETS VANDRARHEM, RÖGRUND
08-571 561 10,
www.grundet.se
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se
HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se
LAGNÖ STUDIO, TROSA
0156-224 70
www.studiolagno.se
LANDSORTS VANDRARHEM
08-520 341 05
www.landsort.com
LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-542 80 48,
www.g-mo.se
NYNÄS SLOTT
0155-26 15 05
NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ,
0725-29 46 80
www.nynasslott.se
ORNÖ SKÄRGÅRDSHOTELL, ORNÖ
08-501 560 04
073-650 04 11
www.ornoskargardshotell.se
SMÅDALARÖ GÅRD, DALARÖ
08-501 551 00
08-501 551 35 (boka bord)
www.smadalarogard.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell
UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Kiosk/Servering/ Minilivs

UTÖ VÄRDSHUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Krogar/cafeer

Norra Uppland

ADAS KAFÉ & BAGERI, ÖSTHAMMAR
0173-129 99
www.adaskafe.se
CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10,
070-559 86 78
www.kallesfisk.nu
CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE
070-672 99 23
www.carinaskarating.se
EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
073-64 65 925 (öppnar 1 april)
www.edstradgard.se
KAFÉ WILMA, ÖREGRUND
0173-300 31
www.kafewilma.se
KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com
NORRSKEDIKA HOTELL, NORRSKEDIKA
0173-150 55
www.gamlajarnhandeln.se
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
www.sundboden.se
ÖRSKÅRS FYR, VANDRARHEM & SERVERING
0173-340 21
www.orskarsfyr.se

Norra skärgården

ANKARET RESTAURANG & BISTRO, ÄLMSTA
0176-520 20
www.ankaret.net
ARHOLMA NORD, ARHOLMA
0176-560 40
www.arholmanord.se

CAFÉ TRUTEN, RÖDLÖGA
0176-871 01 (sommartid)
www.rodlogaboden.se
EDBLAD O CO, GÅSVIK
www.edblad.com/gasvik
FURUSUNDS VÄRDSHUS, FURUSUND
0176-803 44
www.facebook.com/Furusund
KVARNUDDEN KAFÉ, GRÄDDÖ
0176-400 50 (sommartid)
www.kvarnudden.se
LOTSVILLAN PAD THAI, SIMPNÄS-BJÖRKÖ
0176-525 12 (sommartid)
www.sirpercys.se
PIZZERIA GRÄDDÖ, GRÄDDÖ
0176-400 11
RESTAURANG KINA THAI, ÖSTHAMMAR, 0173-175 54
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se
ÅTELLET I NORRTÄLJE
0176-70 04 50, www.atellet.se

Mellersta skärgården

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se
DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com
GRINDA VÄRDSHUS,
08-542 494 91
www.grinda.se
NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com
OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se
RÖKERIET FJÄDERHOLMARNÄS
08-716 50 88
www.rokeriet-fjaderholmarna.se
SANDHAMNS VÄRDSHUS
08-571 530 51
www.sandhamns-varldshus.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
SOLBRÄNNAN RESTAURANG & CAFÉ, ÖSTERSKÅR/ÅKERSBERGA
08-540 609 09
www.solbrannan.se
facebook.com/Solbrannan-
Restaurang-Cafe
STAVSNÄS SJÖKROG, STAVSNÄS
0760-08 15 16
www.stavsnassjokrog.se
WALLES BAKFICKA, LJUSTERÖ
073-903 83 99
www.wallesbakficka.se
WAXHOLMS HOTELL, VAXHOLM
08-541 301 50
www.waxholmshotell.se
WIKSTRÖMS FISK, MÖJA
08-571 641 70
www.wikstromsfisk.se

ÖSTANÄ SJÖKROG, ÖSTANÄ FÄRJELÄGE
08-543 531 00
www.ostanassjokrog.se

Södra skärgården

GARVAREGÅRDEEN TROSA CAFÉ, MUSEUM & HANTVERKSBUK, TROSA
0793-133 094
www.garvaregardentrosa.se
HÄRINGE SLOTT, VÄSTERHANINGE
08-504 204 40
www.haringeslott.se
LOTSTORNET & SVEDTILJAS, LANDSORT
070-542 80 48
www.g-mo.se
NILSSONS BAGERI, TROSA/NYKÖPING
0156-123 94 (Trosa),
0155-212 325 (Nyköping)
www.mekkakonditori.se
NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-520 604 00
www.nynashavsbad.se
NYNÄS SLOTT, NYNÄS RESTAURANG & KAFÉ
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
NÄTTARÖ GÅRD & RESORT, NÄTTARÖ
08-520 400 30
www.nattaro.se
ORNÖ BÅTVARV, ORNÖ
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
TRE SMÅ RUM I TROSA BED & BREAKFAST, TROSA
0156-121 51
www.tresmarumitrosa.se
facebook.com/tresmarumitrosa
TROSA HAVSBAD
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell
UTÖ VÄRDSHUS, 08-504 203 00
www.utovardshus.se
VEGABAREN, NYNÄSV. 8 HANINGE
»Sveriges grönaste hamburgare.
Valfria färska grönsaker.
Över 100 maträtter.«
08-777 20 58
www.vegabaren.se
ÅGÅRDEN HOTELL, RESTAURANG & TRÄDGÅRDSBAR, TROSA
0156-400 90
www.agarden-trosa.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi
SILVERSKÅR
+358 18 525 565
www.silverskar.com

Krogar/livemusik

Norra skärgården

BLIDÖ HAMNKROG, BLIDÖ
0176-825 99
www.blidohamnrog.se

Livsmedel

GRINDA LANTHANDEL, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se

INGMARSÖ LIVS, INGMARSSÖ
08-542 460 20
ingmarso.livs@telia.com

ICA BAROMETERN, VÄDDÖ
0176-930 04
www.ica.se/butiker/norra/
norrtalje/ica-barometern

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12

ICA KASTBERGS, HÄLLNÄS
0294-220 05
www.ica.se/kastbergs

ICA KVANTUM FLYGFYREN, NORRTÄLJE
0176-757 00
www.ica.se/flygfyrenonline

ICA TORGET, SKÄPLINGE
0294-102 55, www.ica.se

ICA VÄDDÖ KASSEN, ÄLMSTA
0176-778 80

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se

RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60 (öppet sommartid)
www.rodlogaboden.se

SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
facebook.com/spillersboda-
lanthandel

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Lägerverksamhet

ÄVENTYRET VÄSSARÖ
0173-371 19
www.aventyretvassaro.se

Marina/Varv

BERGSHAMRA VARV,
0176-26 20 68
www.bergshamravav.se

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

GRÄSKÖ BÅTVARV
0176-452 55, 0708-53 63 13
www.graskobatvarv.se

LAGERVIKS BÅTVARV, BLIDÖ
0176-820 04
www.lagerviks.se

ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se

RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00
www.ramsmora.se

SVINNINGE MARINA, ÅKERSERGA
08-540 631 55
www.svinningemarina.se

Minigolf

LINANÄS GÄSTHAMN, LJUSTERÖ
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67
070-879 69 69
www.samstorp.se

TROSA HAVSBAD, TROSA
0156-124 94
www.trosahavsbad.se

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Museum

BATTERI ARHOLMA KUSTFÖRSVARSMUSEUM, ARHOLMA
0176-560 40
www.batteriarholma.se

GARVAREGÅRDEN MUSEUM, TROSA
0156-122 20

KLAVERENS HUS, LÖVSTABRUK
076-904 89 16
www.klaverenshus.se

KLUBB MARITIM, OXELÖSUND
073-815 74 52
klubbmaritim.weebly.com

KNUTMASSOMUSEÉT KVARNEN, GIMO,
0173-867 95,
www.knutmasso.se

MUSEET HAMN, FISKSÄTRA
08-570 311 10
www.hamnmuseum.se

MÖJA HEMBYGGSMUSEUM, MÖJA
0705-73 83 13
www.hembygd.se/stockholm/moja

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 05
www.nynasslott.se

NYNÄSHAMNS JÄRNVÄGSMUSEUM
08-754 24 34
www.njm.nu

ORNÖ MUSEUM
070-796 18 18
www.ornomuseum.se

ROLAND SVENSSON MUSEET, MÖJA
070-553 973 23
www.moja.nu/roland-svensson-
museet

SJÖFARTSMUSEET, ÄLMSTA
0176-502 59
www.sjofartsmuseet.se

SKÄRGÅRDSMUSEET, STAVSNÄS
08-571 501 15
www.skargardsmuseet.org

**NATURUM STENDÖRREN, TROSA/
NYKÖPING**
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

VAXHOLMS FÄSTNINGS MUSEUM
08-12 00 48 70
www.vaxholmsfastning.se

**ÅLANDS FOTOGRAFISKA MUSEUM,
BASTÖVÄGEN 7, PÅLSBÖLE**
+358 (0)18 439 64,
alands.fotografiska.museum@
aland.net
www.alandsfotografiska-
museum.com

**ÅLANDS JAKT OCH FISKEMUSEUM,
KÅRINGSUND/ECKERÖ**
+358 18 382 99
+358 40 588 67 16
www.jaktfiskemuseum.ax
facebook.com/jaktfiskemuseum

Ridning

Åland

GRANLUNDA GÅRD, JOMALA
+358 40 52 22 514,
+358 457 33 14 229
www.granlundagard.ax

Sjöpolisen

SJÖPOLISEN I STOCKHOLMS LÄN
010-563 73 26
Tips till sjöpolisen 114 14
www.polisen.se
www.batsamverkan.se

Sjömack

GRINDA VÄRDShUS, GRINDA
08-542 494 91
www.grinda.se

RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se

Sjöräddningen

(vid allvarlig olycka ring 112)
Arkösund, 0705-80 81 24
Möja, 0705-80 81 22
Räfsnäs, 0705-80 81 18
Trosa, 0705-80 81 23
Stockholm, 0705-80 82 01
Öregrund, 0705-80 81 17

Sjötaxi/rederier

BLIDÖSUNDSBOLAGET
08-34 30 90
www.blidosundsbolaget

**NORRA SKÄRGÅRDSTRAFIKEN,
BLIDÖ**
070-932 97 95

ROSLAGENS SJÖTRAFIK, SANDHAMN
070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu

SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.taxibat.nu

**SKÄRGÅRDSTRAFIK & CHARTER,
STAVSNÄS**
08-571 501 00,
www.battaxi.se

UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

WAXHOLMSBOLAGET
08-679 58 30 (turupplysning)
www.waxholmsbolaget.se

Spa/relax

DJURÖNÄSET, DJURÖ
08-571 490 00
www.djuronaset.com

NYNÄS HAVSBAD, NYNÄSHAMN
08-502 604 00
www.nynashavsbad.se

TROSA STADSHOTELL, TROSA
0156-170 70
www.trosastadshotell.se
facebook.com/trosastadshotell

Stugor

Östhammar/Öregrund

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-280 54 42, www.bokajak.se

EPOKGÅRDEN, ÖREGRUND
0173-302 00
www.epokgarden.se

**ÖRSKÅRS FYR, VANDRARHEM
& SERVERING**
0173-340 21, www.orskarsfyr.se

Norra Skärgården

FRITIDSBYN KAPELLSKÄRET, RÅDMANSÖ
0176-441 69, 0708-800 838
www.fritidsbyn.se
KVARNUDDEN B&B, GRÄDDÖ,
0176-400 50
www.kvarnudden.se
LIDÖ VÄRDHUS, LIDÖ
0176-404 99
www.lidövardshus.se

Mellersta Skärgården

GRINDA STUGBY, GRINDA
08-542 494 91
www.grindawardshus.se
GULA VILLAN, UTÖ
08-501 574 10
www.gulavillanuto.se
HENRYS SKÄRGÅRDSSERVICE, INGARSÖ, 070-421 88 63
www.henrysskargardsservice.se
IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66
www.idoborg.se
KERSTIN ÖHMAN MOBERG, NÄMDÖ
070-433 11 66
STOCKHOLMS SKÄRGÅRDSTUGOR
08-570 231 31
www.skargardsstugor.se
SVARTSÖ SJÖBODAR, SVARTSÖ
08-542 471 10
www.svartsosjobodar.se
VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Södra Skärgården

LANDSORTS GÄSTHAMN & STUGOR
08-520 341 20,
0709-562 561
www.landsortsstuguthyrning.se
NYNÄS SLOTT,
VANDRARHEM BRÄNNERIE
0155-26 15 5
www.nynasslott.se
ORNÖ BÅTVARV,
08-501 581 00
www.ornobatvarv.se
SÄLSTATIONEN, GÅLÖ
073-97 04 753,
076-54 24 005
www.salstationen.com
TROSA HAVSBAD,
0156-124 94
www.trosahavsbad.se
UTÖ STUGA,
070-251 01 21,
www.utostuga.se

Hela skärgården

STUGSOMMAR
020-625 625
www.stugsommar.se

Åland

FISKETORPET, BRÄNDÖ
+358 40 500 8204
www.fisketorpet.fi
KUMLINGE STUGOR & RESTAURANG KASTÖREN
+358 400 529 199
www.kumlingestugor.com

Turistbyråer

DESTINATION DALARÖ
08-501 508 00,
www.dalare.se
LÖVSTABRUKS TURISTINFORMATION
0295-202 20,
0295-214 06 (bokning)
www.vallonbruken.nu,
www.bokauppland.se
MÖJA TURISM
08-571 640 53
www.mojaturistinfo.se
NYKÖPINGS TURISTBYRÅ
0155-24 82 00
www.visitnykoping.se
NYNÄSHAMNS TURISTBYRÅ
08-520 737 00
www.visitnynashamn.se
ORNÖ TURISTBYRÅ
08-501 563 05
www.orno.se
OXELÖSUNDS TURISTBYRÅ
0155-383 50
www.visitoxelosund.se
TROSA TURISTCENTER
0156-522 22
www.trosa.com
UTÖ TURISTBYRÅ
08-501 574 10
www.utoturistbyra.se
VAXHOLMS TURISTBYRÅ
08-541 314 80
VISIT ROSLAGEN
0767-650 660
www.roslagen.se
VISIT VÄRMDÖ
08-570 346 09
www.varmdo.se
VÄDDÖBYGDENS TURISTINFORMATION
www.vaddobygden.se
ÅLANDS TURISTFÖRBUND
+358 (0)18 240 00
www.visitaland.com

Tälthotell

FEJAN OUTDOOR, FEJAN
0176-431 50
www.fejanoutdoor.se

Utomhus-SPA

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Vattenskidor/ Wakeboard

VILLA PARADIS B & B, VAXHOLM
0768-676 720
www.villaparadis.se
facebook.com/villaparadis

Viltsafari

SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

Vinprovning

SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se
VINPROVNING ENOGASTRONOMISKA UPPELVELSER
Systembolaget Sök dryck/
Gustavino, 070-798 24 48
www.gustavino.se

Yoga

IDÖBORG KONFERENS & RETREAT
08-571 590 66, www.idoborg.se
SKÅVSJÖHOLM MÖTEN & KONFERENS, ÅKERSBERGA
08-540 267 00
www.skavsjoholm.se

Ölprovning/ bryggerivisning

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, 0737-19 07 09
www.angbryggeri.se

Örn & Sälssafariteter

SKARGARD – GUIDADE SEGLINGSTURER, NYNÄSHAMN
070-572 19 17
www.skargard.eu

Övrigt

Apotek/systemombud

ICA GRÄDDÖ SKÄRGÅRDSHANDEL
0176-400 12
LJUSTERÖ GÄSTHAMN
08-542 400 10
www.linanasgasthamn.se
RÖDLÖGABODEN, RÖDLÖGA
0176-870 60
www.rodlogaboden.se
SPILLERSBODA LANTHANDEL
0176-22 10 01
facebook.com/spillersboda
lanthandel
SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanthandel.se

Arbetskläder

4WORK, NORRTÄLJE
www.4work.se

Arkitekt

KREAPLAN ARKITEKTKONTOR, STOCKHOLM
070-638 39 28
www.kreaplan.se

Bank

ROSLAGENS SPARBANK, NORRTÄLJE
0176-770 00
www.roslagenssparbank.se

Bergsprängning

NJ MARK, NORRTÄLJE
070-602 32 42

Bio

STUDIO LAGNÖ, TROSA
0156-224 70,
www.studiolagno.se

Bondgård

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa
SAMSTORPS GÅRD, RÅDMANSÖ
0708-87 13 67, 070-879 69 69
www.samstorp.se

Bryggeri

NYNÄSHAMNS ÅNGBRYGGERI
08-520 212 13, www.nyab.se
VÄSTERGÅRDEN BRYGGERI, NORRTÄLJE
070-580 38 57
www.vg-bryggeri.se

Bryggor

REUTERSKIÖLD SNICKERI,
STOCKHOLM
076-850 12 55
www.reuterskioldsnickeri.se

Bränneri

NORRTÄLJE BRENNERI, LOHÄRAD
0176-22 71 30
www.norrteljebrenneri.se

Bygg/byggtjänster

BLIDÖ BYGG & SJÖTRANSPORTER
070-932 97 95
tommy.bygg@telia.com

FROMS BYGG, NORRTÄLJE
070-770 03 08

GRÄDDÖ BYGG & SNICKERI,
RÅDMANSÖ, 070-723 41 20
www.graddobygg.se

MAGNUS FALK ENTR, ÖSTHAMMAR
0173-500 25
www.falkentreprenad.com

MATTSSON & THOLÉN, NORRTÄLJE
0733-11 99 91
www.mtbygger.se

NIKLAS GUSAVSSON BYGG, YXLAN
0768-81 61 77, www.ngbygg.se

NORRTÄLJE SNICKERI
0709-480 326

PA BYGG & INREDNING, ÖSTHAMMAR
073-023 57 64
www.pabygginredning.se

SÄLLSTRÖM BYGG, BERGSHAMRA
0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

TOTTE GRÖNWALL SNICKERI,
FURUSUND
0709-40 82 38

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen
din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Byggbesiktning

WINGE BYGGKONSULT, NORRTÄLJE
072-553 33 55
www.wingebyggkonsult.se

Båtförsäljning/ Båttillbehör

ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båtbyggeri

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGAR-
SKOLA, INGMARSÖ,
0733-52 20 04
www.trabatar.net

Båtförvaring/service

RAMSMORA VARV, LJUSTERÖ
08-542 400 00,
www.rasmora.se

Båtmotorer

Försäljning & Service –
Johnson, Evinrude E-tec G2,
Tohatsu, Honda m fl
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Båttillbehör

GRÄDDÖ MARINA, RÅDMANSÖ
0176-409 00
www.graddomarina.se

Båtservice

Vinterförvaring o service,
båtar o utombordare,
bottenfärger o tillbehör.
ÄLMSTA ALUMINIUMBÅTAR AB
- VÄDDÖ BÅTCENTER AB
0176-503 44
kontakt@vaddobatcenter.se
www.vaddobatcenter.se
Vard 10-17, lör 10-14

Bärgning/Bogsering

SKÄRGÅRDSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu

Catering

BULLANDÖ KROG, VÄRMDÖ
08-571 458 54
www.bullandokrog.se

SIR PERCYS CATERING, SIMPNÄS
0176-525 12,
070-175 91 88
www.sirpercyscatering.se

ÖSTERHAMNS PENSIONAT, ARHOLMA
070-302 78 83
www.osterhamnspensionat.se

Delikatesser

OSTMAKERIET, RINDÖ
070-726 60 59
www.ostmakeriet.se

KOLHUSET, HÄLLNÄS
0730-910 188
www.kolhuset.com

Däck

SVENNES DÄCK, HÄLLNÄS
0294-220 37

Ekokött

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

Elbilar

EPTON TRADING
08-10 82 83
www.epton.se

Elservice/installation

GRÄDDÖ ELINSTALLATIONER
0709-556 636,
www.graddoel.se

Entreprenad

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE
0708-45 58 63
arkipelagservice@telia.com

Fasadmålning

STRÖMBERGS RÖDFÄRGMÅLNING
070-592 15 31

Fastighetstillsyn/larm

VÄRMDÖ ÖBEVAKNING
08-718 41 31, 070-712 58 34
www.obevakning.se

Festlokal/bygdegård

BERGS GÅRD, TROSA
070-495 49 32
www.bergsgardtrosa.se
facebook.com/bergsgardtrosa

RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD,
GRÄDDÖ
0709-701 901
www.radmansobygdegard.se

Fisk

CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10,
070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

Frisör

GRÄDDÖSALONGEN
0176-401 41
ingela.wickman@hotmail.com

Färg/Golv

NORDSJÖ IDE & DESIGN,
ÖSTHAMMAR
0173-212 35,
070-787 87 68
www.roslagensgolv.se

Grill/kiosk

LJUSTERÖ KIOSK & GRILL
08-542 422 31

Grus/jord

JIDSTRANDS ENTREPRENAD, BLIDÖ
070-562 33 88

REDERIB SKÄRGÅRDSGRUS,
GÄLLNÖBY
www.skargardsgrus.se
070-571 95 80

WESTERBERGS GRUS, DJURÖ
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Hydraulik

NYSTRÖMS MOTOR, SNESSLINGE
0173-140 04
www.nystromsmotor.se

ÖSTHAMMARS INDUSTRIHYDRAULIK
0173-25 28 50
www.industrihydraulik.se

Industriteknik

RITAB, ROSLAGENS INDUSTRITEKNIK AB
0173-217 90
www.ritab.se

Inredare/Stylist

INDOOR STYLING & DESIGN,
NORRTÄLJE
0708-118 656

Inredning/Hantverk/ Present

BREVIKSLOGEN, RÅDMANSÖ
0176-428 06

CALLES FISK, HÄLLNÄS
0294-231 10,
070-559 86 78
www.kallesfisk.nu

CARINAS KÄRA TING, SKÄRPLINGE
070-672 99 23
www.carinaskarating.se

HANTVERKETS HUS, LEUSTABRUK
www.hantverketshus.se

JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
www.jessofsweden.se

KULANS BOD & GALLERI, BLIDÖ
070-517 12 53,
www.kulan.org

LENA LINDERHOLM, KASTELLET-
VAXHOLM
www.linderholm.se

LILLA PARADISET, TROSA
0156-137 53
www.lillaparadiset.com

LEUFSTA HANDKRAFT, LEUSTABRUK
www.leufstahandkraft.se

MAUDS HEMSLÖJD, RÄFSNÄS
0176-403 92

NEDERGÅRDEN, SÖDRA STAVSUDDA
070-516 54 04
www.nedergarden.com

NYNÄS SLOTT

0155-26 15 05
www.nynasslott.se
SJÖPRICKEN KERAMIKVERKSTAD, LANDSORT
08-520 341 05,
073-231 90 01
www.landsort.com
SOLBERGA GÅRD, RUNMARÖ
08-571 520 61
www.solbergagard.nu
SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
0709-46 84 18
www.sundboden.se
ÅLANDS JAKT & FISKEMUSEUM, ECKERÖ
+358 (0)18 382 99
www.jaktfiskemuseum.ax,
facebook.com/jaktfiskemuseum

Kakel/badrum

ÅKERLUNDS GRUND & BETONGFÖRÄDLING
070-795 48 51

Kamin/spis

ELDABUTIKEN, NORRTÄLJE
0176-142 00
www.soderlindsvedspisar.se
SKORSTENSMÄSTAREN, SALTSJÖ-BOO
0727-102 207
08-10 22 00
www.lagaskorsten.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Kläder

EDBLAD
www.edblad.com
MYBLISS, ÖSTHAMMAR
070-855 96 62
www.mybliss.se
PEP'N CHILLI
0294-100 80 Skärplinge
0173-300 63 Öregrund
www.pepnchilli.se

Markiser/persienner/gardiner

JANSSONS MARKISER, NORRTÄLJE
0176-177 95
www.janssonsmarkiser.com

Muddring

GÄVLEBORGS SJÖSANERING
070-607 61 42
www.sjosanering.se

Musteri

NORRTELJE MUSTERI, NORRTÄLJE
070-776 74 81
facebook.com/norrteljemusteri

Måleri

STRÖMBERGS RÖDFÄRGMÅLNING
070-592 15 31
christer_stromberg@hotmail.se
TREVIS MÅLERI, RÅDMANSÖ
070-403 31 03,
070-722 01 15
www.trevismaleri.se

Möbler

SUNDBODEN, ÖREGRUND
0173-133 64,
www.sundboden.se

Nationalpark

GOTSKA SANDÖN
016-15 05 65
www.gotskasandon.se

Naturområden/förvaltare

SKÄRGÅRDSSTIFTELSEN
08-123 124 00 vx
www.skargardsstiftelsen.se

Naturresevat

NYNÄS SLOTT, SÖRMLAND
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
NATURUM STENDÖRREN, TROSA/NYKÖPING
0155-26 31 80
www.naturumstendorren.se

Plastproduktion

WETA PLAST, INGMARSÖ
08-542 460 30
www.wetaplast.se

Postombud

SVARTSÖ LANTHANDEL, SVARTSÖ
08-542 473 25
www.svartsolanhandel.se

Rörmokare

RÖRBÅTEN BJÖRN PALMQVIST VVS AB, VENDELSÖ,
08-776 12 56,
0708-63 42 34
www.rorbaten.se

VILL DU OCKSÅ SYNAS HÄR?
För 500 kr per år är platsen din. Boka till:
josefin@magasinskargard.se

Sjötransporter/frakt

GRÄSKÖ ARKIPELAGSERVICE, BLIDÖ
0708-45 58 63
SKÅNSJÖ FRAKT, NÄMDÖ
070-750 90 90
www.skansjofrakt.se
SKÄRGÅRDSSTJÄNSTER, YXLAN
070-537 90 19
www.skargardstjanst.eu
WESTERBERGS GRUS/NORDANVIND, DJURÖ
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Skräddarsydd paket

BO & KAJAK, ÖREGRUND
070-28 05 442,
www.bokajak.se
SÖDERARM – FYREN I ÅLANDS HAV
0176-432 12,
www.soderarm.com
UTÖ VÄRDShUS
08-504 203 00
www.utovardshus.se

Slottsvisning

NYNÄS SLOTT
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

Smycken

CLAUDIA P
www.claudiap.se
EDBLAD
www.edblad.com
GULDSEDERNA, NORRTÄLJE
0176-156 56
www.guldmederna.se
JESS OF SWEDEN, ÖSTHAMMAR
070-351 17 94
www.jessofsweden.se
MUSKOT FASHION, ÖREGRUND
www.muskotfashion.se

Såg/snickeri

BERGSHAMRA SÅG & SNICKERI
0176-26 02 10
www.bergshamrasag.se
NORRTÄLJE SNICKERI AB
0709-480 326
norrtaljesnickeri@live.se
RÄFSNÄS SÅG, GRÄDDÖ
0176-402 65,
www.rafsnassag.se
TOTTE GRÖNWALL SNICKERI, FURUSUND
0709-40 82 38

Tandläkare

UPPLANDS TANDVÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-106 07
www.upplandstandvard.se

Taxi/buss

FRÖTUNA TAXI & BUSS, RÅDMANSÖ
0176-26 90 65
www.frotunataxiobuss.se

Trädgård

EDS HANDELSTRÄDGÅRD, ÖSTHAMMAR
0173-108 99,
073-764 65 925
www.edstradgard.se
GULDKANNAN
08-98 55 99,
070-746 78 16
www.guld kannan.se
TAKSOPEN
www.taksopen.se
VÄXPLATS NYBYN, FINSTA
0175-606 44
www.vaxplatsnybyn.com

Utbildning/kurser

ERIKSSONS BYGGERI & BÅTBYGGARSKOLA, INGMARSÖ
08-542 461 36
KUSTEN.SE – MARINA UTBILDNINGAR
070-828 87 85
www.kustens.se
VÄDDÖ FOLKHÖGSKOLA
0176-528 00
www.fhsk.se

Utställningar

LINNELADAN, PENNINGBY
Naturskildraren Lars Holm
www.linneladan.se
NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se
RÅDMANSÖ BYGDEGÅRD, GRÄDDÖ
Roine Karlssons fotografi & broderi
www.radmansobygdegard.se

Vandring

NYNÄS SLOTT,
0155-26 15 58
www.nynasslott.se

Veterinär

KVISTHAMRA VETERINÄRKLINIK, NORRTÄLJE
0176-22 33 02
www.kvisthamraveterinar-klinik.se

Välgörenhet/present

MOOMIN CHARACTERS/VÅRT HAV
www.varthav.fi

Zumbadans

MOVE CATARINA, RÅDMANSÖ
www.movecatarina.se

FOTO: ROINE KARLSSON

Smultronställen i Coronatider – och annars också

För att hjälpa till så att ni i dessa oroliga tider, inte allför mycket lider, vill vi tipsa om fina ställen, för sommarens lata dagar och andra tillfällen. Natursköna platser man kan komma till utan egen båt.

Om vi först tar en tur uppåt, till **HÄLLNÄS** pittoreska fiskelägen och historiska marker, långt från städernas välansade parker.

Utanför ligger fyrplatsen **BJÖRN**, icke att förväxlas med västkustens Tjörn.

Sen styr vi gärna kosan söderut, mot tjustiga **LÖVSTABRUK** där hantverken aldrig tar slut, efter det drar vi till nästa bruk, **FORSMARK** med sin vackra damm, och en restaurang som kanske serverar lamm.

Nästa stopp blir forna badorten **ÖREGRUND**, där solen går ner i havet och ger en romantisk stund. Här finns också en färja som tar oss till en speciell ö, den som heter **GRÄSÖ**, grön och skön med en egen fyr – **DJURSTEN**. Vart tror ni vi tar vägen sen? Mot norr och nästa fyrplats – **ÖRSKÄR**, den som gölgrodorna håller så kär. För att komma dit åker vi taxibåt, men det gör inte oss nåt.

Lusten drar oss vidare söderut till **GRISLEHAMN**, mitt i »Roslagens famn«. Här finns färsk fisk, Albert Engströms ateljé och ett havsbad. Ska vi slå vad? Att då blir det ett svalkande dopp, och en behaglig känsla i hela vår kropp.

När vi ändå på **VÄDDÖ** är, kan vi fortsätta mot nästa ombesjungna atmosfär. Vid ett charmigt kafé ligger **SIMPNÄS** brygga, där tar vi turbaleten ut och känner oss trygga, med att det är till **ARHOLMA** vi far, ön som bland annat en känd dansbana har. Från Arholma kan man ända till **NYNÄSHAMN** båtlufta. Men vi tänker vidare till **KAPELLSKÄR** tuffa. I hamnen Vikingfärjan Rosella går mot **ÅLAND**. Dit åker vi gärna och ofta ibland. Nära hamnen ligger **RIDDERSHOLM**, ett fint naturreservat, med sandstränder där man kan hoppa i spat.

Nästa sevärda ö är landets första nationalpark. **ÅNGSÖS** Adam och Eva trivs bra i kalkrik mark. Vi får ej heller en båtresa till **RÖDLÖGA** missa, med sommarens bästa ostmarknad som vi vill hissa. Till **FINNHAMN** och seglarnas »Paradiset« vill vi också komma, det hör liksom till när det äntligen är sommar. Här finns både butik, bondgård, vandrarhem, stugby och krog. Av den här ön får man aldrig nog.

Men det finns ju fler seglarparadis. **SANDHAMN** är väl det största på sätt och vis. Härifrån kan man åka taxibåt till stenfyren på **GRÖNSKÄR**. »Östersjöns drottning« som många håller kär. Följer vi den forna kulturelitens spår, hamnar vi på **MÖJA**, **RUNMARÖ** och **BULLERÖ** där det betar får. I södra skärgården hittar vi också **DALARÖ** med sin egen sjöfartshistoria. En snickarglädjeidyll med särskilt lysande gloria. Härifrån går färjan till, ön **ORNÖ** där tiden har stått still. Den är speciell på många vis, orörd tack vare adelsläkten Stenbock som borde få pris.

Vill man få en air av skärgård från sin bil, är det till **STRANDVÄGEN** i Nynäshamn bara någon mil. Närmare havet än så kommer man nog ej, genom att bara rulla ner bilrutan, så säg. Här finns rastplatser och utegym för att träna, då kan man flera minuskalorier tjäna. Från hamnen går båt till **NÄTTARÖ** med playa och »drottninggrotta«, och även till en annan unik ö där du i sand kan vältra dig och gotta.

GOTSKA SANDÖN är en exklusiv upplevelse, man lätt föreställer sig sjörövare och en viss Madame med inlevelse. Ett stenkast från **NYNÄSHAMN** hittar vi **TORÖ** med stenstrand och vågor, hör av er till oss om ni har ytterligare frågor. Från **ANKARUDDEN** går dag-

ligen båt till **LANDSORT**. Där vill man inte att tiden går för fort. Det finns ju så mycket att se och uppleva, skulpturer, fyren, fågelstation och havet som slår mot en klippskreva. Man vill ju inte heller missa »skärgårdens minsta pub« så gullig, och därefter kanske till lotstornet ragla lite lullig.

»Världens ände« – **TROSA** – får bli vår resas sista anhalt, punchen och verandornas högfäste där stadsluften smakar salt. Härifrån beger vi oss till **KRÄMÖ**, ön utan moderniteter, enkelt liv i fotogenlampans sken och funderingar på öns hemligheter. Slutligen, söder om Trosa, har vi naturreservat nummer ett. **STENDÖRREN** har allt och mer därtill – det är riktigt fett. Förutom omväxlande natur, ett fint naturum med digert program. Ja, det saknas inte ett ynka gram. Och inga problem att en p-plats finna. Gott att veta om man är rädd att inte i tid hinna.

Varsågoda – detta är vårt axplock med heta utflyktstips, vi hoppas ni får glädje av när ni nu inte kan dra till Londons fish & chips.

/ JOSEFIN EKBERG

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från tvätta båten, bärga bilen till spränga berg och borra brunn.«

BYGG&MÅLERI

FALK
ENTREPRENAD AB

0173 - 500 25, 070 - 640 68 78
www.falkentreprenad.com

GRÄSÖ SCHAKT

Alla slags markarbeten
Vacuumtoalettsystem

Leif Olsson • Nötsveden 120 • 742 97 Gräsö
graso.schakt@telia.com
Tel. 070 594 55 64 • 070 356 40 13

GSAB

Gävleborgs Sjösanering AB
070-607 61 42
Utför muddringar
info@sjosanering.se

J. NYSTRÖM
PLÅTSLAGERI & SMIDE AB
070-332 96 77
Snesslinge, Östhammar

PATRIK ANDERSSON
Bygg & Inredning
073-023 57 64

RITAB

BYGGNADSRARBETEN
BYGGSMIDE
VVS-ARBETEN

Roslagens
Industri teknik AB
0173-217 90
ÖSTHAMMAR
www.ritab.se

STRÖMBERGS
RÖDFÄRGSMÅLNING

Även annan tak- och fasadmålning utomhus
070-592 15 31

Byggvaror av rätta virket
Vi levererar till Er med bil eller egen båt i mellanskärgården

0176-26 02 10 • www.bergshamrasag.se

SERVICE OCH REPARATIONER

**MERCURY
SUZUKI
EVINRUDE**

BERGSHAMRA VARV AB

bergshamravarv.se 0176-26 20 68

4WORK
YRKESKLÄDER
JÄRFÄLLA NORRTÄLJE SOLLENTUNA SÄTRA
www.4work.se

From Bygg

ANDERS: 070-770 03 08
fomsbygg@gmail.com

ALLT FÖR BÅTEN

MERCURY VOLVO PENTA

GRÄDDÖ MARINA
0175 409 00

WWW.GRADDOMARINA.SE

GRÄSKÖ BÅTVARV

Service och försäljning

070-853 63 13, 0176-45 255 • info@graskobatvarv.se

GRÄSKÖ ARKIPELAG SERVICE

ENTREPRENAD I SKÄRGÅRDEN
0708 - 455 863

IRISRO TRÄDGÅRDSBÅT

Professionell skötsel
Rådgivning Växtval

irisro.se
Ansvarig trädgårdsmästare 076 70 18 494
Jessika

**JIDSTRANDS
ENTREPRENAD
AB**

 GRUS – SAND – JORD
LEVERANS I STORSÄCK
CONTAINER – MASKINTRANSPORTER
070-562 33 88 Jidde

Kom och besök
Kulans bod &
galleri på
Bromskärsvägen
Blidö

Tel 070 517 12 53
www.kulan.org

**Kvisthamra
Veterinärklinik**

0176-22 33 02
Telefontid 8.30-11
Öppet mån-fre 8.30-17

Gilla oss på

Bergsgatan 26, Norrtälje
www.kvisthamraveterinarklinik.se

LAGERVIKS BÅTVARV

Lagerviks Båtvarev Blidö

0176-820 04
www.lagerviks.se

NORRTÄLJE SNICKERI AB

Platsbygger kök, bokhyllor,
bardiskar, garderober...

0709-480 326
norrtaljesnickeri@live.se

 Yxlan

**NICLAS GUSTAVSSON
BYGG & SNICKERI AB**

076-881 61 77 • niclas@ngbygg.se

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från fälla träd, byta däck till sjötransporter och ullstrumpor.«

 NJ-Mark

Bergsprängning
Entreprenad-
borrning för
värme, brunnar
& bryggor

070-602 32 42

**Bättre fritid för utsatta barn
och ungdomar**

GILLA
OSS PÅ

www.roslagsblomman.se

Låt oss visa skärgården! Vi finns i den.

Reguljär direktbåt Sandhamn – Stavsås
Båttaxi ≥ 190 p
Skärgårdsturer
Åretrunt-charter
Mat & Dryck

ROSLAGENS SJÖTRAFIK AB

"Tärnan" & "Gudungen" • 070-691 38 58
www.roslagenssjotrafik.se

Bröllop och fest vid havet!
Rådmansö bygdegård i Gräddö

www.radmansobydegard.se tel: 0709-701 901

**SÄLLSTRÖMS
Snickeri & Bygg AB**

0708-26 13 34
www.sallstrombygg.se

Totte Grönwall Snickeri
0709 408 238

Väddö Ved

"värmer bra"
All sorts ved!

070-340 32 29

Winge Entreprenadbesiktning
BYGGKONSULT Överlåtelsebesiktning
Kontrollansvar PBL

072-553 33 53 Johan Winge
Johan@wingebbyggkonsult.se

**ÅKERLUNDS GRUND &
BETONGFÖRÄDLING AB**

070-795 48 51

Servicefolk »Vi hjälper dig med allt möjligt. Från bygga brygga, fixa avlopp till målning och ny bil.«

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!
Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse
**ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB**
Box 15, 130 25 INGARSÖ
0733-522004 trabatar.net

SKÄRGÅRDSGRUS
M/F Solskär
LEVERERAR GRUS/BADSAND
UTLÄGGES
070-571 95 80
www.skargardsgrus.se

STORA KÄLHOLMEN VANDRARHEM
storakalholmen.se

SVARTSÖ SKÄRGÅRDSHOTELL & VANDRARHEM
svartsonorra.se

VÄRMDÖ SKÄRGÅRDSTRANSPORTER AB
www.vermdoskargardstransporter.se

Transporterar allt från grus till hus.
Även entreprenadmaskinsarbeten.
08-570 331 95, 070-831 41 10

NORDANVIND
leveranser i Stockholms skärgård och Mälaren
sand ♦ grus ♦ jord
070-349 22 04
www.nordanvind.se

Specialister på bryggor

REUTERSKIÖLD SNICKERI. **076-850 12 55**
www.reuterskioldsnickeri.se

SKORSTENS MÄSTAREN
www.lagaskorsten.se
08-10 22 00

M/S Containa: 070-750 90 90

SKÅN SJÖ FRAKT Kran upp till 20 m
Containrar & Sorsäckar
www.skansjofrakt.se

Transporter året runt

BÅTTAXI
08-571 501 00 www.battaxi.se

Hyra i skärgården?
Se vårt stora utbud

STOCKHOLM Skärgårdsstugor
www.skargardsstugor.se 08-570 231 31

Sopa taket fritt från barr, löv och bullig mossa!
Upp till 6 meter lång.
Utan att ramla från taket.

TAKSOPEN.SE

GRUNDET
Vandrarhem, konferens och servering på Rögrund
08-571 56 110 www.grundet.se

UtoStuga.se ❤️
070-251 01 21
www.utostuga.se

OPERATION: RÄDDA BINA
Swisha en gåva till 901 2014

Bina behöver din hjälp!

www.raddabina.nu Naturskyddsforeningen

Hjälp oss att rädda dig.
Ge ett bidrag eller bli medlem på www.ssrs.se eller ring 077-379 00 90

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET

Tävling
Vinn marina smycken.
Skicka in ditt svar
senast 15 oktober.

Sjörapporten som tröst

Om vi nu inte ska resa så mycket i sommar på grund av pandemin, kan kanske Sjörapporten i P1 vara till tröst? Under fem minuter flera gånger om dagen kan lyssnare drömma sig bort till främmande platser och höra om hur vädret är där. Då exponeras vindriktning, dess styrka och sikten in i minsta detalj från utsatta platser utefter vår långa kust. Om man nu inte kan fara bort fysiskt, så går det bra mentalt istället. På sidan 36 kan du läsa mer om det populära radioinslaget. Och här kan du testa att lösa

vår bildgåta från platser som brukar nämnas i Sjörapporten. Para ihop bild med rätt väderstation och ha chans att vinna ett guldpläterat handgjort ankare som passar som nyckelring eller väsk-smycke, design Claudia Jewelry. Trevlig sysselsättning i coronatider. Lycka till! / ROINE KARLSSON

- 1) Svenska Högarne 2) Märket 3) Ölands södra udde 4) Falsterbo
- 5) Gotska Sandön 6) Hoburgen 7) Söderarm 8) Landsort

Skicka in ditt svar till info@magasinskargard.se eller posta till Magasin Skärgård, Gräddö Varvsväg 12, 760 15 Gräddö. Skriv namn, adress, ålder, yrke och dina intressen. Vi är nyfikna på våra läsare. Och berätta gärna var du hittade ditt magasin. Det är kul att veta. Tack på förhand!

FOTO: ROINE KARLSSON

Vi gratulerar vårnumrets vinnare i tävlingen »Den skira grönskans tid«.

Grattis – Marianne Schröder, 51 år från Skärholmen som hittade sitt ex på Nynäs slott.

Grattis – Anders Arnell, 60 år från Örbyhus vars intressen alla börjar på F – som i fåglar, fyrar, fika osv.

Anders tog vårnumret hos Ica Kastbergs i Hållnäs.

Grattis – Siv Jöngren, 72 år som bor på Urö, Bergshamra som hade förmånen att få sitt magasin levererat i brevlådan i dessa coronatider.

Ni har svarat alla rätt på vårnumrets bildgåta som vi trodde skulle vara svårare än vanligt.

Vi skickar varsitt marint smycke till er tillsammans med nya sommarnumret.

Rätt svar: 1-J Slån, 2-D Havtorn, 3-A Al, 4-I Björk, 5-B Asp, 6-K Hassel, 7-H Ask, 8-F Lönn, 9-L Rönn, 10-E Sälg, 11-M Oxel, 12-C Hagtorn, 13-G Hägg.

Vandra Roslagsleden

Vandra Roslagsleden med boende längs leden
Upplev Roslagsledens tre sista etapper längs Väddö kanal och Ålands hav. Övernatta på Pensionat Kanalvillan i Ålmsta.
Här ingår: Övernattning i dubbelrum, lån av cykel, närproducerad frukost, picknicklunch och fika.

PRIS: 825 kr/person

Dagstur till Örskär

Dagstur till Örskärs fyr
Upplev det bästa av norra Roslagen. Båt från Örskärssund på Gräsö och guidning på idyllen Örskär med besök i fyrtornet.
Här ingår: Båtbiljett ToR, natur- & kulturguidning, fyrentré, skärgårdslunch med bordsvatten och kaffe.

PRIS: 395 kr/person

PAKET-
TIPS FRÅN
ROSLAGEN

Skärgårdspaddling & SPA

Skärgårdspaddling och SPA på en helt ovanlig ö
Paddla med Kajak & Uteliv från Gräddö med lunch i det fria. Njut av övernattning, middag av lokala råvaror, frukost och SPA på Marholmen..
Här ingår: Kajak, paddling med instruktör, lunchkorg, övernattning, middag, frukost och SPA-entré på Marholmen.

PRIS: 2 950 kr/person

Unik sälsafari

Unik sälsafari i Roslagens skärgård - med lunch
En fantastisk naturupplevelse genom inner-, mellan- och ytterskärgården via Skälgrundet som ofta kallas sälgrundet. Strandhugg med lunch på Ingmarsö krog.
Här ingår: Båtresa/safari med båten Fagerudd från Åsättra hamn på Ljusterö, guide och lunch.

PRIS: 1 270 kr/person

Hyr din egen

Hyr din egen ö
Upptäck Roslagen på ett annorlunda och tryggt sätt - hyr din egen bastuflotte, båt, sälguide, vikingaby, hotell eller varför inte din egen ö. Hyr Söderarms unika fyrplats i ytterskärgården!
Här ingår: Båtresa, boende med självhushåll för sju personer. Bastu, badtunna, guidning och måltider går att boka till.

PRIS: Fr 11 900 kr/7 pers

Roslagen

BOKA DIN HEMESTER HÄR

visitroslagen

roslagen.se +46 767 650 660
info@visitroslagen.se

NATURSKILDRAREN

LARS HOLM

STÄLLER UT SKISSER

HOS LINNELADAN I PENNINGBY
OBS - EJ VERNISSAGE!

11- 26 JULI KL 11-16
MÅNDAGAR STÄNGT
HÅLL AVSTÅND TVÄTTA HÄNDERNA

www.linneladan.se

I samarbete med Roslagens Sparbank

